XXVI. évf. 259. sz. 1949 november 6 vasárnap

ARA 60 FILLÉR

DEBRECZEN

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél.) félemelet. Telefon: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 4—11 óráig.

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zsilinszky utca 1. szám, (Független Kisgazdapárt helyiségénél.) félemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

Világtörténelmi évforduló

Harminckét esztendő telt el a Nagy Októberi Forradalom óta, s ahogy mult az idő, úgy növekedett a forradalom jelentősége és hatása nemcsak a Szovjetunió népeinek életében, hanem az egész emberiség történelmében. Mi is történt harminckét esztendővel ezelőtt? 1917 őszén a néptömegek, elükön a munkásosztállyal a Bolsevik Párt vezetése alatt kivívták szabadságukat és hosszú évszázados rabszolgaság után megteremtették a világtörténelem első igazi népi demokráciáját, a szovjet hatalmat. Ezzel a ténnyel az orosz nép kihasított a világimperializmus testéből egyhatodot, s felépítette egy hatalmas birodalom területén, a földgolyó egyhatodán az állam új tipusát: a szovjet államot.

Az 1917-es Októberi Forradalom nem hasonlit az emberi társadalom történetében lezajlott forradalmak egyikéhez sem. Minden addig végbement forradalom azt a feladatot tűzte maga elé, hogy a hatalmat az egyik kizsákmányoló osztály — például a feudális-földesúri osztály — kezéből egy másik osztály, a polgárság kezébe adja. Az októberi forradalom viszont az osztályuralom megsemmisitését és nem annak fenntartását tűzte ki feladatául. Ez a forradalom a hatalmat a nép kezébe adta, hogy azután egy további politikai és gazdasági rendszer folyamán megszüntessen mindenféle osztályt és felépitse az osztálynélküli szocialista társadalmat.

Harminckét évvel ezelőtt, a forradalmat követő hónapokban a világ reakciósai, a dolgozó nép ellenségei azt remélték és hitték is, hogy a szovjet hatalom csak nagyon rövid ideig maradhat fenn, hogy összeomlik és ismét visszaállithatják majd a kapitalista elnyomó rendszert Oroszországban. Ez a reményük meghiusult. Évekig tartó küzdelmek, a polgárháborúk és az intervenciós hadjáratok fokozódó nehézségei közepette harcolt a szovjet nép és védte szabadságát, védelmezte és megőrizte a Nagy Októberi Forradalom világraszóló vivmányait. Ezekben a harcokban izmosodott és nőtt meg a Szovjetunió és bebizonyitotta az egész világ színe előtt, hogy 1917 őszén valóban világtörténelmi jelentőségű esemény zajlott le Oroszország földjén: a szocializmus ellenségei hosszú ideig nem tudták felmérni azt az erőt, amely a szovjet rendszerben rejlik. A második világháború idején, amikor Hitlerék rablóseregei végigpusztitva Ukrajna és Fehér-Oroszország gyönyörű földjét, már Moszkva és Leningrád alatt állottak, a világkapitalizmus képviselői és a nyugati imperialisták a szovjet rendszer és a nagy szocialista ország vereségében és bukásában reménykedtek. Azonban a diadalmas Vörös Hadsereg megsemmisitette a Szovjetunióra támadt fasiszta banditákat, szétzúzta Hitler fegyveres erejét és vele együtt a reakció minden sötét tervét és reményét.

Bebizonyosodott, hogy a szovjet rendszer erői kiapadhatatlanok, mert a szovjet állam **magának a népnek az uralma** és mert — mint Lenin mondotta — „sohasem győzhetik le azt a népet, amelynél a munkásság és parasztság többsége felismerte, megérezte és meglátta, hogy **saját hatalmát, a szovjet hatalmat, a dolgozók hatalmat védelmezi**, hogy azért az ügyért áll ki, mely neki és gyermekeinek biztositja a lehetőséget, hogy a kultúra minden áldását, az emberi munka minden alkotását élvezhesse". Lenin és Sztálin pártjáé a főérdem, hogy ezt tudatositotta a Szovjetunió népeiben és az egész világ által megcsodált erőfeszitésekkel tette képessé őket a Szovjethaza és a szocializmus vivmányainak védelmében.

A hatalmas Szovjetunió ma olyan nemzetközi tényező, melylyel a haladás ellenségeinek a világ minden zugában szám lnok kell és amelynek segitségére a haladás minden barátja nyugodtan számithat. A Nagy Októberi Forradalom győzelmének és vivmányainak köszönhető, hogy a második világháború után jelentősen megnövekedett a Szovjetunió határain kivül is a szocializmus útján menetelő szabad demokratikus népek tábora. A keleteurópai népi demokráciák köztük mi, magyarok is, végeredményben a Nagy Októberi Forradalom döntő diadalának köszönhetjük szabadságunkat és nemzeti függetlenségünket. A keleteurópai népi demokráciákat követte a béke és szabadság táborába a hatalmas kinai népköztársaság győzelmes megjelenése s most nemrég a Demokratikus Német Köztársaság. Nincs erő, nincs hatalom, amely meg tudná akadályozni, hogy ez a tábor tovább növekedjék.

Ma, a Nagy Októberi Forradalom harminckettedik évfordulóján a Magyar Népköztársaság a világ valamennyi szabadságszerető népével együtt megbecsülő szeretettel üdvözletét küldi a szovjet népnek és lángeszű vezérének, Sztálinnak és azt kivánja, hogy a 1917-es forradalom világtörténeti jelentősége mindinkább, egyre nagyobb méretekben kibontakozzék a világ minden népe és valamennyi dolgozója javára.

Magyar államférfiak üdvözlő távirata Sztálin generalisszimuszhoz, Svernikhez és Visinszkijhez

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulója alkalmával Rákosi Mátyás, Szakasits Árpád, Dobi István és Kállai Gyula az alábbi táviratokat küldtek Sztálin generalisszimusznak, Sverniknek a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa presidiuma elnökének és Visinszkij külügyminiszternek.

Rákosi Mátyás távirata Sztálin generalisszimuszhoz

„Sztálin elvtársnak, Moszkva, Kreml.

A Magyar Dolgozók Pártja és az egész magyar munkásnép nevében forró kommunista üdvözletünket küldjük Önnek és a hatalmas viruló szovjet népnek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulója alkalmából.

Az elmult esztendő egész sorát hozta a Szovjetunió vezette imperialistaellenes béketábor nagy győzelmeinek. Szerte a világon újra, meg újra bebizonyosodott, hogy az az út helyes, az az út vissza a jobb, szabadabb jövő felé melyre 32 év előtt a Szovjetunió népei áttértek. A mi hazánkban a Magyar Népköztársaságban is szilárdan és a szocialista jövőbe vetett hittel követi pártunk vezetésével dolgozó népünk felszabaditónk, a nagy Szovjetunió példáját. Minden új reményünk, minden új sikerünk csak fokozza és mélyiti népünkben a hála érzését és azt a tudatot, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom egyre inkább a mi ünnepünk is. Ezért üdvözöljük szivünk egész melegével e napon az ünneplő, dicsőséges Szovjetuniót a nagy Bolsevik Pártot, a szovjet nép harcokban edzett élcsapatát és Önt, az egész haladó emberiség tisztelt, és szeretett vezérét és kivánjuk minden célkitüzésükhöz a legteljesebb sikert.

Rákosi Mátyás,
a Magyar Dolgozók Pártja
főtitkára."

Szakasits Árpád távirata Sverniknek

„Nikoláj Svernik urnak, a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója Legfelsőbb Tanácsa presidiuma elnökének Moszkva.

Engedje meg Elnök Ur, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulója alkalmából a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és a magyar nép nevében legőszintébb szerencsekivánataimat küldjem Önnek és a hatalmas szovjet nép minden fiának. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom az emberiség fejlődésének legnagyobb jelentőségü fordulata, amely a népek számára új utat nyitott meg, a minden kizsákmányolás alól való felszabadulás és a szocializmus felépitésének utját.

Éppen ezért ez a nap egyaránt ünnepe a szocialista Szovjetunió népeinek, a szocializmust épitő népi demokráciáknak és a még imperialista elnyomás alatt álló és szabadságukért küzdő népeknek.

A magyar nép szilárd elhatározása, hogy az Októberi Forradalom eszméinek utján halad tovább, erőinek teljes latbavetésével veszi ki részét a népek békéjéért és a szocializmus nagy ügyéért folytatott harcból.

Szakasits Árpád
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke.

Dobi István távirata Sztálin generalisszimuszhoz

„I. V. Sztálin generalisszimusznak, a Szovjetunió miniszterelnök-tanácsa elnökének, Moszkva.

A dicsőséges Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulója alkalmából fogadja Miniszterelnök Ur a Magyar Népköztársaság kormányának és az egész magyar népnek legőszintébb jókivánságait. A Nagy Októberi Szocialista Forradalomban megszületett hatalmas Szovjetunió az Ön bölcs vezetésével az elnyomatásban sinylődő népek nagy felszabaditójaként a magyar nép számára is kivivta a szabadságot és megteremtette a szocializmus épitésének lehetőségeit. E lehetőségekkel élt a magyar népi demokrácia az elmult évek sikeres harcaiban és épitőmunkájában. Népköztársaságunk szilárdan halad a szocializmus utján és a Szovjetunió oldalán rendületlenül harcol minden imperialista törekvés ellen a béke és a haladás ügyéért.

Abban a biztos tudatban hogy ez a közös harcunk diadalra vezet, kivánok Önnek és a dicső szovjet népnek további győzelmeket az egész haladó emberiség javára.

Dobi István
a Magyar Népköztársaság miniszterelnökének elnöke.

Kállai Gyula távirata Visinszkij külügyminiszterhez

„A. G. Visinszkijnek, a Szovjetunió külügyminiszterének, Moszkva.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulóját a magyar nép szövetségi üségben és baráti szeretetben együtt ünnepli meg a nagy szovjet néppel. A magyar nép e napon a szovjet nép iránt érzett szeretetének különös melegségével emlékezik arra hogy szabadságát és felemelkedését az Októberi Forradalom eredményeinek, a Szovjetunió hatalmának köszönheti. Ezt az évfordulót a világ összes haladó erői annak jegyében ülik meg, hogy a Szovjetunió által megjelölt uton világszerte növekednek a szocializmus és a békefront erői. A Kinai Népköztársaság és a Német Demokratikus Népköztársaság létrejötte a demokratikus tábor világtörténelmi jelentőségü előretörése és az imperialista politika újabb hatalmas veresége. A magyar nép, amely ma már ismeri és mélyen megérti az Októberi Forradalom és a Szovjetunió győzelmes harcainak tanulságát, a békefront szilárd tagjaként küzd a háborús usztók ellen és legutóbb a Tito-banda magyarországi ügynökeinek szétzúzásával is tanuságot tett arról, hogy kiméletet nem ismerve harcol a nagy szovjet nép oldalán, a népek békéjének és haladásának közös ellenségei ellen.

Kállai Gyula,
a Magyar Népköztársaság
külügyminisztere."

A nagy évforduló debreceni ünnepségei

Debrecen népe minden eddigit káló értelmiségi a maga nagy felülmuló lelkesedéssel készül a Nagy Októberi Forradalom 32. évfordulójának megünneplésére. Minden debreceni dolgozó, a gyár munkása, a kenyerünkért dolgozó paraszt és a jövő terveit munkálkodó értelmiségi a maga nagy ünnepének tekinti ezt az évfordulót. S valóban az: harminckét esztendővel ezelőtt Oroszországban a mi jobb jövőnk lehetőségei teremtődtek meg a forradalom tüzében. a világ minden dolgozójá-

Rejtvény pályázat
4. sz. szelvénye!

dül lehetséges alapja, a szocialista társadalom ömlött formába a nagy forradalom kohójában

A mi ünnepünk is a nagy évforduló. Ezért csinosították ki a házakat, ezért lengenek a szabadság lángszín lobogói az utcákon, ezt hirdetik jelmondatok az utak fölött, ezért gyulnak ki esténként a Vörös Hadsereg utján soha nem látott fénnyel az ivlámpák és ezért csillog ünnepi fénnyel a debreceni dolgozók szeme.

Az ünnepségek arányaikban is megmutatják, mekkora ünnepe Debrecen dolgozó népének a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója. Ezt fogja igazolni az a hatalmas felvonulás, amelyben minden debreceni dolgozó résztvesz hétfő délután.

Debrecen ünnepel.

Ma, vasárnap este hat órakor emlékünnepély lesz az Arany Bika dísztermében a következő műsorral. 1. Köztársasági induló — Szovjet himnusz (oroszul) énekli a Csenki-kórus. 2. Megemlékezés: Bazsó László, a szakszervezeti tanács megyei titkára. 3. Dolmatovski: Elvtársaimhoz. Szavalja: Szücs András, a Csokonai Szinház művésze. 4. Bugláv: Orosz népdalok. Előadja a népzenészek vonós-zenekara és a Zeneiskola énekkara. 5. Majakovszkij: Ivan Kozirev vasöntő új lakásba költözik. Szavalja: Darás Ilona, a Csokonai Szinház művésznője. 8. Internacionálé.

Este 7 órakor lesz az Apollo filmszinházban, nyolc órakor a Vig filmszinházban „Lenin élete" cimü film ünnepélyes bemutatója. November 7-én, hétfőn délelőtt 10 órakor kezdődik a szovjet hősi emlékművek megkoszoruzása.

Délután három órakor tartják a demonstrációs nagygyülést az Arany Bika előtti téren, ahová hatalmas ünnepi menetben vonul fel Debrecen dolgozó népe. Előadó: Szabó István vezérőrnagy Debrecen képviselője, az MDP Központi Pártvezetőség tagja.

Este 7 órai kezdettel a Magyar Szovjet Társaság és az Arany Bika dísztermeiben müsoros bállal fejeződnek be az ünnepségek.

A forradalmi évforduló jelmondatai a Nagy Októberi Szocialista Forradalom elveinek diadalát bizonyítják

Moszkva: A szovjet sajtó továbbra is vezetőhelyen foglalkozik a Bolsevik Párt központi bizottsága által a közelgő forradalmi évforduló alkalmából kiadott jelmondatokkal.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulója alkalmából kiadott jelmondataiban — irja a Pravda vezércikke — a Szovjetúnió Kommunista (bolsevik) Pártjának központi bizottsága testvéri üdvözlettel fordul a demokrácia és a szocializmus győzelméért küzdő minden néphez, a tartós békéért és a népek biztonságáért küzdő harcosokhoz.

Lángoló üdvözlőszavakkal fordul a felhívás Lengyelország, Csehszlovákia, Bulgária, Magyarország és Albánia népeihez, melyek a szocializmus építésének útjára léptek.

A központi bizottság jelmondatai felszólítják a világ dolgozóit, hogy leplezzék le az új háborúra bujtogatók támadó terveit, egyesítsenek minden erőt a tartós békéért és a népek biztonságáért folytatott küzdelemre. A béke védelme valamennyi nép ügye. A békéért, a háborús uszítók elleni küzdelemben erősödjék Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetúnió népeinek barátsága.

A központi bizottság jelmondatai — folytatja a Pravda —, kifejezésre juttatják azt a mély rokonszenvet és szeretetet, amelyet a szovjet emberek a tartós békéért, a demokráciáért és a szocializmusért velük együtt közös küzdelmet vívó testvérek iránt éreznek. Ezekben a jelmondatokban rendkivüli erővel jut kifejezésre a szocializmus és a demokrácia nagy és legyőzhetetlen táborának ereje, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom elveinek diadala.

A szocializmus és demokrácia táborába tartozó erők hatalmas növekedése az októberi forradalom magasztos eszméinek győzelme, Lenin és Sztálin eszméinek diadala.

Debreceni úttörők felajánlása a Nagy Októberi Forradalom évfordulóján

Szerte a világban egy érzésben összedobbanó szívvel ünneplik november 7-ét, a „Nagy Októberi Szocialista Forradalom" szép napját a dolgozók.

A nagy nap jelentőségét úgy kívánják méltóképpen kifejezni, hogy bölcs Sztálin útmutatását: Itt az idő, hogy végre arccal a technika felé fordulunk! — alapul véve, kézzel, géppel elérhető, az ötéves terv teljesítéséhez alapfeltételül szükséges többtermelést ajánlanak fel. Mi szellemi dolgozók, pedagógus úttörő vezetőség és csapatvezetők is, átérezve a marxista-leninista elméletek dicső győzelmi napjának világtörténeti jelentőségét, minden érzésünkkel és tudásunkkal igyekszünk hozzájárulni a dicső nap méltó megünnepléséhez! — S ezt több és jobb úttörőmunkával, oktató, nevelő munkánk lehetőségszerinti technikai tökéletesítésével, szocialista felkészültségünk fokozásával kívánjuk befejezni! Tudásunk gyarapítása céljából máris szemináriumot indítunk, mert így látjuk biztositva, hogy lenini alapon állva, hasznos jól dolgozó embereket tudunk nevelni a szocialista államnak pajtásainkból! Olyan szocialista, újtipusú embereket, kik a Párt irányításával, Rákosi pajtásunk vezetésével képesek lesznek megvalósitani és továbbvinni a bölcs Sztálin tanitásait!

Szkladán Ágoston, a magyar népköztársaság prágai követe péntek délután fogadás keretében 16 Petőfi-plaketet nyujtott át a csehszlovák szellemi élet kiválóságainak, akik érdemeket szereztek Petőfi müveinek terjesztésében.

Malik szovjet kiküldött az ENSz-ben leleplezte a Tito-banda magyarellenes rágalmait

Newyork: Az ENSz politikai bizottságának november 2-i ülésén a görög kérdés vitájával kapcsolatban felszólalt Nehorah, a bolgár kormány képviselője. — Megjegyezte, hogy Bulgáriát a görög partizánok támogatásával vádolják. Rámutatott arra, hogy az egyeztető bizottság valamenynyi következtetése és állitása hazug, minthogy a jelentés megszerkesztéséhez a tanukat görög hirszerző tisztek válogatták ösz-sze. Megállapitotta, hogy a balkáni megegyezésnek és a béke megteremtésének egyik legfőbb akadálya a görög kormány, mely nem akarja végérvényesnek elismerni az albán görög határt, mert igényt tart Albánia déli részére.

Pipinelisz, a görög kormány küldötte, nyilvánvalóan provokációs szándékkal megkérdezte, hajlandó-e Albánia és Bulgária kormánya elfogadni bármilyen döntést, melyet a közgyülés a tárgyalt kérdéssel kapcsolatban hoz, továbbá hajlandó lenne-e elismerni Albánia és Bulgária kormánya bármilyen következtetését, melyet az a nemzetközi nyomozóbizottság vonna le, mely Albánia és Bulgária területét meglátogatná.

Bulgária küldötte erre a kérdésre válaszolva rámutatott, hogy a bolgár kormány semmilyen igéretet nem tehet a jövőben adandó beleegyezésével kapcsolatosan a közgyülés ismeretlen döntését illetően. Ami a nemzetközi nyomozóbizottságot illeti, az ilyesféle bizottságnak bolgár területre történő bebocsátása összeegyeztethetetlen a szuverén állam jogaival.

Albánia és Bulgária küldötte ezután rámutattak, hogy a görög kormány albán területre emelt igénye gátolja a béke és a biztonság megteremtését, a balkáni jószomszédi viszonyok megvalósitását.

Malik, a Szovjetúnió küldötte az ülés végén felhivta a bizottság tagjainak figyelmét arra a körülményre, hogy a politikai bizottság október 31-i ülésén Tító kormányának képviselője kijelentette, hogy „magyar csapatok és határőrség október 27-én automata fegyverekkel erős tüzet nyitottak a jugoszláv határ hosszában". Malik beszédében megcáfolhatatlan tényekkel bizonyította a Tító-banda képviselője provokációs kijelentésének hazug voltát.

Az USA raportra rendelte az angol és francia külügyminisztert

Páris, november 5.

Hivatalosan megerősitették, hogy az amerikai, angol és francia külügyminiszter elhatározta kétnapos értekezlet megtartását Párisban a jövő héten. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője pénteken este közölte, hogy az értekezleten a három külügyminiszter a nyugati hatalmak német politikájával összefüggő kérdéseken kivül tanulmányozni fogják azokat a kérdéseket is, melyek Nyugat-Európa nagyobb gazdasági és politikai egységének megteremtéséből folynak.

Saragat visszakérezkedik...

Róma, november 5.

A legújabb római jelentések arra mutatnak, hogy Saragat és társai máris visszakérezkednek a kormányba: Dragona, a Saragat-féle „szocialista" párt titkára De Gasperivel történt tárgyalása után kijelentette a sajtónak, hogy biztositotta a miniszterelnököt a „szocialista" párt további támogatásáról.

Miközben a kulisszák mögött a régi helyzet visszaállitását tervezik, a calabriai parasztok és mezőgazdasági munkások forradalmi fellépése óriási félelmet ébresztett az olasz földbirtokosokban és a válsággal küszködő kormányban. — A kormány kénytelen visszavonni azokat a rendeleteket, amelyek alapján elűzték a parasztokat.

Puskin nagykövet átnyujtotta megbizólevelét Pieck elnöknek

Berlin: A német külügyminisztérium sajtóosztálya közli, november 4-én, pénteken Wilhelm Pieck, a német demokratikus köztársaság elnöke fogadta Puskin nagykövetet, a demokratikus német köztársaság ideiglenes kormánya mellé kinevezett szovjet diplomáciai képviselet vezetőjét. Puskin nagykövet átnyujtotta megbizólevelét Pieck elnöknek.

Ezután Pieck elnök Dertinger külügyminiszter társaságában megbeszélést folytatott Puskin nagykövettel.

Moszkva: November 4-én megérkezett Moszkvába Appelt, a német demokratikus köztársaság moszkvai diplomáciai missziójának vezetője. Appeltet a vnukovi repülőtéren Lavrentyev, a Szovjetúnió helyettes külügyminisztere és a külügyminisztérium illetékes osztályainak vezetői fogadták.

Ausztriában **terjed a sztrájkmozgalom.** Pénteken országszerte sztrájkba léptek a cukrászipari munkások, béremelést követelnek. Ugyancsak **pénteken szüntette be a munkát a stájerországi Behler-müvek 5500 munkása**, tiltakozva az üzemi szakszervezet jogainak a gyárigazgatóság részéről történt megsértése miatt.

Megnyilvánult az elégedetlenség az osztrák szocialista párt pénteken megnyilt kongresszusán is. Az alsó pártszervezetek képviselői élesen birálták az osztrák koalíciós kormány politikáját, amiért az osztrák szocialista párt mostani vezetősége felelős. A pártlagok elégedetlensége nyilvánult meg a pártvezetők **áruló politikája miatt.** A küldöttek egyhangulag megállapitották az osztrák munkásság életszivonalának állandó csökkenését.

„Szabadonbocsátásunk a nép győzelme..."

Dennis, az amerikai kommunista párt főtitkára sajtónyilatkozatában ezeket mondotta:

— **Szabadonbocsátásunk az amerikai nép jelentős győzelme és Medina bíró szégyenletes kisérletének felülvizsgálását előzi meg.** Az ítélet a gondolatszabadság korlátozásának meghonosítását jelenti. **Kezdete ez az amerikai néger és fehér dolgozók egysége megvalósulásának, mely elkerülhetetlenül fontos az emberi jogokért, a békéért és a társadalmi haladásért folytatott harc győzelmének kivívására.**

„Örökre szívünkbe zártuk a magyar munkásosztályt"

Elutaztak az újitókongresszus szovjet vendégei

A Szakszervezetek Országos Tanácsa pénteken **baráti vacsorán búcsúztatta az újitókongresszus szovjet sztahanovista vendégeit.** A magyar szakszervezeti vezetők megköszönték a kiváló szovjet munkások segitségét, amelyet rövid ittartózkodásuk alatt nyujtottak a magyar dolgozóknak.

A szovjet munkásság képviselői **lelkesen nyilatkoztak arról a meleg és szeretetteljes fogadtatásról, amelyben itt részesültek. Bikov** sztahanovista esztergályos ezeket mondotta az MTI munkatársának:

— **A magyar munkások jól dolgoznak, a magyar ipar nagyon fejlődőképes. Még fokozottabb együttműködés szükséges a mérnökök, művezetők és a fizikai dolgozók között. Az a munkafelajánlási mozgalom, amelyyel a magyar dolgozók Sztálin 70. születésnapját ünneplik, bizonyitja mindinkább mélyülő magyar-szovjet barátságot.** Nagy vezetőnk születésnapjára munkafelajánlásom az volt, hogy a magyar munkásoknak átadtam munkám tapasztalatait. Semmi „titkot" sem tartottam vissza és remélem, hogy ezzel is sikerült némikép hozzájárulnom a szocializmus magyarországi építéséhez."

Ananyeva textilmunkásnő arról beszél, látta, hogy **a magyar dolgozó nők élnek egyenjogúságukkal** és a népi demokráciának ezt a vivmányát azzal hálálják meg, hogy jó munkájukkal járulnak hozzá a szocializmus építéséhez.

A **szovjet küldöttség** tagjai szombat reggel repülőgépen elutaztak Budapestről. A küldöttség nevében **Karcev** köszönte meg a baráti fogadtatást s vendéglátást és igy búcsúzott: „Örökre szivünkbe zártuk a magyar munkásosztályt!"

A hároméves terv beruházásai az általános iskolákban

57 uj iskola, 1532 tanterem, 81.578 uj ülőhely az iskolásgyermekek részére

A közoktatásügyi kormányzat a hároméves terv keretében az iskolák terén nagyarányú beruházásokat hajtott végre. Az ország villanyvilágitási hálózatának kiépitésénél a hároméves terv folyamán 128 község iskolájába vezették be a villanyt. A hároméves terv keretében 1127 iskolát és tanulóotthont állitottak helyre, 1946-ot láttak el felszereléssel. A helyreállitott iskolákon kivül felépitettek 57 uj iskolát és 20 tanitói lakást. 1532 tantermet rendeztek be butorral és 81.578 ülőhelyet biztositottak az iskolásgyermekek részére.

Az új Isten

Irta: Tóth Árpád

Tóth Árpád, az Ady-nemzedék egyik legkiválóbb költője Budapestről ezzel a nagy versével köszöntötte a Nagy Októberi Forradalmat. A vers 1945-ig nem jelenhetett meg a költő gyűjteményes kötetében

Új Isten szól hozzátok emberek!
Nem templomok setét hajóin uszító
Tömjén között ragyog fel tűz-szeme.
Barnult szentképek aranykeretéből,
Nem oltárok gyertyái közt fehérlik
Alabástrom közönnyel hallgatag,
Hívők csókjától koptatott szobor.
Nem méla, hosszú vont litániák
Cukros hullámát untan szürcsölő
Fyek lakója!

Nem!

Uj Isten ez!

Új Isten szól hozzátok emberek!
Nem ég szülötte ő! Nem mennyben él,
Nagymessze tőlünk, titkos ismeretlen,
Ki arca elé vonta az eget,
Mint egy hüvös, nagy kékselyem palástot.
Nem!

Óh, de nem is föld bálványa ő,

Mint ama Mammon, aki ült, hízott
Jóggel rajtunk s szájától milliom
Elősdi csáp kígyózott szerteszét
S a szürcsölő szívó karok befonták
A szüzek testét s feltörték finom
Lőért a költő zengő agyát
S a gyárak vak, mély kéményén benyúlva
Markusztak a robotos termek odván
S felitták mind a könnyet és az átkot
S a lomha Rémben mind aranyra vált ez
És új éhséggé, bár a telt belek
A nehéz aranytól eldugultak
S a rothadó nagy testre kiültek
Félelmes és aranyló hullafoltok...

Most új Isten szól néktek, emberek!
A véres földnek vére szülte Őt,
A sok kiomlott, sűrű, keserű
Vér összeállt a fájó földeken,
Testté tapadt, alakká tornyosult,
Borszínű, nagy, mezítelen alakká,
Ki országlépő-tágra tárja lábát
A földet rengésre tépő hangja zeng
Kelet kelettől a sápadt Nyugatnak:
Jam eljöttem!

Eljött a Vörös Isten!"

És megy s dörgő léptére messze reszket
A sárga Szajna s medréből kicsap,
Vérhós visszhangot ver vén Westminster
Az Óceán zöld üvegén vörösen
Köre zeng ezermérföldes árnya
S átfogja a Fehér Ház vak falát...

Hozsánna néked új Isten, hozsánna!

Ismerj meg minket, tieid vagyunk!
A szived hajtó, élő, drága nedv,
A diadalmas vörös lüktetés
A mi bús vérünktől is gazdagult
S világra ömlő harsonád sodrába
Gyötört torkunk reszkető hangverése
Szerényen, s mégis segítve simul:
A kicsiny, árva magyar jaj-patak
A messzezengő, nagy moszkvai árba,
Mely most tisztára mossa a világot:

Hozsánna néked, új Isten, hozsánna!

Legyen szavad teremtés új ígéje,
Formáld át sáros, bűnös, ócska bolygónk.
Mit elrontott sok régi, úri Isten,
Te istenek között új és proletár,
Formáld boldoggá pörölyös kezeddel,
Emelj minket roppant tenyereidre
És a magad képére gyúrj át minket!

A moszkvai főpostát rohammal beveszik a Vörösgárdisták...

Beszélgetés Tarcsai Mihállyal aki résztvett a Nagy Októberi Forradalom

Kevesen mondhatják el magukról, hogy ébren voltak és harcoltak is az új történelem hajnalán... Tarcsai Mihály építőmunkás ezek közé tartozik. Fegyverrel a kezében ott harcolt a dicsőséges nagy Októberi Forradalomban Moszkva utcáin, keményen szorította puskáját, amikor egyetlen rohammal bevették a mensevikiek kezén lévő moszkvai főpostát. A történelem lapjai ugy emlékeznek meg, hogy ezekben a harcokban magyar vörösgárdisták is résztvettek. Mi ennél többet is tudunk, mert a nagy idők élő tanujával ülünk szemközt, aki büszkeségtől vegyes örömteli meghatottsággal kalandozik vissza emlékeiben, hogy számot adjon a forradalom lángolóan lelkes hangulatu napjairól.

*

— Moszkvában voltunk akkor, — kezdi elbeszélését —. Szállásunkon többen is laktak magyar hadifoglyok. Egyik nap a kora délutáni órákban felpattant az ajtó. Kun Béla és Szamuelly Tibor voltak a látogatók.

— Szabadok vagytok elvtársak, szabadok! — kiáltották, s mi az örömtől sapkáinkat dobáltuk a magasba. Hamarosan megtudtuk hogy a forradalom mindent elsöprő erővel tört ki és diadalra juttatta a munkások fegyvereit, itt Moszkvában és fent Északon Pétervárott.

— Azt is megtudtuk egy-kettőre, hogy megbizható vörösgárdistákra van szüksége a forradalomnak, hogy itt az alkalom, megmutatni elvhüségünket, ragaszkodásunkat az új eszmék iránt ami után lelkesedtünk valamennyien. Husszonöten azonnal jelentkeztünk és már a következő napon megkaptuk a felszerelést, ruhát, fegyvert. A forradalom aktiv katonái lettünk...

*

Jól emlékszem rá, mintha csak tegnap lett volna. Borongós szombati napra virradt a város. De az utcán szinek, zenés újjongás. Az 1905-ös forradalom emlékének áldoz a város. A téren ahol össze gyült a tömeg egy tüt sem lehetne leejteni. A zenekar rázendit az Internacionáléra és ebben a pillanatban kicsapódik a szomszédos ház harmadik emeletén egy ablak. Dühtől eltorzult arc puskát emel célzásra. A lövés eldördül, s erre az adott jelre, mindenfelől megnyilnak a téren az ablakok és gyilkos tüzet zúdítanak a pisztolyok, puskák és géppfegyverek a fegyvertelen lakosságra. Kedvezőtlen helyzetben voltunk. Folytonos tüzelés közben vonultunk vissza a mellékutcákba. Azonban a megtorlás nem maradt el...

— A mensevikiek páncélautót küldtek ellenünk. Bátor rohammal elfoglaltuk, legénységét lefegyvereztük és saját magunk hajtottunk vissza vele az ellenség közé. Gyanutlanul vártak. A géppfegyver irtózatos kaszálást vitt véghez soraikban. A vörösgárdisták egyenként hozták le az emeletekről és a háztetőkről az orgyilkosokat. És a kapualjakból, házakból egyre több ember szivárgott elő és a falak mentén lassan, de biztosan előrenyomultunk.

„Most pedig a főpostára, — adta ki a jelszót Kun Béla elvtárs.

*

A főposta még ekkor a városrésszel együtt a mensevikiek kezén volt. Hason csuszva a hideg kövezeten közelitettük meg a szürkületben lomhán terpeszkedő épületet, mely közvetlen közelben fenyegetően komorlott fel. A sötét ablakok mögött látszólagos nyugalomban a nagy orosz forradalom legádázabb ellenségei lapultak. Kun Béla vezényszavára egyszerre rohamoztuk meg. Bent az épületben rövid, de ádáz küzdelem után lefegyvereztük az ellenséget.

— *Már csak anarchista csoportok ellen kellett harcolnunk. Ezek szivósak voltak, elkeseredettek és kegyetlenek. Az utolsó sarkot is kézigránáttal, fegyverrel kellett tőlük elfoglalni. De vasárnap estére már győzedelmeskedett a forradalom a városban s a Kreml tornyai alatt a percmutató törvényszerüségével keményen koppantak az éber vörös őr nehéz halinacsizmás léptei.*

*

De a munka java még csak ezután következett. Vigyáznunk kellett a kivívott forradalomra, mert ellenségeink közöttünk jártak. A gyilkos a küszöb előtt állott és csak mi akadályozhattuk meg, hogy át ne lépje azt. Árnyak suhantak a sötétben, elvetemült orgyilkosok szurták le a forradalom őreit. Csak a magyarok álltak rendületlenül az orosz bolsevikok mellett, ötöllük félt az ellenség is.

*

— Egyik őrségem örökké felejthetetlen lesz számomra. A „Stab" előtt jártam teljes fegyverzettel, topogva a hidegtől. Két elvtárs érkezett, egyikük hozzámszólt: „Hagyjátok pihenni az elvtársat! Az ajtó előtt vigyáztam, ott volt a másik fegyveres őr is. Aztán ahogy telt mult az idő, egyikünk sem beszélt én mégis benéztem a szobába. Egy férfi feküdt a szalmával meghintett padlón. A fáradtságtól mélyen aludt. Később felriadt és szemébe huzva kucsmáját elsietett. Az ajtóban egy pillanatra megállt. A szemembe nézett. Még akkor sem ismertem meg... Aztán kezet nyujtott. Köszönöm.

— Lenin volt.

— Azóta is sokszorszor, sok helyen fogtak velem kezet. Magasrangunk is és köszönetet is mondtak, de ilyen érzés még sohasem volt bennem, mikor megtudtam az igazságot.

— Ma ezek már emlékek...

— De most a legszebbek amikor harcaink, gyözelmeink gyümölcse érik szerte a világon — fejezte be visszaemlékezését Tarcsai Mihály.

A FORRADALOM NAPLÓJA

Ez a naplójegyzet John Reed: „Tíz nap, amely megrengette a világot" c. művéből való. A könyvhöz Lenin a következő előszót irta: „John Reed: Tíz nap, amely megrengette a világot című könyvét egész szivemből ajánlom a világ munkásainak figyelmébe. Szeretném, ha atüntetnék minden nyelvre és sok millió példányban terjesztenék. Ez a mü korhü és lüktetően eleven leirásával nagyszerüen érzékeltet, azokat a sorsdöntő eseményeket az Októberi Forradalommal kapcsolatban amelyek annyira fontosak, hogy valóban megérthessük: mi az a proletárforradalom és proletárdiktatura."

A szeptember és az október Oroszországban mindig a legkellemetlenebb hónapok. Különösen az északi részeken, mint például Pétervárott, (ma Leningrád). A vigasztalhatatlanul szürke eget komor fellegek szántják és szakadatlanul ömlik az eső az egyre rövidülő nappalok alatt. Az ormótlan, de vizhatlan csizmák mindenüvé széthordják a városban a nyulós sarat. 1917-ben a helyzet ezen a téren még rosszabb volt. A városrendészeti intézkedések a hetek óta tartó rossz idő miatt csődöt mondtak. A Finn öböl irányából éles szélrohamok hajtották a város felé a sürü ködöt. A metsző hideg a csontig átfagyott embereket a lakásokba zárta. Az utcákat éjszaka, — részben takarékosságból, részben, mivel féltek a Zeppelinektől, csak gyéren világitották.

Körülöttünk Oroszország élete lüktetett és új világot hordott a méhében! A feudális elnyomás és a cári önkény után a tömegek is végre fellélegzettek. Béremeléseket kértek és az új szakszervezetek különböző követelésekkel léptek fel. Eltörölték a borravalórendszert, az üzemi bizottságok átvizsgálták a termelési menetet. A fronton a katonák már nem engedelmeskedtek olyan vakon, mint eddig: a tömeg öntudatossá vált! A Szmolni-intézetből tonnaszámra küldték szét a társadalmi és gazdaságelméleti röpiratokat. A pártgyüléseken, felolvasásokon, iskolákban, klubokban, szakszervezetekben és a kaszárnyákban mindenütt vitatkoztak.

Még uralkodott a régi kasztrendszer Mindenki egyenruhát viselt, kezdve az iskolás gyermekektől, a nyugdijas öreg urakig, akik mind-mind arról álmodoztak hogy mikor hal meg főlöttesük, hogy azután büszkén felölthessék a titkos tanacsosi, vagy egyéb közhivatalnoki egyenruhát, gomblyukában a cari kitüntetéssel, vagy a SzentAnna-rend keresztjével. Ez az egyenruhamánia annyira elterjedt, hogy például Szokolov szenátort a szenátus egyik ülésére minden tiltakozása ellenére sem engedték be, mert történetesen civil-ruhát viselt és nem az előirt cári, szolgálati diszöltönyt! — Ilyen volt a háttere a lassan kibontakozó októberi forradalomnak.

Végre felvirradt november hetedike! A Bolsevik Párt hivatalos lapját, a Gyeny-t, csak felárral másodkézből lehetett megszerezni. „Minden hatalmat a munkásoknak katonáknak és a parasztok Szovjetjeinek! Békét, kenyeret, földet!" Igy kezdődött a vezércikk.

A Téli Palota előtt őrök álltak A kadetokat a palotában bujtatták el. Este felé a Morszkáján és a Nyevszki-proszpekten páncélos autók tünteik fel. A Szmolni tömör homlokzata fényárban uszott Odabent az ülésen Lenint dörgő tapsssal fogadták. Megnyitották a II. Kongresszust, amelyen bejelentették, hogy az elnökségbe 14 bolsevikot, 7 szociálforradalmárt, 3 menseviket és egy internacionalistát választottak be.

A Pétervári Munkás és Katona küldöttek Szovjetjének Forradalmi Hadügyi Bizottsága kiáltványában bejelentette, hogy az Ideiglenes Kormány elvesztette hatalmát és az államhatalom a Szovjetek kezébe került!

A proletárdiktatura korszakának gazdasága és politikája

Moszkva. (SzIB) A szovjet sajtó megemlékezik arról, hogy 30 évvel ezelőtt jelent meg Leninnek „A proletárdiktatura korszakának gazdasága és politikája" című munkája. Lenin ezt a munkáját abban az időszakban irta, amikor az ifju szovjet köztársaság a külföldi intervenció és a fehérgárdisták hadseregei ellen elkeseredett küzdelmet vivott, amikor a kommunista párt és a munkásosztály minden erejét megfeszitette, hogy megvédje és megszilárditsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom vivmányait.

Ebben a munkájában Lenin mélyrehatóan elemzést nyujt a kapitalizmusból a kommunizmusba vezető átmeneti időszak alapvető vonásairól és feltárja a proletárdiktatura oroszországi győzelmének világtörténelmi jelentőségét.

Lenin tovább fejlesztette Marx és Engels tanitását a kapitalizmusból a kommunizmusba vezető átmeneti időszakról és konkrét példákon mutatta be, hogy csupán a proletariátus diktatúrájának állama biztosithatja az új társadalmi rend győzelmét.

Sztálin-fasor

AZ ISKOLAUDVARON

A Fazekas Mihály Gimnáziumban tegnap ünnepély keretében osztották ki az állami ösztöndíjakat. Komjáthi István igazgató beszédében kiemelte: népi demokratikus államunk rendkívüli áldozatokat vállalva segíti a tanulóifjúságot, hogy anyagi gondoktól mentesítve, nyugodt körülmények között sajátíthassa el a magasfokú szaktudást s hogy a szocializmust építő, néphez hű értelmiséggé formálódjék. Hangsúlyozta: ezt az áldozatot a diákságnak olyan odaadó munkával s olyan belső meggyőződésből fakadó, önkéntes fegyelemmel kell viszonoznia, amely méltóvá teszi az ötéves tervünkért vívott harcot vezető MDP bizalmára és az egész magyar dolgozó nép szeretetére.

A lelkesedéssel fogadott beszéd után az intézet ifjúsága bebizonyította, hogy megérti és átérzi azt a felelősséget, amely különösen most, a nagybudapesti pártbizottság határozata után, a tanulóifjúságra hárul. Egész sor versenykihívásra került sor. — Kulcsár László IV. oszt. tanuló az intézet összes osztályait a tanulmányi színvonal emeléséért és a fegyelem megszilárdításáért. Kiss M. László pedig az iskolaépület rendjének és tisztaságának fokozásáért indítandó munkaversenyre hívta ki. Különösen nagy lelkesedéssel fogadták Szikszai Béla felszólalását, aki az intézet udvarának fásítását indítványozta azzal, hogy a gimnázium Hajdú megye összes középiskoláit iskolaudvar-fásítási versenyre hívja ki. Igen nagy örömmel fogadta az ifjúság azt a javaslatot is, hogy az ültetendő fasor Sztálin generalissimusz 70. születésnapjának alkalmából a „Sztálin-fasor" nevet viselje. Lelkesen tettek ígéretet arra, hogy ezt a feladatot rohammunkával nemcsak elvégzik, hanem az elültetett fák gondos ápolásával a nagy Sztálin iránti hálájukat és szeretetüket is kifejezik.

LENIN ÉS SZTALIN
az Októberi Forradalom vezetői és szervezői

1917. elején Lenin emigrációban volt, Sztálin pedig számüzetésben a távoli Turuhánban. Sztálin március 12-én tért vissza Pétervárra és azt tűzte ki feladatul a Párt elé, hogy erősítse meg a szovjeteket, mint a nép forradalmi szerveit és vigye előbbre a forradalmat. Lenin április 3-án érkezett Pétervárra és a forradalmi munkások előtt tartott beszédében kiadta a jelszót: „Éljen a szocialista forradalom!" Lenin híres áprilisi téziseiben, nagyszerű haditervvel fegyverezte fel a bolsevikokat abban a harcban, amelynek célja a burzsoá demokratikus forradalomról a szocialista forradalomra való áttérés volt.

Lenin és Sztálin vezetésével a bolsevikok megteremtették a forradalmi erők egységét és megsemmisítő csapást mértek az eszerek, mensevikek kispolgári pártjaira. A leninizmus ellenségei az opportunista munkásárulók, igyekeztek aládásni a forradalom ügyét. Azt hangoztatták, hogy a szovjethatalom egyedül Oroszországban nem állhat meg a kapitalizmus világfrontjával szemben. Lenin és Sztálin szétzúzták ezt az ellenséges elméletet és döntő, győzelmes harcra vitték Oroszország dolgozó tömegeit.

Lenin és Sztálin közvetlen szervezői voltak az októberi fegyveres felkelésnek. Sztálin részletesen kidolgozta az októberi felvonulás tervét, amelyet Lenin is jóváhagyott. A Központi Bizottság Sztálint bízta meg a felkelés vezetésével. A Téli Palota és a petrográdi kormány egyéb támaszpontjait ostromló munkásokat, katonákat és tengerészeket Sztálin személyesen vezette.

Sztálin irányítása alatt az ő tervei alapján valósult meg a Szovjetunió szocialista iparosítása, a mezőgazdaság kollektivizálása. Sztálin irányításával és zseniális stratégidja alapján zúzta szét a szovjet nép a fasiszták támadását. Sztálin vezetésével építi a szovjet munkásosztály, parasztság és értelmiség a dolgozók kommunista társadalmát.

Az Októberi Forradom és annak nagy vezetői, az egész világ dolgozóinak utat mutattak a szocializmus győzelmes megvalósítása felé.

A Nagy Forradalom képekben

Gazdag anyagú emlékkiállítás a Magyar-Szovjet Társaságban

A Magyar-Szovjet Társaságban páratlan érdekes emlékkiállítás nyilik meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról. A gazdag anyagban, fényképekben és hű történelmi festmények reprodukcióiban látjuk a Kommunista (bolsevik) Párt útját, harcait a forradalomig, ilt is, ott is feltünik a két nagy harcos, Lenin és Sztálin alakja, amint az orosz munkásság között szervezik a világ legnagyobb, legdöntőbb forradalmát. Az egykorú fényképekről szinte árad az a forradalmi tűz és lelkesedés, amely szétvetette a cári Oroszország elavult, népelnyomó kereteit és amely megteremtette a világ első igazi szocialista államának, a munkások és parasztok államának alapjait. A képek mellett facsimilében közölt nyomtatványok: deklaráció az oroszországi népek jogairól, az első forradalmi kiadványok, plakátok. S utána látjuk az építés csodálatos eredményeit, a szovjet nép alkotásait, a hatalmas gyárakat, a virágzó kolhozokat, a szovjet kultúra világraszóló eredményeit.

A Magyar-Szovjet Társaság forradalmi emlékkiállítása nagy érdeklődésre joggal tarthat számot Debrecen dolgozói körében.

A rádió ünnepi műsort ad

a Nagy Októberi Forradalom 32. évfordulója alkalmából

A rádió közvetítést ad a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa és a Magyar-Szovjet Társaság által az állami Operaházban a Nagy Októberi Forradalom 32. évfordulóján rendezendő népünnepélyről. A közvetítés vasárnap 19 órakor kezdődik.

•

Szombaton: 22 órakor a Petőfi rádió „Minden hatalmat a szovjetnek" címmel közvetített verses-zenés összeállítást.

•

Vasárnap: a Kossuth adón 21.10-kor részleteket hallunk a Lenin-filmből. A Falurádió 17.40-kor a Kossuth adón egyórás adásban dolgozza fel a nagy forradalom jelentőségét.

•

Hétfőn: számos zenei műsor hangzik el az évfordulóval kapcsolatban. 19.00 órakor a Kossuth adón a „Diadalmas évforduló" címmel eseményjátékot hallunk, amely feleleveníti a 32 év előtti eseményeket. A rádió helyszíni közvetítést ad a „Bolsevik Párt útja" kiállításról, míg a *hétfői* Hangos Ujság hangképekben számol be a budapesti és vidéki ünnepségekről.

47 magyar filmszínház egyszerre mutatja be az Októberi Forradalom 32. évfordulóján
A LENIN FILMET

Lenin életéről filmet készíteni annyit jelent, mint feldolgozni magának, a Bolsevik Pártnak, a szovjet államnak, a szocializmus győzelmének, az egész világ munkásosztálya forradalmi utjának történetét.

Ezt a feladatot sikeresen megoldani csak az élenjáró szovjet film művészei tudják, a szocialista filmművészet fegyverzetének teljes birtokában.

A Lenin-film forgatókönyvét Mihail Romm, Beljaev és Krieger a Bolsevik Párt és a Lenin-intézet támogatásával készítette el. A régi, Lenint megörökítő hiradófilmek egyrésze használható állapotban maradt fenn. Igy vált lehetővé, a „Vladimir Iljics Lenin" alkotóinak, hogy hiteles, pontos ábrázolást nyujtsanak. Néhány régi hanglemezfelvétel Lenin hangját is megőrizte számunkra.

A dokumentumok másik nagy csoportját Lenin kéziratai, levelei, feljegyzései, a róla készült rajzok és képek szobrok, leírások alkotják. Itt elsősorban Lenin legközvetlenebb munkatársa, legjobb barátja: Sztálin irásaira támaszkodhattak. Sokban segítették őket Lenin özvegyének, Krupszkája asszonynak visszaemlékezései is.

Tucatnyi operatőr járta az országot, gyüjtötte a legjelentősebb adatokat, amig sor kerülhetett a film összeállítására. A film végig kíséri Lenint életének szakaszain. Igy a néző mintegy résztvevőnek érzi magát századunk legnagyobb alakjának a dolgozó emberiség felszabadítására törekvő harcaiban.

A film képet rajzol a cári Oroszországról, amelyet Marx „a népek börtönének" nevezett. Feltárja a rohamosan növekvő munkásosztály rettenetes nyomorát, a formailag felszabadított jobbágyparasztság mérhetetlen elmaradottságát. Megmutatja a szimbirszki házat, amelyben Lenin 1870-ben született, a tényezőket, amelyek Lenint forradalmárrá alakították. Megjelenik előttünk Lenin anyjának régi fényképe. Ez a kulturált, okos asszony ismertette meg vele az orosz forradalmi demokrata írók és költők müveit. Nagy hatást tett a fiatal Leninre bátyja, Alexandr Uljanov, akit egy forradalmi terrorista szervezetben kifejtett tevékenységéért halálra ítéltek és kivégeztek.

A film hüséges marxista elemzését adja Lenin életének, elmélyíti ismereteinket, megtanít a dolgozók hüséges és pártszerü szemléletére és emberi közelségbe hozza a Bolsevik Párt és a szovjetállam megalapitójának halhatatlan alakját, közvetlen szoros kapcsolatot létesít a film nézője és Lenin között.

Lenin egészsége a huszas években meggyengült. 1922 májusában orvosa tanácsára a Moszkva melletti Gorkijba költözött, de ide is gyakran hivatta magához legközelebbi barátait, elsősorban Sztálint. Egy ilyen látogatásról is beszámol a film. „Tilos ujságot olvasnom, tilos politikáról beszélnem" — panaszolja Lenin. De Sztálin társaságában mégsem állja meg, hogy ne beszéljen a bel- és külpolitikáról. Számára elképzelhetetlen az élet munka nélkül.

„Lenin élt, Lenin él, Lenin élni fog" — irta Majakovszkij; ezt hirdeti a film is. Nem áll meg 1924. január 21. szomoru dátumánál hanem megmutatja Lenin életének nagyszerü folytatását is: Sztálin és a szovjet nép esküjét s az ígéret diadalmas teljesítését a szovjet nép szocializmust építő harcát, a leninizmus feltartóztathatatlan terjeszkedését az egész világon.

November 7-én, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulóján hazánkban 47 mozi mutatja be ünnepi előadás keretében a „Vladimir Iljics Lenin"-t.

Szórakozás
Ismeretszerzés
Kényelem
Magyar RÁDIÓ
Megjelenik minden pénteken.

Rémhírterjesztőket vettek őrizetbe

Az államvédelmi hatóság őrizetbe vette dr Vajda Gedeonné, városi espresso tulajdonosnőt, Jávorszky Antal müszerkereskedőt és Turman Margit volt földbirtokosnőt. Vajdáné arisztokrata családból származik. Apja a Horthy-rendszer alatt államtitkár volt. — Jávorszky Antal a rákoshegyi katolikus kör elnöke, a felszabadulás előtt a MOVE aktív tagja volt. — Turman Margit földbirtokát a földosztás során szétosztották. Nevezettek az angol rádió zavarkeltést célzó adásai nyomán tervszerüen és szervezetten terjesztették azt a rémhirt, hogy a 100 forintosokat le fogják bélyegezni. — Mindhármójukat átadták a ügyészségnek. (MTI)

Ma este 8 órakor
ünnepi díszelőadással
nyilik meg a Víg Filmszínház

A lelkes, áldozatos munka végetért. Helyükön vannak a székek. Sulyos piros bársonyfüggöny takarja a vetítővásznat, a gépházban az új mozigép nikkelcsavarjai csillognak, a szinpadnyilás mellett a vadonatuj neonrózsák szórják csodálatosan meleghangulatu fényüket és a levegőben még ott terjeng a festék és a fényezőlakk kesernyés illata.

Este már megtelnek a széksorok. Eljönnek a város dolgozói hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján birtokba vegyék az új mozit, mely maradéktalanul a dolgozóké lesz művészeti célkitüzéseiben, kulturális központtá fejlődésében. Vladimir Iljics Lenin életéről szóló dokumentfilm van müsoron ezen a napon. Soha méltóbb filmalkotást nem tüzhettek volna müsorra ezen az ünnepen.

A Víg Filmszinház megnyitása ma este nyolc órakor mélto lesz a forradalom ünnepéhez, méltó lesz arra, hogy a mozi a továbbiakban Debrecen legkomolyabb kulturális tényezői között szerepeljen. Mert Lenin mondotta: Legfontosabb művészet számunkra a film! A uj mozi Csomor Tamás vezetése alatt hivatása magaslatára emelkedik.

AZ ÜNNEPI MÜSOR:

1. Himnusz. Előadja a MÁV-műhelytelep dalárdája. 2. Majakovszkij: Lenin c. verse, szavalja Szentirmay Éva, az Állami Csokonai Szinház tagja. 3. Ünnepi beszéd. Elmondja Sándor László, a MDP megyei pártbizottságának titkára. 4. Vladimir Iljics Lenin. Film Lenin életéről.

Magyar család heti lapja a
Magyar Vasárnap
Megjelenik minden szombaton.

Egy elsikkasztott háború...

Régi imperialista hadjárat, ma is aktuális tanulságokkal

Az imperialisták szókészlete kifogyhatatlan, ha az emberi jogokról beszélnek. Ők a leghangosabbak akkor is, ha kis országok vagy gyarmati népek szabadságáról és függetlenségéről van szó. A jelen eseményei egyre-másra leleplezik az imperialisták hazugságait. Ha multbeli tetteiket szemléljük, hasonló megállapításra juthatunk. Vizsgálódásra bőven van alkalom, hiszen az imperialisták gyarmatosító politikája tele van embertelen kizsákmányolással, véres támadásokkal, melyeket elsikkasztott **háborúk** gyűjtőcím alatt lehetne összefoglalni. Mert ezekkel az eseményekkel sohasem dicsekszenek. Ragadjunk ki egyet a sok közül.

A tanulság **nem kevesebb**, mint annak felismerése, **hogy az imperialisták ugyanazokkal a sötét eszközökkel teremtették meg hatalmukat, mint amilyen eszközökkel ma meghosszabbítani szeretnék roskadozó uralmuk életét.**

De peregjen **a** történelem filmje.

ANGLIA KINYUJTJA CSAPJAIT.

Nagy-Britannia 1903-ban megtámadta Tibetet. Az angol uralom már a mult **század** nyolcvanas évében kinyújtotta csápjait a lámaizmus hazája felé s azt minden áron gyarmatosítani akarta. Jó alkalom kínálkozott erre a századforduló éveiben, az orosz-japán háború idején. **Anglia háta mögött megegyezett a kínai császári reakcióval egy „angol—tibeti gazdasági szerződés" feltételeiben és felszólította a tibeti kormányt, hogy a szerződést ismerje el magára nézve kötelezőnek. Tibet ettől vonakodott, mire Anglia „politikai missziót küldött Tibetbe a fennálló kérdések tisztázására".**

EGY „EXPEDICIÓ" ELINDUL...

A politikai megbízottak 1903 nyarán el is indultak katonai „kíséret" mellett. **Ez a kíséret 4000 jól felfegyverzett katonából állott.** Macdonald **tábornok** vezetése alatt átkeltek a Himalájan és betörtek Tibetbe. Útközben kíméletlenül rekvirálták a tibetieket s mikor egy elkeseredett tibeti parasztkapájával fejbevágott egy angolt, Macdonaldék kijelentették: — **A megsebesült angol katona esete azt bizonyítja, hogy tulajdonképpen Tibet a támadó fél(!) és a következményekért Anglia nem vállal felelősséget... És Pari nevű városka mellett a modern fegyverzetű angol csapatok halomra lőtték a kanócos puskával és karddal is hősiesen védekező tibetieket.**

„ÖNÖKNEK KÖBÖL VAN A SZIVÜK".

Ezeket a tényeket maga az expedíció katonaorvosa, **dr. Waddel** írja meg **„A rejtelmes Lassza"** című könyvében. Waddel doktor amolyan vérbeli reakciós, aki sehogyan sem tudja megérteni, hogy a tibetiek nem újjonganak „Őfelsége hadserege" jelenlétének. Minden sorából árad a faji gőg a „vad ázsiaiakkal" szemben és roppant mulatságosnak tartja, hogy a tibeti hivatalnokok semmiféle diplomáciai ügyességgel nem rendelkeznek **s** egyre azt hajtogatják, hogy **az** angolok térjenek vissza Indiába. **Lenézi és kigúnyolja a tibetiek népi kultúráját,** szokásait, öltözetét és igen meglepődik, amikor Lasszában egy tibeti tisztviselő a szemébe vágja: — **Önöknek, angoloknak, köből van a szívük s arra vannak szokatva, hogy öljenek, raboljanak...** Mikor aztán Waddel keresztény mivoltára hivatkozik, ezt a feleletet kapja: — **Mire való az önök sok drága temploma, ha nem tartják be az ott hirdetett tanokat és nem azok szerint cselekednek, hanem azok ellenére?**

De nézzük **tovább az expedíció útját.**

GÉPFEGYVER ÉS EZÜSTPÉNZ

A parii vérengzés után az angol inváziós csapatok menetben nyomulnak előre. **Tibetben valósággal** népfelkelés támad a betörők ellen. De nincs vezetés, hiányoznak a modern fegyverek. Gyangce mellett ismét megszólalnak **az angol ágyúk és gépfegyverek és ezerszámra mészárolják le a hazájukat védő tibetieket.** Macdonald sürgönyt küld Londonba, melyet a külügyminiszter a Házban is felolvas: — **Megnyílt az út Lassza felé!**

A gyilkoló csapatok háta mögött megjelennek az angol **„gazdasági szakemberek"** és szövetségre lépnek az ország jómódú kereskedőivel, gazdag parasztjaival. **A nép hátamögött a burzsoázia ezüst rupiák fejében készségesen bocsáthatja áruba az ország függetlenségét.** (Nincs új a nap alatt.)

EGY KORAI MARSHALL-TERV.

A Lasszába benyomult angolok tárgyalásokat erőszakoltak ki. Az angol csapatoktól körülvett tárgyalóterem brit zászlóval takart asztalán aláíratják az angol—tibeti „kereskedelmi egyezményt." Az egyezmény kimondja, hogy Tibet nem veszít területeket, **csupán** gazdasági engedményeket tesz Angliának. A kereskedelmi cikkek minemüségét és árát Anglia szabja meg — **belátása szerint.** Egy szóval az egyezmény azt jelenti, hogy **Tibet gyarmati rabszolgasorsra került.**

Az angolok pedig, mint akik jól végezték dolgukat, zsebükben eme korai Marshall-tervvel, visszaindultak Indiába.

Az angol katonaorvos könyvében borzalmas dolgokat ír le egy különös tibeti szektáról, melynek tagjait évtizedekre befalazták szük, földalatti szikla-börtönökbe. Ezek a szerencsétlenek a külvilággal nem érintkeznek, örök sötétségben tengődnek, eledelük főtt búza és víz...

Waddel doktor nem sejtette, hogy e börtönök leírásával a mai olvasó számára milyen találóan szimbolizálja a gyarmatosítás lényegét.

De a népek már szerte a világon döngetik és szétvetik az imperialista rabszolgaság börtönfalait! (r.)

MINDEN *tizenötödik* DEBRECENI *oroszul tanul*

Egy népet akkor ismerhetünk meg, ha megtanuljuk nyelvét. Kulturája, vagy mezőgazdasága, a nép története, vagy fiainak sajátos lelkülete mind-mind csak a nyelvismerete által kerül közelebb hozzánk.

Magyar népünk ma a legnagyobb érdeklődéssel és szeretettel a hatalmas szovjet nép felé fordul. Szükséges eszköze annak, hogy igazán megismerhessük a szovjet népet, csodálatos eredményeit az ipar, a mezőgazdaság és a kulturának minden ágában — az, hogy elsajátítsuk az orosz nyelvet!

Magyarországon ma szinte napról-napra nő azoknak a száma, akik oroszul tanulnak. Szinte *orosz tanulási lázról* beszélhetünk. Ez olyan láz, amely — egészséges...

Debrecen sem kivétel. Lássuk csak a *statisztikát:* az iskolákban az általánosban és a gimnáziumban *több, mint ötezer gyermek tanul oroszul,* ehhez jön még az egyetem orosz-szakos növendékeinek és azoknak az egyetemi hallgatóknak a száma, akik oroszul tanulnak és máris *jóval hatezren felül van az oroszul tanuló ifjúság száma.*

De a felnőttek is tanulnak. Többszázan iratkoztak be a Magyar-Szovjet Társaság nyelvtanfolyamaira és igen sok azoknak a száma, akik *üzemekben, hivatalokban csoportosan vagy magánúton* kezdték el az orosz nyelv elsajátítását. Azok pedig, akik hadifogságban már megkezdték az orosz tanulást, most szintén hozzáláttak, hogy tudásukat nyelvtani alapon, rendszeresen mélyítsék el.

Mindezeket összevéve nem túlozunk, ha az állítjuk, hogy *nyolcezer körül jár Debrecenben az orosz nyelvet tanulóknak a száma.* Ez annyit jelent, hogy *minden tizenötödik debreceni oroszul tanul!*

Ellátogattunk a *Magyar-Szovjet Társaság egyik nyelvórájára.* Kezdők gyűltek össze a padokban, olyanok, akik alig egy hónapja ízlelgetik az orosz nyelv törvényeit.

Munkásasszony és tanárnő, tisztviselő és pedagógus, nyomdász és nyugdíjas hajol izgatottan a könyve fölé, amikor belépünk.

Ki miért tanul? — vetjük fel a kérdést.

A munkásasszony csillogó szemmel mondja:

— *Hazafias kötelességemnek érzem, hogy megtanuljam felszabadítóinknak a nyelvét, annak a szovjet népnek a nyelvét, amely politikai és gazdasági fellendülésünk alapját biztosította baráti támogatásával.*

A többiek helyeslően bólogatnak hozzá, így éreznek valamennyien.

A pedagógus hozzáteszi:

— Szakmámban, a pszihológiában rájöttünk arra, hogy a *szovjet pszihológusok nagyszerű eredményei szinte elseprik a nyugati pszihológusok áltudományát.* Szeretnék minél hamarabb megtanulni oroszul, hogy eredetiben olvassam az élenjáró szovjet tudomány engem érintő és érdeklő műveit.

A nyugdíjas is közbeszól:

— Én azért tanulok, hogy hasznosan tölthessem most már hő időmet. És *hálából...* Sohasem fogom elfelejteni az első szovjet katona mosolygós arcát, amint frissítő itallal és cigarettával kínált a felszabadulás első pillanatában.

Barátságosan szólt hozzám és igen-igen röstelkedtem, hogy nem tudtam neki a nyelvén válaszolni. *Most már fogok tudni példaképeinkkel, a szovjet emberekkel beszélgetni...*

De vége a beszélgetésnek, megjött a nyelvtanár: Simon Zoltán. Kezdődik az óra. A tábla hamarosan tele lesz cirill-betükkel. Már egy hónap multán otthonosak a hallgatók a betű olvasásában. Csak a laikust rémítik el, amikor például olvassák a táblát: *„pity"* és ez áll a magyarhoz hasonló folyóbetükkel a táblán: *„numb".* Az oroszul nem értő a betüket nem ismerő megijed ne attól is hogy *a 61-es i-t ö-nek kell ejteni...* De a nyelvtanfolyam kezdői is régen tul vannak már az ilyen nehézségeken s vidáman, *folyékonyan olvassák a cirillbetüs szöveget nyomtatva és irásban egyaránt.*

Szavak, igék, nyelvtan - mind ez vidám formában, kérdésekben és feleletekben rögződik le a hallgatók agyába. Simon Zoltánt szeretik a hallgatók fordulatos tréfás előadásmódjáért. S amit a könyv tartalmaz, az lassan átmegy a hallgatók vérébe is. Meg fognak tanulni oroszul!

Nemzetközi béke-díjak

A párisi büntetőbiróság felmentette Le Nohan rendőrt, aki egy évvel ezelőtt szolgálaton kivül „magánszorgalomból" meggyilkolta André Houllier kommunista pártmunkást, aki békeplakátot ragasztott ki. A bíróság felmentő ítéletét hatalmas felháborodással fogadta a baloldali közvélemény.

Romániában országos ünnepségeket rendeznek a szomszéd nép nagy költője, Mihail Eminescu születésének századik évfordulóján. Ebből az alkalomból népgyülléseket, előadásokat tartanak, a vállalatok, iskolák, kultúrotthonok ünnepélyeket rendeznek. Külön kiadásokban megjelentetik Eminescu műveit és életéről, munkásságáról szóló tanulmányokat. A román minisztertanács határozata értelmében Bukarestben kiállitást rendeznek, amelyet aztán Eminescu-**múzeummá alakítanak át. Pályázatot írnak ki a fővárosban felállítandó Eminescu-szoborra. A jasi tudományegyetem bölcsészeti karát Eminescuról nevezik el és a művészetügyi minisztérium évente egy-egy 100 ezer lejes verspályázatot hirdet a költő emlékére.**

A kultúrkapcsolatok történetének az az érdekes fejezete, mely Eminescu költészetét közel hozta a magyar olvasóközönséghez: Debrecenből indult ki a harmincas években. A „Haladás" c. erdélyi folyóirat magyarországi szerkesztősége indította meg a nemzetközi kultúrkapcsolatok fejlesztését, elsősorban a szomszédos népek irodalmának fordítását. Ennek egyik láncszeme volt az Eminescu-versek fordítása, melyet két debreceni író: Oláh Gábor és Mata János végzett. Ugyancsak ekkor született meg Oláh Gábor hatalmas tanulmánya Eminescuról, melyet az IKSz kultúrexpedíciója fedezett fel 1945-ben. A letünt rendszerben ezek a munkák Magyarországon nem juthattak el a nép széles rétegeihez, a romániai magyarság körében azonban ezrek szerették meg Eminescu művészetét Oláh Gábor és Mata János fordításain keresztül.

Egy fejezet a kultúrkapcsolatok történetéből

Két debreceni író ismertette meg a magyar közönséggel Eminescu költészetét

Néhány szemelvény Eminescuról Oláh Gábor tanulmányából:

— Ha Eminescu verseit kezdjük olvasni: olyan érzés fog el, mintha rengeteg erdőbe furnánk be magunkat. Valami édes árnyék borul ránk, fűszeres illatok páráznak, neszező lombmoraj, távoli madárszó, fákká vált emberek szellembeszéde fon körül, míg lassan pihegve velünk egy élet ritmusában a szent Természet. Költészetének báját sötét keretbe foglaló bánata, szép szomorúsága talán a szláv vér sugara él benne. Ez talán vérbeli örökség nála, hiszen az apja orosz volt: Eminofinak hívták. — Sokszor Chopin, sokszor Brahms zenéjét halljuk az erdőzúgásszerű, leráz hatatlan varázsú sorok mögött. A román népballadák hangja, a román néplélek természetszemlélete, a valóság és hétköznapiság iukóssága és iróniával vegyülő filozofáló kedv Eminescu lirájának jellegzetességei. Eminescu, a vándorszínész, a nyomorgó állástalan ember a romániai erdők sűrűjébe menekül költészetében, ahol hársfák hajolnak rá, patak suttogása vezeti a mesék kék mélységébe, lámpásokat lobogtatnak a világítóbogarak, puha ködök fátyolába burkolózik a messzeség s a menny kifeszített sátora is azurkék selyem. Ez a szelíd kékség azonban olykor a borzalom fekete szálaival szövődik át. „Öt levél"-ében hangja keserű szatirába torzul. Legszebb költői elbeszélése a Hajnalcsillag és a Boszorkányhát elbeszélő művéből.

Hozzánk viszont a „Császár és a proletár" költői elbeszélése hozza legközelebb, melynek első fele a szocializmus versbe ötvözött világkiáltványa, második része pedig a költő reflexiós gyüjteménye.. — Ebben pazar szinekben bontakozik ki nagy stilusművészete, mely bearanyozza költészetének a „fakó valóság"-ot tükröző elemét. Lehet hogy később nagyobb teret hódított volna irásaiban a rideg valóság rétege, mikor a költő már távolabbról nézhetett volna vissza elgázolt életére s a humor megszépítő ködén át látta volna témának a fájdalmasat és szégyenletest. De mindössze 39 évet élt. Az őrültek házában egy másik őrült ütötte agyon. Azt se tudják: hova temették.

*

Azt, hogy Eminescu és költészete most Centenáriuma alkalmával ismerősként hat a magyar közönség előtt: két debreceni írónak köszönhetjük: Szocializmust építő demokráciánk, mely baráti közösségbe hozta a magyarokat és románokat: tovább építette azóta ezt a kapcsolatot és ma már jóval mélyebben pillanthattunk egymás kultúrájába, művészetébe. Mint ahogy debreceni viszonylatban is az Oláh Gábor és Mata János kezdeményezését nagy eredményekkel építették ki Komjáthy Istvánék. A „Haladás" által elindított munka azonban értékes fejezet marad a kultúrkapcsolatok történetében és valóban a haladást, a népek testvéri együttműködését egymás szellemi arcának megismerését szolgálta. (K. I.)

Gazdag tartalommal jelenik meg, az ÚJ VILÁG

A Magyar-Szovjet Társaság vezetősége sajtófogadáson jelentette be a társaság „Uj Világ" c. lapjának most induló terjesztési kampányát. Illés Béla az Uj Világ főszerkesztője mondott rövid beszédet.

— A Magyar-Szovjet Társaság — mondotta — a legszélesebb tömegek számára az új szocialista életfelfogás, munkaerkölcs iskolája. Az Uj Világ a Társaság központi lapja, a tömegszervezet mozgó propagandaja, amely megismerteti a dolgozókkal a Szovjetunió multját, jelenét és azt a jövőt, amelyet a szovjet népek a nagy Sztálin vezetésével építenek. Az MSzT vezetősége úgy határozott, hogy a minőségileg a réginél jobb „Uj Világ"-ot a jövőben egy forint helyett 60 fillérért juttatja el a dolgozókhoz. Az árleszállítással párhuzamosan az MSzT „Uj Világ" terjesztési kampányt indít, amelynek feladata 100 ezer új előfizető szerezni.

A legtitokzatosabb népbetegség

a rák

-- megelőzhető és gyógyítható...

A nagyközönség előtt úgy szerepel a rákbetegség, mint a legtitokzatosabb népbetegség. Pedig ma már a rákbetegség nem titokzatos rejtélyes talány: az **orvostudomány már eltüntette a rákkérdés körül bonyolódott titokzatosságot. Ma már tudják, mi is tulajdonképpen a rákbetegség, amely megelőzhető és gyógyítható...**

A rákbetegség az úgynevezett rosszindulatú daganatok nagy csoportjának egyik leggyakoribb fajtája. Keletkezése az ép emberi sejtből indul ki. Ha valamelyik sejt belső, vagy külső ok folytán már a szervezetre nézve hasznos munkát végezni nem tud, feleslegessé válik. Ha a szervezet és sejt küzdelme során a szervezet nem tudja kiküszöbölni a hasznos munkára alkalmatlan új sejtet, amely közben szaporodik és önálló életre rendezkedik be, akkor az összhang az anyaszervezet és a terjeszkedő sejtcsoport között megromlik és ártalmára válik az egész szervezetnek. A fejlődés egy bizonyos fokán a megszaporodott sejttömeg már szemmel látható nagyságot ér el, ekkor jelentkezik már mint daganat. A daganat különböző nagyságú lehet babnyi, vagy annál kisebb bőrnövedéktől a 15—20 kilogrammos, vagy ennél is nagyobb hasi daganatig hosszú az átmenet.

A jól látható nagyságú és állandóan növekvő állapotban levő daganattal szemben a szervezet védekezőképessége teljesen tehetetlen. A beteg sorsa kellő orvosi kezelés nélkül meg van pecsételve, mert a rosszindulatú daganatoknál, így a ráknál is a helyben való növekedés szinte korlátlan és végül az állandóan növekvő és így túlsúlyba kerülő daganatos elemekkel szemben, amelyek behatolnak a vérerekbe, szétszóródnak az egész szervezetbe, a szervezet válik áldozatul.

A rákos megbetegedés, a rosszindulatú daganatok ellen a védekezés legtöbb sikerrel a korai stádiumban ígér, amikor még alig észrevehető nagyságú. Az alattomosan fejlődő kis, daganat csak előhírnöke a nagy viharnak, a nagy katasztrófának. A legnagyobb nehézség épen az alattomos, rejtett jellege, tünetmentessége. A legteljesebb egészségérzés mellett már bent lehet a szervezetben. A tünetek csak megfelelő orvosi kezelés mellett állapítható meg **és ha korai stádiumban szakkezelést alkalmaznak, a betegség teljes egészében meggyógyítható.**

A rákbetegség a szervezet bármely részén kezdődhet s kifejlődhet, de leggyakoribb mégis a gyomorban, méhben, bőrön, emlőn. Előkészíti előmozdítja a rákos megbetegedés számos betegség, fekélyek, gyulladások, bőrgyulladás, szájüreg fekély, gyúlladt aranyér, krónikus hurutok, stb. A belső okokon kívül külső okok is közreműködhetnek, így a pipázó embereknél ajakrák, bagózóknál, pofarák, kátránytermékkel dolgozóknál bőrrák.

A rákbetegség a javakorabeli, vagy idősebb korosztály betegsége, méhrák 40—50, gyomorrák 45—70 évig a leggyakoribb. Általában a nőknél korábban, férfiaknál később lép fel, de az egész fiatalkor és késői öregség sem mentesít a rákbetegség ellen.

A rák nem fertőző, veszélyt csak a megbetegedettre, nem a környezetre jelent. Arra sincs semmi adat, hogy a rákbetegség örökölhető.

A védekezés, a gyógyítás célja az összes ráksejt kikapcsolása a szervezetből, ez történhetik sebészeti beavatkozással, műtéttel, rádium és röntgensugarakkal. Legtöbb eredmény a kombinált kezeléstől várható.

A rákbetegség gyógyítása és gyógyulása attól függ, milyen előrehaladott állapotban kerül kezelésre. Magyarországon a statisztikai adatai szerint rendszerint igen előrehaladott állapotban keresi fel a beteg az orvost kezelés végett, amikor a védekezés sokkal nehezebb és kevesebb eredményt biztosít. Pedig korai felismerés és védekezés esetén a kezelés biztos eredménnyel jár.

A népjóléti kormányzat az Országos Orvosegészségügyi Szakszervezettel karöltve ezért helyezte előtérbe a rákszűrővizsgálatot, a rákos korban levő egészséges egyének rendszeres átvizsgálása.

Ennek egyik szerves része a felvilágosiás, a lakosság felvilágosítása, tudatosítása annak, hogy a rákbetegség mindenkit egyformán fenyeget és a betegség korai állapoában eljes sikerrel gyógyíhaó.

Debrecenben is működik a rákszűrő állomás és megindult a tömegvizsgálat. A közönség felvilágosításában, a védekezés, a szűrővizsgálat elősegítésében az MNDSz lelkes asszonyai is nagy munkát végeznek.

A kormányzat célja a betegség megelőzése is, az időben kezelésre került beteg nem kapcsolódik ki a társadalomból, családból, termelésből, amikor még teljesítőképessége tetőfokán áll, hanem hasznos építő munkát végezhet még. Ezért is általános érdek a rákbetegség elleni védekezés, felvilágosítás és tudatosítása annak, hogy a rák igenis gyógyítható...

A termelőszövetkezetek segítségével újjászületik a magyar falu

Szerte az országban egymás után alakulnak meg a termelőszövetkezeti csoportok, a mezőgazdasági termelés új, haladó formái. A dolgozó parasztságnak egyre szélesebb rétegei ismerik fel az uj gazdálkodási mód nagy horderejét. A földreform még nem biztosította teljes szabadságukat. A kezdetleges munkamódszerek, saját véges eszközeik arra kényszeritették őket hogy látástól vakulásig dolgozzanak a betevőfalatért. Rájöttek, hogy nem a robot az élet igazi értelme, s ezért ragadják meg most az alkalmat a fejlettebb gazdálkodás megvalósitásához, ahol kevesebb munkával nagyobb eredményeket érhetnek el s jut idejük önmaguk müvelésére s ezen keresztül az emberibb életre.

Igy gondolkozott Nyiri Gyula is a békésmegyei Bélmegyer község huszonnégy dolgozó parasztjával együtt, amikor elhatározták hogy megalakítják „Tánosios" termelőcsoportjukat.

AMIRŐL RÉGEN SOHASEM HALLOTTUNK...

— Pár éve még Békés külterületéhez tartoztunk — mutat körül a faluban Nyiri Gyula — elszórt tanyatelepülés volt a mai nagyközség helyén. Aztán rendet teremtettünk a helyi szövetkezeti dzsungelben, négy szövetkezetből csináltunk egyet s a fuzió után hatalmas fellendülésnek indult a szövetkezeti élet.

— A háromezer lelket számláló község életét a szövetkezet teljesen átalakította. Két vegyeskereskedésünk, egy vendéglőnk, öt traktorral rendelkező gépüzemünk áll a falu rendelkezésére. Ezenkivül termény- és állatfelvásárlással, baromfiértékesitéssel foglalkozunk, sertéstenyésztési és hizlalási szerződéseket kötünk, valamint termelési szerződéseket. Ma már olyan növények teremnek itt, amilyeneket a lakosság azelőtt csak hallomásból ismert. Rizs, napraforgó, minőségi őszi búza cukorrépa, ricinus és dohány: ezek az uj növényfélék. Hasznuk magasan felülmulja az eddig termesztett növényekét.

— De nemcsak a gazdasági életben, hanem a kulturális életben is vezetőszerep jut a szövetkezetnek. Könyvtár, népnevelők szolgálják a falu nevelését, mükedvelő és mozielőadásokat szervez a szövetkezet és élenjár a termelőcsoportok népszerüsitésében.

— A szövetkezet támogatásával szerveztük meg mi is termelőcsoportunkat — mondja Nyiri Gyula, amint Fáspuszta csoportközpontja felé haladunk. A szövetkezet boosátotta rendelkezésünkre a szükséges lakóházakat, gazdasági épületeket, egy majdnem üzemképes villanytelepet, mezőgazdasági gépeket és szerelőműhelyeket is. Kivül kigészitették földterületünket és 250 hold legelővel rendelkezünk.

„NEM HALLGATUNK A MENDE-MONDÁKRA!"

— Most majd megmutatjuk hogy mire képes az összefogás — veszi át a szót Cser Imre intézőbizottsági tag. Mi ugyanis öt társunkkal együtt már tavaly is szövetkezetben dolgoztunk. Csak ugy „vadon" szövetkezve 42 holdon rizst, ezenfelül bokorbabot, napraforgót termeltünk. Persze ez nem volt igazi szövetkezet, de arra jó volt, hogy megállapithassuk a szövetkezetben rejlő hatalmas lehetőségeket és elindítson bennünket a helyes uton.

— Most, hogy megszerveztük termelőcsoportunkat, a tömegszervezet, a szövetkezet és a párt támogatásával olyan eredményeket kivánunk elérni, amely például szolgál a vidék dolgozó parasztság felé. Szerződést kötöttünk a közeli gépállomással, nem hagyatva a mende-mondára, s befejeztük a bizonytalanságot.

— Amire egyébként nem lettünk volna képesek, a legjobb talaj müvelést adjuk a földnek, s a legjobb vetőmagot vetjük a földbe, hiszen csak így várhatunk jó termést. De kihasználjuk a kétszázötven hold legelőt is. Tehenészetet, juh- és sertéstenyésztést akarunk létesiteni és baromfitelepet. Már elküldtük emebreinket a mezőgazdasági igazgatóság által szervezett szaktanfolyamokra. Ezeken a tanfolyamokon kiváló növénytermelő, könyvelő, állattenyésztő és rizstermelő szakemberekké nevelik küldötteinket, s igy a szaktudás sem hiányzik majd szorgalmas munkánk mellől.

Végigjárjuk a gazdaságot. Büszkén mutogatják az épületeket, a gépeket, a műhelyeket. Kissé kopottak, megviseltek, de a 25 család munkakedve akarása rövid idő alatt boldogabb, uj világot teremt a békésmegyei Fáspusztán is.

A debreceni klinika legmodernebb műszere:

az agyrajzoló-készülék

A műszer, amelyet az alábbiakban bemutatunk, néhány hét óta a debreceni idegklinika tulajdona. **A népi demokrácia gondoskodása lehetővé tette, hogy az orvostudomány eme új, remek eszköze is rendelkezésére álljon a debreceni ideggyógyászoknak. Ára: hatvanezer forint.** Tulajdonképpeni neve:

ELEKTROENCEFALOGRÁF

vagyis **elektromos agyrajzoló készülék** és — mint dr **Horváth** András tanársegéd megjegyzi — **Prágáig kellene annak utaznia, aki a „közelben" a műszer párját látni szeretné.**

Azok, akik effajta készülékről hallottak rebesgetni, azt hihetnék, hogy valamiféle **„gondolatolvasógépet"** fedeztek fel. Nos, ilyesmiről szó sincs. Vagy ha úgy tetszik: a gyógyítás, az orvostudomány szempontjából **sokkal többről van szó.**

DE LÁSSUK A KÉSZÜLÉKET

Beszélgetés közben leérünk az idegklinika alagsorába, melynek egyik szobájában ott áll a féltve őrzött kincs. Dr **Juhász** Pál élmunkás, a klinika adjunktusa ezúttal házigazda minőségében fogad bennünket. Készségesen megmagyarázza a készülék jelentőségét és bemutatja működését.

Az agyrajzoló készülék az első pillantásra úgy fest, mint egy **jégszekrény.** Viszont huzalok és előttünk titkos rendeltetésű gombok sokasága jelzi, hogy a műszer feladata egészen más. Mint megtudjuk, a készülék alapja az a tény, hogy

AZ AGYBAN

ELEKTROMOS REZGÉS

mutatható ki. Ennek a minimális **agyi elektromosságnak feszültsége körülbelül ötven mikrowolt (mW), frekvenciája pedig 10 sec.** Ezt az agyi elektromosságot azután a készülék a maga áramával megtoldva **felerősíti. A műszer ilyenformán** vizsgálat folyamán a transzformátor szerepét tölti be.

Hogyan folyik le a vizsgálat? A beteg lefekszik a műszer előtt álló ágyra. **Koponyájának húsz különböző pontjára vékony huzalokat (elektrod) kapcsolnak, melyek az agyi elektromosságot bevezetik a készülékbe.** Itt az elektromosság már említett felerősítése után **az elektromos rezgéseket** nyolc **regisztráló kar vegyirással különleges elektromos papirra rajzolja.** — A rezgés rajzokból ezután **kivonják** a gép-rajzolta pluszt és marad egyszerűen az agyi rezgés rajza.

MIT „TUD" A GÉP?

A készüléket **diagnosztikai problémák** megoldására használják. **A gép tehát nem gyógyít, hanem megállapít.** Ahol a regisztráló karok vonásai szabályosak, ott nincs hiba, ahol a normális rezgésekben kilengések tapasztalhatók, ott baj van. Igy a gép elsőrendüen jelzi az **epilepszia** jelenlétét, amelyet sokszor hetekig vagy hónapokig tartó beható vizsgálat tudott csak kideríteni. Hasonlóképpen nagyjelentőségű és úttörő az **agydaganat (tumor)** jelzésében. Kimutatja a daganat jelenlétét az úgynevezett **néma területeken is,** ahol más módon nem, vagy csak nehezen állapítható meg a betegség. (E néma területeken az elektromos rezgés hasonló, **mint az agy más részein.)**

Érdekes megemliteni, hogy a készüléket

ÁLLATOKNÁL IS

kitünően lehet használni, mert az agyi elektromosság itt is kimutatható. **A betegségek megállapításán kívül egyébként nagy jelentősége van a készüléknek a kisérleti tudomány szempontjából.** Az agy másképpen **viselkedik,** ha nyugalomban **van és ismét másként,** ha külső energiák érik. A kísérletek lehetősége egyúttal azt is jelzi, hogy a készülék jelenlegi és minden bizonnyal fejlődő formája még nagy feladatok előtt áll.

Ime dióhéjban a debreceni idegklinika legmodernebb műszere; az elektromos agy-rajzoló készülék!

(r.)

Egyre kevesebb a szegény,

— felére csökkent a szegénységi bizonyítványok száma

Valaha száz és száz ember szorongott sötét és bűzös hivatalfolyosókon, hogy **hetekig tartó instanciázás, ácsorgás után nagy kegyként kézben kaphasson egy szegénységi bizonyítványt.**

Ma? Az elsőfokú közigazgatási hatóság épületében, a Csapó-utca sarki volt banképület tágas termében **szivességtudó tisztviselők öt perc alatt felveszik a szegénységi bizonyítványt kérők adatait, még aznap kivizsgálják a helyszínen, megfelel-e minden a valóságnak s másnap, sokszor még huszonnégy óra leforgása előtt kézben van a kért szegénységi bizonyítvány.**

Ingyenes kórházi ápolásra, az eddig munkában nem volt fiatalok elindulásához és a gyakorlati élet sok területén hasznos a szegénységi bizonyítvány. **Ma már nem néznek ki senkit sehonnan, ha szegénységi bizonyítványt mutat fel.**

Mikor is adnak ki ilyen szegénységi bizonyítványt? Akkor, **ha a kérelmezőnek havi 250 forintnál kevesebb a jövedelme. Feleség és egy-egy gyermek után 25 forinttal emelkedik ez a határ.**

A szegénységi bizonyítványok kiadása körül **örvendetes ujságot tudunk meg.**

— Az elmult esztendőkhöz képest felére csökkent a szegénységi bizonyítványok száma — mondja **Böszörményi** Géza, aki a különböző hatósági bizonyítványokat kiadó osztályt vezeti. — **Még 1948-ban is 17.000 hatósági bizonyítványból 11.000 volt a szegénységiek száma. Ebben az évben 13.000 hatósági bizonyítvány közül már csak 6000 a szegénységi bizonyítvány.** Az összes hatósági bizonylatok felét sem éri el a szegénységiek száma, pedig **még 1946-ban, 1947-ben 80—90 százalékban szegénységi bizonyítványt kellett adnunk a kért hatósági bizonyítványok között.**

— Csökkenés mutatkozik abban a vonatkozásban is, hogy **az előző években átlag 4—5 példányban kérték a szegénységi bizonyítványokat, most már 2—3-ra esett a kért másolatok száma.**

A szegénységi bizonyítványok száma tehát **egy év alatt közel a felére apadt,** ez mutatja legjobban, hogy mennyire emelkedik az általános életszinvonal, s ezzel párhuzamosan mekkorát csökkent a szegények száma. A munkanélküliség ma már nem számottevő, a dolgozók nagyobb fizetést, munkabért kapnak. S bizonyos, hogy jövőre és az ötéves terv hátralevő esztendőiben teljesen elfogy a szegény, nem lesz szükség szegénységi bizonyítványokra sem...

A
Független
Magyarország
ARA
vasárnaptól kezdve
1.- forint helyett
60 fillér.

Hány éves a magyarság?

Milyen idős a magyarság? Hol bukkant fel először a történelem során? Honnan jött? Hol volt őshazája? Hogyan jutott el idáig, mai lakóhelyére? Mind olyan kérdések, amelyeket a tudomány régóta kutatott, többé-kevésbbé homályos módszerekkel. Egész bizonyosságot mindmáig nem sikerült megtudni legősibb multunk keletkezéséről.

Napjainkban **Molnár Erik**, a magyar őstörténet kiváló professzora folytat modern eszközökkel és korszerű tudományos felfogással kutató munkálatokat a magyarság eredetének megállapítására. **Könyvében (A magyar társadalom története az őskortól az Árpádkorig, Szikra kiadás) elmondja, hogy a magyarság a történetben a IX. században jelent meg. Ezt megelőzőleg csupán egy-két történeti adattal találkozunk, melyek vele összefüggésbe hozhatók, s ezek is késői időből, az V., VI. századból származnak. Azt a kérdést, hogy a magyar nép hogyan alakult ki, a történelem a kezdeteket illetően, adatok hiányában homályban hagyja.**

A magyar nyelvészek s nyomukban őstörténészeink a finnugor nyelvrokonságból általánosan azt következtetik, hogy valamikor a magyarság elődei a mai finnugor népek elődeivel közös nyelven beszéltek és egy népet alkottak. A feltételezett egységes nyelvet tudományunk idáig finn-ugor ősnyelvnek nevezi, s továbbmenőleg úgy vélte, hogy a ma élő finnugor nyelvek és népek, közöttük a magyar, a finnugor ősalakból többszörös differenciáció útján fejlődtek ki.

Molnár Erik ezt a felfogást erősen bírálja. **Szerinte helytelen az a feltevés, hogy a mai finnugor népek elődei valamikor közös nyelvet beszéltek és egy népet alkottak.** Ezt a feltevést nem lehet az őskor társadalmi viszonyaival összeegyeztetni. A nyelvek állandóan fejlődnek s éppen a kezdetleges társadalmak nyelve fejlődik különös gyorsasággal. A finnugor nyelvek rokonságából a finnugor ősnyelv és a finnugor ősnép feltevése nem következik. De következik belőle **Molnár Erik megállapítása szerint az a feltevés, hogy mindegyik társadalmi csoport, amely egy vagy több mai finnugor népnek elődje, valamikor és valahol más ilyen csoportokkal társadalmi kapcsolatban állott.**

Milyen társadalmi csoportokban éltek a finnugor népek elődei, amikor egymásra nyelvi hatást gyakoroltak? Kiindulópontul ennél a kérdésnél is a nyelvtudomány eredményei szolgálnak. Ha a mai finnugor nyelvek közös szókészletét, tehát azokat a szavakat elemezzük, amelyek az őskori elődök idejéből erednek, arra következtetésre jutunk, hogy az őskori elődök anyagi életüket (ijjas) vadászat, valamint halászat és gyűjtögetés útján termelték.

Ezenkívül **az összehasonlító néprajzhoz kell fordulnunk.** Ennek segítségével megállapíthatjuk, hogy az előbbi termelőmód mellett a társadalmi alapegység a „horda". **De az is megállapítható, hogy a hordák ezen a fokon nem élnek egymástól elszigetelt életet. Néhány horda egymással termelési és katonai célból együttműködött, s még nagyobb számú horda tagjai egymással rendszeresen házasságra lépnek s ezenkívül termékeket cserélnek. Azt a szélesebb kötelékket, amelyben az összeházasodás folyik, törzsnek nevezhetjük. A törzs itt még nem politikai, csupán rokonsági alakulat, s mint ilyen, a termékcsere természetes kerete.**

A törzsi kirajzás és a törzsi újracsoportosulás egymással összefüggésben is lehet. A magyar nyelv történeti fejlődése a vadászkorban a törzsi kirajzás és a törzsi újracsoportosulás kettős keretében játszódott le. A társadalmi kapcsolat, amelyben a magyarok és vogulok-osztjákok elődei, tehát az ugorok éltek, törzsi kapcsolat volt. S az ugorok nyelvi kapcsolata abban állott, hogy közös törzsi nyelvet beszéltek.

Mikor lesz több kolbász, mint nap?

Készül kétezer malac meleg otthona a Meggyespusztán

Meggyespuszta Püspökladány határában, a ladányi szik kellős közepén van. Valaha uradalmi birtok majorj volt itt, a felszabadulás után az erdőigazgatóság vette gondjaiba az elárvult épületeket. Sertéstenyésztés folyt itt az elmult években, de kicsiben. Most a Sernevál, a Sertésforgalmi Nemzeti Vállalat az Erdőgazdasági Nemzeti Vállalattal karöltve nagyarányú sertéstenyésztésbe fog a másra nem használható területen.

A vályogos uradalmi épületek mellett már tető alatt van két hatalmas, harminc méter hosszú kőhodály. Vidáman sivalkodva lábatlankodnak a kőművesek lába alatt a szaladgáló kis malacok. Jópárszáz van már ma is a Meggyespusztán, de mi lesz itt egy év mulva?

Az öreg **Nyikos**, a kondásszámadó szeme úgy csillog, mint a kopottas mellényén az ezüstpityke.

— Kétszáz tenyészkoca lesz a régi hodályban. A malacok meg a két új hodályban lesznek elhelyezve. Lesz itt olyan tenyészet, uram, hogy csudájára járnak!

Furfangosan összehúzza a szemét, amikor elmondja, hogy ő már megkezdte a tenyészkocák kiválogatását. Még a szomszéd **Kunlapos** kondájából is szabad válogatása volt. No, ő aztán, jó pár napig figyelte a szomszédék állományát. Ami jó belőle, azt ő átvette, át bizony!

Egy év alatt kétezer malac lesz a meggyespusztai sertéstenyészetben — halljuk az állatorvosoktól. **A meginduló tervszerű tenyésztés során egyszer búgatják a kocákat, egyszerre fognak fialni, egyöntetűen lehet majd nevelni, táplálni a kis malacokat.** Ma még bizony az egyik egyhónapos, mellette meg a másik már két és fél. Igy nehéz jól kinevelni őket...

A tenyészirány ma még a mangalica. De a tervszerű tenyésztés során egyre inkább az itteni viszonyoknak legjobban megfelelő **Cornwall-félére** térnek át. Egykettő már most is ott szaladgál a malacok között jellegzetes bulldog-szerű pofájával.

A mangalica itt három év alatt ötször fial. A Cornwall-fajta majd többször és többet. **Száz Cornwall-kocának 1600 utódja is lehet egy esztendőben!**

Elmondják, hogy szeretnének egy Cornwall-kant megkapni abból a szállítmányból, mely nemrégen érkezett Angliából külön repülőgépen.

Jó dolga van egy tenyészsertésnek. Még repülőgépen szállítják...

Az ellátásra nem lehet panaszuk. Ott áll egy hatalmas tartály. Ebben hozzák mindennap a tejecskét a malacoknak. Lefölözött tejet kapnak ám a malacok! A vizük sem akármilyen, hanem ártézi.

Épül a meleg otthont adó hodályuk is. Tágas, szellős, puha fészke lesz itt minden malacnak. No, hálálják is csak meg azzal, hogy mennél kövérebbre hízzanak. Kell a szalonna a dolgozók kenyere mellé s ez sem megvetendő, ha az ötéves terv esztendeiben mindannyiunknak egyre több szál kolbász lóg a kamrájában. Addig, amíg több lesz a kolbász, mint nap!

Negyvenezer magyar pedagógus

a szocialista szellemű nevelés szolgálatában

Az újtipusú, szellemű és célú iskoláknak újfajta pedagógusokra van szükségük, olyanokra, akik alkalmasak a szocializmus építésére hivatott új magyar ifjúság nevelésére. A kultuszminisztérium oktatási ügyosztálya szervezi a pedagógusok átképzésének felelősségteljes és nagyjelentőségű munkáját. Több mint **negyvenezer pedagógus:** óvónők, általános iskolai tanítók szaktanítók, középiskolai, nemzetiségi, gyógypedagógiai, testnevelési és zenetanárok, stb. továbbképzésével foglalkozik.

Ez az ügyosztály szervezi meg a szükséges továbbképző és átképző tanfolyamokat, amelyeken e nyáron körülbelül tizezer pedagógus vett részt. Általános iskolai tanítókból szaktanítókat képeztek, vagy pedig valamilyen szakról más szakra képezték át a szaktanárokat. Az átképzés alapja az igazi tudomány elsajátítása a marxi-lenini ideológia megismerése útján. Voltak tanfolyamok az új ipari, mezőgazdasági, közgazdasági és pedagógiai gimnáziumok tanerői, óvónők, a nemzetiségi tanítók, az ábrázoló vegytan, fizika, matematika, ének, gyógypedagógia, testnevelési szakosok számára és külön tanfolyamok az általános és középiskolai orosz nyelvtanári szakra. Sikerült az elmult két évben gondoskodni arról, hogy az orosz nyelvet kivétel nélkül minden gimnáziumban és az általános iskolák nagyrészében már az idei tanévben tanítsák.

A nyári tanfolyamoktól függetlenül több mint negyvenezer pedagógus, tehát kivétel nélkül minden magyar óvónő, tanító, szaktanító és középiskolai tanár számára megszervezi a minisztérium a tömeges egyéni tanulást, mégpedig kétéves nagy mozgalom formájában, amelynek résztvevői a terv szerint félévenként vizsgát tesznek.

Képek egy nagy író életéből

Beszélgetés Móricz Lilivel, a Csokonai Színház művésznőjével, édesapjáról és Debrecenről

Zúgnak, kongnak a Péter Pál-napi harangok. A nyár heve lángol a sárga búzatáblák fölött, verejtékező parasztok hajolnak a kaszák fölé... Móricz Zsigmond népe. Az ünnep sem volt ünnep számukra azon a napon, amikor küzdelmeiknek, életüknek legragyogóbb írói ábrázolója, Móricz Zsigmond megszületett.

Erre a születésnapra gondolok, amint leülök **Móricz** Lilivel szemben és édesapjáról kezdünk beszélgetni. Egyszerű szavakkal adja elő egészen kislánykoráig visszanyúlva emlékeibe a nagy magyar író életének apró mozzanatait, szokásait, s ezekből a szavakból kiviláglik Móricz Zsigmond tiszta vaskos magyarsága és igazi jelleme.

*

— Apu Leányfaluban szeretett dolgozni — kezdi a beszélgetést. — Állandóan írógépen írta a cikkeit, novelláit, darabjait. **Olyan sebesen írt, mint a leggyorsabb gépírónő. Ilyenkor nem volt szabad zavarni, egyik cigarettát szívta a másik után, olyan szenvedélyesen, hogy némelyiket csak akkor dobta már el, mikor a bajuszát égette. De csak munka közben dohányzott. Szigorú szabályt tartott a munkában, reggel ötkor kelt, tizig dolgozott, akkor megreggelizett és lefeküdt aludni. Koradélután ült le ismét a géphez, de csak koraestig írt. Korán feküdt le. Ezért tudott mindig friss lenni reggelenkint s ha valamelyikünk, Virág, vagy Gyöngyi, akár én fel akartunk kelni, csak őt kértük meg. Pontosabb volt, mint az ébresztő óra.**

*

— Sohasem mondta meg, mit dolgozik. De ha elkészült egy színdarabbal és elérkezett a bemutató, utána minden ujságot megvett és hazahozta. Nem hiuságból. Volt benne valami gyerekes büszkeség, a jól végzett munka öröme, mikor a lapok bírálatait olvasta. Minden premierre elmentünk. Páholyunk volt. Apu nem szerette a frakkot, de erre az alkalomra mégis fel kellett húznia. Mikor a közönség „Szerző, szerző" kiáltásokkal a függöny elé hívta, kiment, felvette a fejét, mert sohasem hajolt meg, szája mosolygott, szemével hunyorított, mint egy jólsikerült tréfa után a gyermek. Olyan szerette volt — mondták róla —, olyan kék és tiszta, mint egy gyermeké. Az egész lelkét tükrözte vissza...

*

Szeretett a nép közt járni. Otthon Lányfaluban sokszor elbeszélgetett parasztemberekkel. Innen merítette ő a témáit. De bármikor is szóbaállt emberekkel. Igy született meg a híres „Debreceni ember" novellája is, amikor egy vilamoson kezdett beszélgetni a mellette levő kőműves segédmunkással. Debrecent különösen szerette. „Ez a város szívemhez nőtt" mondogatta nekünk sokszor és valóban itt érezte jól magát. Sokszor felkerekedett, azt mondta átmegy a szomszédba beszélgetni és hónapokig nem láttuk. Ilyenkor az ország különböző pontjairól kaptunk tőle leveleket, de főként Debrecenből. Egy levelet ma is őrzök tőle. Indigóval írta. Hárman voltunk leánytestvérek, ugyanazt írta mindegyikünknek három példányban. Ha egyikünknek külön is akart valamit írni, azt kézzel írta a gépírás alá.

*

Egyszer bálba mentünk. Mindketten először életünkben. Én mint elvált asszony. Máskülönben nem nagyon jártunk, az akkori értelemben vett társaságba, mert apu valósággal iszonyodott ezektől a kiruccanásoktól. De ezen a Vigadóban rendezett bálon jókedvű volt. Behúzódott egy sarokba és onnan figyelte az embereket és mosolygott. Persze sokan ismerték aput és ahogy már ilyenkor szokás, összesugtak mögöttünk. Mikor már színésznő lettem, tréfásan mondtam neki, hogy én az ő dicsőségének a fényében sütkérezem. De egyszer, amint az utcán megyünk, megjegyzés ütötte meg a fülünket: „Nézd csak, itt megy Móricz Lili az édesapjával." Mind a ketten elnevettük magunkat...

*

Közös sikerünk is volt. A „Kismadár" darabjában én játszottam és olyan hatalmas siker volt, hogy a közönség nem akarta elhagyni a színházat, mert folyton csak aput akarták a függöny elé hívni. Végül is előjött a páholy mélyéből és kihajolva, mosolygott az ünneplőkre.

— Amilyen rossz kedve volt az úgynevezett hivatalos társaságok**ban, annál jobban érezte magát házi összejöveteleken. Ilyenkor nem mulasztotta elmondani egyetlen tréfáját, melyet azonban olyan remek előadókészséggel adott elő, hogy mindenkit szívből megkacagtatott: „A kis Gyurkát boltba küldte anyja, hogy hozzon egy krajcárért sót és paprikát. Adott neki egy tányért. Gyurka kért sót, rátette a tányérra. Kért paprikát és mikor a boltos kérdezte, hová tegye, megfordította a tányért: ide. Hazaérve mutatja a sót. De hol a paprika, kérdi az anyja. Itt la, mutatja a Gyuri fiú, s zsupp, újra megfordítja a tányért."**

*

— Állandó megszakítás nélkül munkában töltötte életét. Talán ez is volt halálának az oka. Ő meg is mondotta: „Egészséges vagyok, de az agyam már fáradt." Nem úgy értette a fáradtságot, hogy nem tudott már írni — bár egyszer panaszkodott, mikor 30 év után új írógépet kapott —, hanem a túlfeszített idegmunkát panaszolta.

— Egyik este rosszul lett. Mentőautó hozta be Budapestre. Már nem tért magához. Virág nővérem volt ott betegágyánál, én már későn érkeztem. Ő mondja, hogy rettenetes volt, őt félelemmel töltötte el az a baljóslatú éjszaka.

— **Az első légiriadó volt Pesten.** A sötét kórteremben csak egy kék lámpa árasztott halvány derengést. Szirénák jajongása keveredett összsze a szomszéd kápolnában zsolozsmázó apácák hangjával. Ekkor magához tért a beteg és az elébe lépő apáca felé mintegy figyelmeztető intést tett. Aztán beállt az agónia...

*

Igy halt meg az a magyar nagyság, aki a dús kalászok érése idején született.

*

Csend szakad közénk. Percek alatt is óriási távlatot futottunk be képzeletben s az a pár mondat csak a nagy író életéből néhány epizód volt.

Móricz Lili most „apu"-ra gondol s én Móricz Zsigmondra. És gondolataink találkoznak a mi realizmusában.

Kiss Antal

IFJUSÁG

NOVEMBER 7

Irta: **Asztalos István**

(Kolozsvár)

Tizenkét **évvel ezelőtt figyel**tem fel először erre a novemberi dátumra. Addig szervezetlen munkásként éltem vidéken. Fát vágtam, követ törtem és vasútépítésnél lapátoltam. Vagyis tengődtem szegény ember módjára s öntudatlanul. Az orosz forradalomról annyit tudtam, amennyit szóbeszédként favágó és kőtörő társaimtól, vagy a kétkézi munkára kényszerült orosz emigránsoktól hallottam. Jót, rosszat vegyesen. A jót született szegény társaimtól, a rosszat a forradalom elől ideszökött orosz emigránsoktól, akik dühöngve szidták azt a rendet, amely kicseppentette őket addigi dologtalan s mégis minden jóval tele életükből. Favágó s kőtörő társaim nem sokat tudtak ugyan az orosz forradalom miértjéről, annak eszméiről, de képzeletük mégis gyönyörűséges legendává formálta annak történetét, amely legendának leegyszerűsített, de főmotivuma ez volt: „A nagyuraktól elvették s a szegényeknek adták."

Sok esztendő multán Kolozsvárra kerültem s gyári munkás lettem, szövőgyári szervezett munkás. Kint laktam a Lupsán túl, egy sokgyermekes öreg kőművessegéd házában, Balogéknál.

Ettől az öreg Balogtól hallottam először november hetedikéről. Ugyanis novemberben már munka nélkül volt az öreg s a hónap első napjaiban szokatlan jövés-menésbe kezdett. Már kora hajnalban fent volt, piszmogott. Minden kis mozgás áthallatszott tőlük a csak egy sifonnal elválasztott ajtón keresztül. Kiment, bejött: álldogált a kapuban. A felesége minduntalan rászólt, hogy ne hűtse ki a házat s mit baglyoskodik korán hajnalban. — Mit érsz azzal, hogy mindig csak leskelődöl... Keverd magad bajba akarattal! — mondta. De az öreg most nem sokat törődött vele. Kiment-bejött s mint egy haditudósító jelentette, hogy három rendőrt is látott az utcán fagyoskodni. — Megsétáltatják ezek most őket is, ne félj! — kárörvendett. Egész délelőtt a várost járta s azzal jött haza jókedvűen, hogy félnek ám a fejesek, még katonaságot is vezényeltek az utcákra... — Reszket az ingük ettől az ünneptől, még ha nincs is piros betükkel írva a naptárba — mondta nagy elégülten.

De nemcsak Balogon tapasztaltam azokban a napokban szokatlan izgalmat. A szövőgyár minden munkását belepte valami feszült várakozás. Kárörvendve lesték a gyárigazgatót s annak spiclijeit, akik komor arccal, s lesütött fővel járkáltak. De mindenfelé ezt a feszültséget éreztem. Végül is megkérdeztem titokban az öreg Balogot: tulajdonképpen milyen ünnepre készülődik?...

Rámnézett **úgy féloldalról** s alaposan mérlegelt.

— Maga nem tudja, hogy holnap, november 7-e? — kérdezte.

— Azt tudom, csak azt nem tudom, hogy...

— Na, majd megtudja! — mondta büszkén s azzal otthagyott.

Csakugyan megtudtam.

Másnap reggel nemcsak a gyár kerítése s a gyár udvara volt tele fehér röpcédulákkal, hanem **még a gépteremben** is lehetett találni belőle bőven. Az öreg Balog is megelégedetten szedte fel s vitte a házba akkornap hajnalban a kapu alatt becsusztatott fehér röplapot s ott aztán pápaszemmel az orrán olvasta a rányomtatott fekete betüket, amelyek értesítették a munkásságot, hogy mennyi éve szabadult fel az orosz nép s hogy ez mit jelent az egész munkásságra nézve.

Valamit meg kell mondanom: akkor nemcsak az öreg Balog, **hanem még nagyon** sokan nem értették meg igazán, hogy valójában mit is jelent ez a novemberi dátum a világ dolgozói számára. Közel egy évtizednek kellett eltelnie, hogy mindenki előtt bebizonyosodjék. Mert bebizonyosodott. Hiszen hogy azóta Délkelet-Európa dolgozó népei is kivehetik részüket sorsuk irányításából s hogy e világrész földmívessége annyi évszázad után ma már a saját földjét szánthatja, ezt csak 1917 november 7.-ének köszönhetik, illetve annak az eszmének, amelynek jegyében a Szovjet Népek Szövetsége és állama ezen a napon megszületett.

Akkor még mindezt nem nagyon értették a dolgozók sem általánosságban. De akkortól fogva már én is izgalommal vártam minden évben november hetedikét, s ha nem is volt piros betükkel nyomtatva a naptárakban, én ünnepnek tekintettem.

AZ IFJÚ GÁRDA

RÉSZLET FAGYEJEV REGÉNYÉBŐL

...Ott állt Olyev és Turkenics előtt és kijelentette:

— Nem, csak olvasmátok ezeket a leveleket! Iszonyat... Natália Alexejevna azt mondja, hogy a németek összesen nyolcszáz embert hurcoltak el a városból. De titokban újabb névsort állítottak össze másfélezer emberről, címekkel és egyéb adatokkal... Nem, valami szörnyű dolgot kell csinálni, rajtuk kell ütni, amikor elvisznek egy csoportot, talán azt a Sprikket kellene megölni!...

Megölni az sohasem árt, d-d-de újat küldenek a helyébe — jegyezte meg Olyeg.

— Meg kell semmisíteni a névsorokat... Tudom is, hogyan: fel kell gyujtani a munkaközvetítőt — fakadt ki Ulya és arca bosszúvágyban égett.

Az Ifjú Gárda legvakmerőbb tetteinek egyike volt ez, melyet Szerjózska Tyulenin és Lyubka Sevcova együtt hajtottak végre — Vitya Lukjáncsenkó segítségével.

Az idő már teljesen télnek fordult. Ejszakánként erős hidegek jártak: a gépkocsiktól feltúrt sarak és barázdák reggelre keményre fagytak és így maradtak, míg a déli napsütés meg nem olvasztotta.

Vityka Lukjáncsenkóék veteményeskertjében találkoztak. Végigmentek a vasúti sinen, aztán toronyirányt nekivágtak a dombnak. Szerjózska és Vityka vitték a benzinkannát és néhány gyujtóanyaggal telt palackot. Fegyvert is vettek magukhoz.

Az éjszaka olyan csöndes volt, hogy kerülniök kellett a legcsekélyebb zajt is.

Egyetlen helytelen lépés, a legkisebb óvatlanság a bádogzörgésű kannával elárulhatta volna őket. emellett olyan koromsötét volt, hogy bár kitünően ismerték a terepet, néha mégsem tudtak azonnal tájékozódni, hol járnak. Egyet léptek, aztán hallgatóztak, megint léptek és megint hallgatóztak.

Az őr a tornácon topogott, nyilván fáradt volt és soká kellett várniok, amíg elindult. Attól féltek, hogy a tornácon állva esetleg meghallja Lyubka lépteit, amikor az épületben tesz-vesz. Most elindult az őr és Szerjózska kissé leguggolt, hogy Lyubka belefogózkodott az ablakrámába, egyik lábával Szerjózska összefogott kezébe hágott, a másikkal átlendült az ablakdeszkán és belülről a falba fogózva nyargalvást az ablakdeszkára ült, miközben érezte, hogy az éles ablakráma belehasít a lábába. Nem volt ideje, hogy ilyen csekélységgel törődjék. Mind mélyebbre ereszkedett lábával, hogy elérje a padlót, következő pillanatban már benn is volt a szobában.

Szerjózska átadta a benzines kannát.

Elég sokáig maradt bent. Szerjózska már nyugtalankodott, hogy a sötétben beleütközik egy asztalba vagy székbe.

Amikor Lyubka megint felbukkant az ablakban, erős benzinszag áradt belőle. Ránevetett Szerjózskára, átemelte a lábát az ablakdeszkán, aztán kinyujtotta kezét, utána a fejét, Szerjózska átfogta a karja alatt és segített kimászni.

Szerjózska egyedül maradt az ablaknál, amely benzintől büzlött, ott maradt, amíg Lyubka és Vityka számítása szerint már elég messze távoztak az épülettől.

Akkor inge alól elővett egy gyujtófolyadékos palackot és a tátongó ablakon át bevágta a szobába. A fellobbanás olyan erős volt, hogy egy pillanatra elvakította. A többi palackot nem dobta be, hanem a dombon át a vasúti sin irányában elrohant.

Az őr rákiáltott, utána lőtt, egy golyó elsüvített fölötte, de nagyon magasan. A tájat hol megvilágította valami élettelen fény, hol újra besüppedt a sötétségbe. Egyszerre lángoszlop csapott fel a magasba és a környék nappali fényben úszott.

Ezen az éjszakán Ulya ruhástól feküdt le. Halkan, hogy senki meg ne hallja, olykor odalopódzott az ablakhoz és kissé félrehúzta a függönyt. Minden sötét volt. Nyugtalankodott Lyubka és Szerjózska miatt s időnként azt hitte, hiába is gondolta ki az egész tervet. Lassan, nagyon lassan múlt az éjszaka. Ulya végül kimerült és elaludt.

Mintha valaki meglökte volna, egyszerre felriadt és egy széket felborítva, nagy zajjal az ajtóhoz rohant. Anyja felébredt és félálmában ijedten rászólt, de Ulya nem válaszolt, hanem egy szál ruhában kirohant az udvarra. A város fölött s a dombok mögött izzó piros tüzfény lobogott, távoli lövések hallatszottak és Ulyának úgy tünt, hogy sikolyok is. A lángok visszfénye a város még e távoli részén is kiemelte a vastag sötétségből a házak és melléképületek tetőzetét.

KULTUR-VERSENY

Hogy mondjuk magyarul?

1. Biologia.
2. Asztrologia.
3. Szeizmologia.
4. Geometria.
5. Petrografia
6. Chartografia.
7. Zoologia.
8. Botanika
9. Morfologia.
10. Kémia.
11. Archeologia
12. Paleontologia
13. Matematika.
14. Entomologia
15. Ornithologia.
16. Geologia.
17. Kraniologia.
18. Geografia
19. Oceanografia.
20. Meteorológia.

AZ ÚTTÖRÖKNEK

Jákub Kolász

Nyilt a határ, nincs akadály —
Széles a tér,
Csillagig ér!
Rajta tehát, meg sosem állj,
Lépted alatt zengjen a táj.

Forradalom s néphatalom
Szült meg a vad
Harcok alatt.
Októberben hullt el a gyom
S új sarjadék nőtt a romon.

Mint a mesék táltosa lép,
Ifjú brigád,
Fölfelé hát!
S föl csak a nép büszke jelét,
A proletárok zászlaját!

A nagy példa

IFJUSÁGI REGÉNY

I. A tanulókör ülést tart.

— Nem szabad elfelejtenünk — állt fel Gyarmati Péter —, hogy versenyben állunk a többi iskolával. Fel kell javítanunk a tanulási eredményeket. En azt javasolom, hogy ezt is közösségi munkával oldjuk meg. Megállapíthatjuk, melyikünk milyen tárgyból gyenge, miből szükséges segítenünk. Akik abból a tárgyból a legjobban állnak, azok a Tanulókörben mindig külön foglalkozzanak velük, amíg csak teljesen tisztába nem lesznek az anyaggal. Vállaljuk ezt a munkát?

— Természetesen — harsant fel a padok közül a helyeslés.

— Ezek lennének a legfontosabb teendőink az iskolai élettel kapcsolatban — vette át a szót ismét Sós Imre. — De szeretném, ha más területen is feljavítanánk a munkát. Az eddigi közös olvasás mellett [illegible] csoportunk kimenne vasárnaponként a tanyákra, falvakba játszani. Kerékpáros brigádot állítunk fel és minden vasárnap kölcsönkönyveket viszünk a tanyai lakosságnak. Ujságot szerkesztünk a Tanulókör életéből. A legsürgősebb feladataink egyikének tartom, hogy elvállaljuk egy városrész befásítását. Utána pedig bekapcsolódunk valami olyan munkába, melynek eredményeként felfrissítjük a természettudományi szertárunkat és kiegészítjük a könyvtárunkat. Most pedig arra kérlek mindnyájatokat, hogy a Tanulókör szerdai üléséig mindenki gondolkozzon ezeken és ha valami hasznos gondolata van, mondja el.

A fiuk lelkesedéstől csillogó szemmel, pirosan, agyukban lázasan kavargó tervekkel távoztak a Tanulókör megbeszéléséről. Erezték, hogy ez a nap fordulópontot jelent életükben, elindulnak egy nagyon szép, hasznos úton, melyen mindenki segíti a másikat és közös erővel olyan feladatokat oldanak meg, amire ezelőtt még gondolni sem mertek.

— Valamikor a „lógós" volt a fiúkok kedvenc alakja, aki új figurákat talált ki, kifogyhatatlan volt ötletekben, hogyan bujjon ki a kötelességteljesítés alól — mondta Sós Imre a VII. a) Tanulókörének ülésén. — Ez is kifejezte azoknak az időknek a szellemét. Mi az ilyen tanulót hitvány embernek tartjuk. A mi példaképeink a komszomolcok, akik minden alkalmat megragadnak, hogy emeljék tudásukat, jó munkát végezzenek és hősiesen megálljak helyüket. Mi előttünk ez a nagy példa lebeg.

Zúgó taps kísérte Sós Imre szavait, aztán Papp Lajos felállt.

— Dolgozzuk ki gyakorlati alapon — indítványozta —, hogyan tudjuk megjavítani eddigi tanulási teljesítményünket. En azt hiszem elsősorban is üzenjünk hadat az elkésésnek. Mondjuk ki, hogy mától kezdve nincsen későnjárás. Azt a néhány notórius későnkelőt, akikkel eddig a legtöbb baj volt, a hozzájuk legközelebb lakók minden reggel felkeresik és együtt indulnak el velük, míg ők is belezökkennek a rendes kerékvágásba.

— Elfogadjuk! — zúgták a Tanulókör tagjai.

Lenin mondotta:

Ezelőtt az emberi értelem, az emberi szellem alkotta anyagi és szellemi javak csak egyeseknek jutottak és másokat megfosztottak a legnélkülözhetetlenebbtől is: a művelődés és fejlődés lehetőségétől. Mostantól kezdve a technika minden csodája, a művelődés minden vivmánya az egész nép birtokába jut; soha többé nem züllesztheti le őket az erőszak és a kizsákmányolás eszközeivé. Mi tudjuk ezt s vajjon nem érdemes e dolgoznunk, nem érdemes-e latba vetnünk minden erőnket, hogy magasztos történelmi hivatásunkat teljesítsük? A dolgozók megvalósítják ezt a titánokhoz méltó történelmi feladatot, mivel bennünk szunnyadnak a forradalom, az újjáteremtés, a megujhodás mérhetetlen erői.

(Lenin, 1918.)

Középre helyezik a villamost Debrecenben a Hunyadi utcán

Az építésügyi és a közlekedésügyi minisztérium kiküldöttei az elmult napokban nagyfontosságú helyszini szemlét tartottak a Hunyadi utcán. A szemlén döntötték el, szükséges-e a villamosnak az úttest közepére való helyezése. A szakértőkből álló bizottság megállapította, hogy a városias fejlődés nyomán várható nagyobb forgalom szükségessé teszi a villamos-vágányzat középre helyezését. Egyelőre a Hunyadi utcán történik meg a középre helyezés, a Deák Ferenc utcán nem lesz villamos közlekedés, a két sin az állomás felé és az onnan jövő villamosok sinpárja a Hunyadi utcán az úttest közepére kerül. A volt Royal helyéig eszközlik a villamos-vágányzat középre helyezését, az

HETI KRÓNIKA

— *Dobi István miniszterelnök* táviratban üdvözölte az Ukrán—Szovjet Szocialista Köztársaság miniszterelnökét abból az alkalomból, hogy Nyugat Ukrajna 10 évvel ezelőtt csatlakozott az Ukrán—Szovjet Szocialista Köztársasághoz. — *Truman elnök* aláírta az USA legnagyobbméretű hadi költségvetését. — *Az indokinai határ felé nyomul* a kinai felszabadító néphadsereg. — *Az Egyesült Nemzetek Szövetsége ülésén* Carapkin szovjet delegátus leleplezte az angolszász mesterkedést, és megállapította, hogy Magyarország, Bulgária, Románia felvételének ellenzésével az USA és Anglia megszegték a békeszerződéseket. — *Kormányválság tört ki Olaszországban*, az imperialistákat kiszolgáló reakciós Gasperri kormány lemondott. Olaszországban az elégedetlen, haladó érzelmű munkásság sztrájkba lépett. — *Megérkezett* Moszkvába a kinai Népköztársaság nagykövete. — *A Német Demokratikus Köztársaságban* megkezdődött a német—szovjet barátság hónapja. — *Megérkezett Berlinbe Puskin*, a Szovjetunió nagykövete. — *Ujabb sztrájknullám kezdődött* Észak-Franciaországban. — *Az ENSz politikai bizotsága* Clementis csehszlovák meghízott javaslatára hozzájárult, hogy a görög kérdésben meghallgatják Bulgária és Albánia megbízottait. — *Világszerte készülnek* a dolgozók a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulója megünneplésére. — *A magyar dolgozók*, üzemek, gyárak munkásai, a néphez hű értelmiség tagjai, dolgozó parasztok lelkes munkafelajánlást jelentenek be nagy lelkesedéssel Sztálin 70. születésnapjára. — *Megkezdte működését* Budapesten a laikus bírókból álló bíróság a népi ülnökök a szakbírákkal karöltve működnek. — *Tovább tart az amerikai acélipari sztrájk*, acélhiány miatt leállnak a nagy amerikai autógyárak is.

Menyhárt József nyerte a város freskópályázatát

Ez év májusában Debrecen munkástanácsnokai ankétra hívták a város művészeit. Az ankéton a művészek kérései között szerepelt: foglalkoztassa a város a debreceni képzőművészeket. Már az ankéton elhangzott a válasz: Debrecen városa eszmei freskópályázatot ir ki a vagongyár kultúrtermének freskójára. A freskópályázatra hat pályamű érkezett be, a pártatlan bírálóbizottság indokolt javaslatot tett a pályadijak odaitéléséről. A napokban a vagongyár háromtagú küldöttsége bevonásával született meg a döntés.

Szolnoki Ferenc, **Fiók** János és **Horai** Zoltán jöttek el a vagongyár dolgozói képviseletében, hogy megbirálják a freskótervet. **Dr. Asztalos** Sándor kultúrtanácsnok ismertette előttük a bírálóbizottság javaslatát. Rámutatott arra, hogy bár a debreceni festőművészek a májusi művészankéton nagy lelkesedéssel fogadták a freskópályázat elgondolását és többen nekifogtak a feladatnak, mégis csak hat pályázat érkezett be. **Hol maradtak a többiek?** — vetette fel a kérdést és egyben szólt azokról a kifogásokról, mentségekről, amelyekkel a távolmaradt művészek védekeztek. **„Nem akartam elvenni az első díjat a fiatalok elől"** — mondja egy neves debreceni festő. Nem elégithet ki senkit ez a válasz, hiszen ha résztvett volna és meg is nyerte volna, az első dijról még mindig lemondhatott volna a fiatalok javára. **„Felelőtlenség olyanra vállalkozni, amit még sohasem csináltunk"** — ilyen hangok is hallatszottak a művészek köréből. Vajjon a munkásból lett államférfi, vagy vállalatvezető csinált-e már ilyesmit? — válaszolt e kifogásra Asztalos Sándor. A művészek sem mondhatják azt, hogy a munkásból lett vezetők nem állják meg jobban helyüket, mint népellenes elődeik.

Asztalos **Sándor ezután javasolta** a bírálóbizottság nevében, hogy a **„Lokomotiv"** a **„B. 43"** és az **„Ütlörő"** jeligéjű pályázatok ebben a sorrendben nyerjék el az első három díjat. Olyan világosan látták feladatukat és oly jól oldották meg — mondotta —, hogy a pályadijak kiadása indokolt.

A munkások küldöttsége a javaslattal szemben a második és harmadiknak javasolt pályaműveknek a rangsorban való felcserélését kérték. A bíráló bizottság ezt magáévá tette és kihirdette a végeredményt.

Első díjat, 1000 forintot kapott a „Lokomotiv" jeligéjű pályamű, alkotója Menyhárt József festőművész. Az indokolás szerint a vagongyári újjáépitést, az újszellemű szocialista munkát, a munkásság új kapcsolatát a kultúrához kitűnően ábrázolta, a különböző munkamozzanatokat ideálisan, minden erőszakolt és olcsó szimbolizmus nélkül úgy tudta felvázolni, hogy azok egységes kompozicióba olvadva hordozzák magukban a jelkép ellentét-egységét. Megalkuvásoktól mentes művészi eszközökkel a legtöbbet nyujtja

A második díjat, 600 forintot a bizottság az „Ütlörő" jeligéjű pályázónak, ifj. Urbán János VIII. osztályos általános iskolai tanulónak itélte oda. „Ez a pályamű elsősorban a szocializmus épitésének dinamizmusát, fiatalos lendületét ragadja meg" — állapitja meg a döntés indokolása — „frissen megoldott mozgalmas csoportokban élénk színekkel mutatja be a vagongyári dolgozók sokrétű munkáját. Ez a fiatalos lendület és mozgalmasság olyan lehetőségeket rejt magában, amelyek megbocsáthatóvá teszik a kompozició helyenkénti ötletszerűségét és a rajzhibákat is."

A harmadik díj a **„B. 43."** jeligéjű pályázatot illeti, a 400 forintos díjat **Balla** László kapta. A bizottság még egy pályaművet részesitett dicséretben, a **„Vasmunkás"** jeligéjűt, amelynek alkotója **Tarr** Zoltán festőművész, rajztanár. Érdekességként említjük meg, hogy a **második díjas Urbán János Tarr Zoltán tanítványa!**

Asztalos Sándor elmondotta lapunk munkatársának, hogy a freskópályázat legnagyobb eredménye a nagy reményekre jogosító ifj. Urbán János szereplése. Az eredményhirdetés után bekérték rajzait, festményeit a fiatal „művészjelöltnek" s ezekből megállapitható, hogy a kis Urbán János a magyar képzőművészet jövendő nagy reménysége.

Hírek

Felhívás

A polgármester felhivja a háztulajdonosokat, hogy házaikat vasárnap és hétfőn, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján lobogózzák fel.

—(ú)—

— **Ügyeletes gyógyszertárak** „Megváltó" Vöröshadsereg-útja 18. „Csokonai" Mester-utca 43. és „Hungária" Szoboszlai-út 4.

— **Várható időjárás:** Mérsékelt keleti, délkeleti szél, jobbára borult, párás, helyenkint ködös idő, sokfelé újabb eső. A hőmérséklet egy-két fokkal emelkedik.

RÁDIÓMŰSOR. Vasárnap. Kossuth-rádió 7: Hanglemezek, 7.30: Szabadegyházak vallásos félórája a studióból, 8: Hirek, lapszemle, müsorismertetés, 8.25: Szív küldi szivnek szivesen 9: Zenekari müvek hanglemezekről, 9.30: Vallásos félóra a studióból, 10: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri evangélikus templomból 10.45: Külügyi negyedóra 11: Magyar nóták, 11.15: Zenés vasárnap délelőtt, 12.15: A zenés vasárnap délelőtt folytatása. 13: Táncezenekar, 13.30: Hangos Ujság 14.15: Ünnepi hanglemezek, 15: Tánczene, 15.30: Magyar nóták, 16.30: Csajkovszkij: I-dur vonósnégyes, 17.10 A magyar rádio müsora a Wolfner-gyár dolgozóinak 17.40: Falurádió, 19: Magyar muzsika 19.30: Zatureczky Ede hegedül, 20.20: Hangképek a vasárnap sportjáról 20.50: Totóhirek, 20.55: Vidám rádiószinház: Fenn az ernyő, nincsen kas 22.20: A rádiózenekar Csajkovszkij estje — **Petőfi-rádió** 8: Indulók, 8.30: Falurádió, 9: Fejtőrő séta Zenepotamiában, 10: Hanglemezek, 11.40: Vasárnap déli rádiószinház, 12: Térzene 13: Néphadsereg hiradója, 13.20: Zongoramuzsika, 13.30: Szücs István saxofonozik 14: Harmónia müvészegyüttes, 15: Helyszini közvetités az MTK—Kispest bajnoki labdarugó mérkőzésről, 15.25: Elbeszélés, 15.45: Vasárnapi krónika, 16: Tarka muzsika 17: Magyar Parnasszus, 17.10: Tánczenekar 19: magyar rádió müsora a Ganz Vagongyár dolgozóinak, 20.30: Szív küldi szivnek szivesen 21.10: Rádióankét, 21.30: Hanglemezek, 22: Szines szöttes.

— **Felhivás!** Felhivjuk a MÁV műhelytelep „Egyetértés" fúvószenekarának és énekkarának tagjait, hogy ma, vasárnap délután háromnegyed hat órára az Arany Bika diszermében hangszerekkel együtt jelenjenek meg. Az „Egyetértés" ének- és zenekar vezetősége.

— **Mindazok a gazdálkodók,** akik terménybeadási kötelezettségüknél több búzát és rozsot adtak be „A" és „B" jelü vételi jegyre, a többletként beszállított búza minden mázsája után 20 forint a rozs minden mázsája után 6 forint árkülönbözet visszautalását kérhetik. Az öt holdon aluli gazdálkodók ha földadótartozásuknál több búzát és rozsot adtak be „A" vételi jegyre, fenti árkülönbözetet szintén igényelhetik, ha az illetékes pénzügyigazgatóság a többletként befizetett termény árát visszautalta. Felhivom az érdekelt gazdálkodókat, hogy az árkülönbözetre való igényüket november hó 13-ig a Gabonairodán (Városháza, földszint 9. sz szoba) jelentsék be.

— **Gazdák figyelmét felhivjuk,** hogy akik folyó gazdasági évre a vetésforgót még nem állitották ki, — a Gazdajegyző Városháza földszint 4. sz. irodájában átvehető vetésterv lapért mielőbb jelenjenek meg. Gazdajegyző.

— **Református istentisztelet november 6-án, vasárnap** Nagytemplom de. 8 ó: dr Ferenczy K., 10 ó: Szenes L., este 6 ó: dr Ferenczy K. este fél 8 ó: Szenes L., Kistemplom de 9 ó: Uray S., 11 ó: dr Bánóczházy S. du. 5 ó: Evangelizáció **Kossuth** u. de 10 ó: D. dr Nagy Sándor, du 4 ó: Birinyi János, Károlyi Gáspár tér 9 ó: dr Farkas Pál, Árpád-tér de 9 ó: dr Hegyaljai Kiss G. du 5 ó: Barra Z., Homokkert de 10 ó. Sipos K., du 5 ó: Evangelizáció Csapókert de 10 ó: Kálmán L., du 6 ó: Evangelizáció, Madarász J., Kerekes-telep de 10 ó: dr Varga Zs., ág Madarász J., du. 6 ó: Kalmár I. Egyetemi templom de 11 ó: dr Erdős K., Klinikák és környéke Koncz, Pógyor és Guthy, Széchenyi-kert de fél 10 ó: dr Kalmár L., du. 6 ó: Evangelizáció, Fogház de 10 ó: Magyar B. Auguszta szanatórium de egynegyed 10 ó: Pógyor J., Nyulasi Isk de fél 10 ó: Gacsályi Gábor, Téglakert de 10 ó: Zsiros J., Szoboszlai ut du 3 ó: dr Farkas P., Rákosi-telep de 9 ó: pr. Pál A. Urv o. Bokor K., du 3 ó: Evangelizáció, Szegényház de 10 ó: Hadházy A. Wolaffka-telep du 3 ó: Csörsz Győző, Határ u. de 11 ó: Hadházy A., Szikgát de 11 ó: Molnár G., Szükséglakások: du. 3 ó: Molnár G. — Tanyai istentiszteletek: Pallag de 9 ó, Betontanya de 11 ó: Dombostanya du 2 ó: Szabó E. Ondód I. Kádár dülő fél 12 ó: (urv.) dr Rápolty A. Nagy-Macs de 9 ó: (urv.) dr Rápolty Árpád, Ujlétai ut 2 ó: Cs. Kiss Andor Perec dülő du 2 ó: Bokor K. Bank 10, Mézeshegy du 3. Nagy S., Lukaháza de 9 ó, Hármashegy de 11 ó: Molnár Gy., Hosszúpályi-uti lak. du. 3 ó: Madarász J., Nyilas-tanya de 9 ó Ebes de 11 ó: Erdei K., Szepes I. de 11 ó: Nagy J. — Nagytemplom de 9 ó: Szenes L. Egyetemi-templom de 9 ó: E. Kovács József Kerekes-telep de 9 ó: Madarász J. Szabadság-telep de 9 ó: Kürthy K., Szabadság-telep du. 4 ó: Ifjusági evangelizáció, Kossuth u. fél 9 ó: Ifj istentisztelet, lepotály de 9 ó: dr Farkas P. Téglakert de 9 ó: Zsiros J.

— **Tipusebéd az Arany Bikában 1949. XI. 7-14-ig.** Hétfő: Rántott leves, pirított zsemlével, sertéssült burgonyával. — Kedd: Tejfeles burgonyaleves, babfőzelék marhaszelettel. — Szerda: Bográcsgulyás, sülttészta (1 tál étel) — Csütörtök: Husleves betéttel, fötthus hagymamártással burgonyával. — Péntek: Karfiol leves, mákos metélt. — Szombat: Bableves csipetkével, rizsesborjuhus, 1 darab alma. — Vasárnap: Borjuragou leves, töltött káposzta.

— **Díjmentes hangverseny.** Debreceni üzemi dolgozók részére a Vasutas Szakszervezet a Magyar Szovjet Társaság közös rendezésében hangversenyt ad 1949. nov. 9-én szerdán délután 4 órai kezdettel a Magyar Szovjet-Társaság Vörös Hadsereg utja 45. szám alatti nagytermében, melyre Debrecen üzemi dolgozóit ezuton is meghivjuk. A hangverseny dijtalan, díjmentes belépőjegyeket az Üzemi Bizottságoknál lehet kérni. Felkérjük az Üzemi Bizottságok tikárait, hogy az ingyenes belépő jegyeket megbízólevél ellenében a Vasutas Szakszervezet Területi Titkárság Vörös Hadsereg utja 18 szám II. 49. alatt átvehetik a részükre esedékes mennyiségben. Legkésőbb november 8-án estig.

— **A Kisgazdapárt debreceni szervezete folyó hó 12-én tartja a szokásos „Erzsébet-Bál"-ját,** amelyre az előkészületek már a legnagyobb szerénységgel folynak, a rendezőség agilitásából következtetve sikereiben nem marad mögötte az eddig rendezett ilyenemű bálok sikereinek. A kiadandó meghivók előtt már most szeretettel hívja a szórakozni vágyó fiatalságot és családtagjait a Rendezőség.

A hét fontos rendeletei

A Magyar Közlöny 224. száma az elmult szombaton közölte a szinházi alkalmazottak munkafeltételeiről, az üzleti irományok megőrzési kötelességéről, a tervkötelezett vállalatok nyilvántartásba vételéről, a kötelező baromfipestis elleni védőoltásról, organizációs terv készitéséről szóló rendeleteket.

Az elmult vasárnapi 225. számban találtuk az 1950. évi közlekedési részlettervek elkészitéséről, a mezőgazdasági munkavállalók munkabére után fizetendő illetményadó átalány újabb megállapitásáról szóló rendeleteket.

A 226. keddi számban van a külföldön tartózkodó, illetőleg az ismeretlen helyre vagy külföldre távozott személyek által vagy ellenük indított perek és bírói végrehajtási eljárásokról, a beruházások vállalati nyilvántartásának szabályozásáról, a beszolgáltatási kukorica novemberi havi áráról, újabb tipusú férfiruhák bevezetéséről, országos fordító és fordításhitelesítő iroda felállitásáról és a bíróságok uj elnevezéséről szóló rendelet.

A csütörtöki 227. szám hozza a joggyakorlat és az egységes bírói és ügyvédi vizsgáról, a mentőládák fogyasztói áráról, a magyarországi tilos légterületekről, a nemzetiségi tannyelvü általános iskolák óratervéről szóló rendeleteket.

— **Felemelte a Felsőbiróság a késelő gyilkos büntetését.** A közelmultban véres esemény történt Arnót községben. Korcsmai borozás, majd szóváltás után Lusovszki Balázs arnóti földmüves késsel agyonszurta Tamás Balázs is merősét, aki a vitakozás zajára közeledett feléje és véletlenül meglökte Lusovszkit. A törvényszék halálok okozó sulyos testisértés büntette miatt, mérlegelve az enyhitő körülményeket is — egy évi és hathónapi börtönre itélte. Fellebbezés folytán került a debreceni Felsőbiróság elé és megváltoztatta a törvényszék ítéletét, a vádlott büntetését két évi fegyházra emelte fel.

— **Luigi Renzi orgonahangversenye.** Az Olasz Kultúrintézet ritka művészi csemegével ajándékozta meg a debreceni zenekedvelőket, a Magyarországon élő neves orgonamüvész, Luigi Renzi nagy érdeklődéssel kisért hangversenyt adott pénteken este a Kollégium oratóriumában az Olasz Kultúrintézet rendezésében. Trombatore Gaetano professzor megnyitója után Debrecenben még nem hallott régi olasz mesterek orgonakompozicióit szólaltak meg. Luigi Renzit nemcsak mint képzett orgonaművészt, hangszerének tökéletes ismerőjét, hanem mint komponistát is ünnepelte a közönség. Preghiera-ja és Toccata-ja megnyerte a nagyszámú érdeklődő tetszését.

— **Sakk-élet az MSzT-ben.** A Magyar-Szovjet Társaságban sakkszakosztály alakult. A szovjet sakkozók, a világ elismert legjobbjainak példáján uj sakkozókat kiván nevelni Debrecenben az MSzT. Kezdőknek és a sakkozás rejtelmeibe már belekóstolt haladóknak külön sakk-tanfolyamokat indítanak. Máris sokan jelentkeztek az újszerű tanfolyamokra, amelyek során sok jó sakkozóval gyarapszik Debrecen sakktársadalma.

— **Hirdetmény.** Felhivom az érdekelt gazdaközönség figyelmét, hogy akik még futóhomok és szikes területük őszi mélyszántás alulj mentesítés iránti kérelmüket nem terjesztették elő, további intézkedésig még jelenthetik az elsőfoku közigazgatási hatóság 19. számú szobájában. Az a gazdálkodó, aki mélyszántás aluli mentesítési kérelmét nem terjeszti elő, úgy őszszántó területén kötelés az őszi mélyszántást elvégezni. Polgármester.

* **Ha jeligével vagy pontatlan névvel és címmel pályáztál és nyertél, ne várd postán a nyereményt, mert nincs hova küldeni. Pontos címedet legalább utólag add meg.**

Kis fejtörés nagy nyeremény

Számonkérjük a történelmet
(4. forduló)

Vízszintes:

1. A francia forradalom nagy alakja.
6. A függőleges 1. sz. sor folytatása.
12. Elébe megy
13. Szikla féle.
14. Egykor Magyarországhoz tartozott kettős nevű vármegye egyik neve.
15. Rádiógyár.
17. Nagyobb halom.
18. Ezotikus állat.
19. Idegen női név.
20. Isaszegi Atlétikai Egyesület.
21. Szintén.
23. Idegen női név.
25. Garády Viktor.
26. Jólzű magyar kiszólás (Nagyobb helység védője)
30. Adott szót hatálytalanít.
31. Türés.
32. Zola névjele.
34. C. T. A.
35. Föt határai.
36. Idegen hármas.
38. Franciaország departementjéből származó (Vak betük C. I.)
39. Visszaéri.
40. Szívesen vacsorázna.
42. M. R. Y.
43. Latin holnap.
44. Ez a sor 36-tal több.
46. Énekes madár.

Függőleges:

1. ? (Folytatása a vízszintes 6. sz. sornak.)
2. Más néven.
3. Utca a VIII. kerületben (Szilárd).
4. A magyar nyelv két névelője.
5. Személyes névmás.
7. Az új földesúr.
8. Farakás szélei.
9. Vasgyáráról nevezetes.
10. Rióból származik.
11. Az élethez való tartozás utolsó maradványa.
15. Ez ellen melegen ajánljuk a bolondok házát.
16. Keleti hölgy az illető.
22. Elítélt, a büntetését.
24. Gabonával kapcsolatos munka.
26. Tatai Kultúregyesület.
27. Közepén értve.
28. U. O. L.
29. A 2., 17. és 13. sorok kezdőbetüi.
33. Megvéd az eső ellen.
35. Férfi ruházati cikk, de mikor?
37. Hazai — visszájáról.
39. Papírra vetni.
41. Ilyen szoba is van.
43. Spanyol nemzeti hős.
45. Régi magyar betü.
46. Az előbbi betü — gyermekes kicjtéssel.

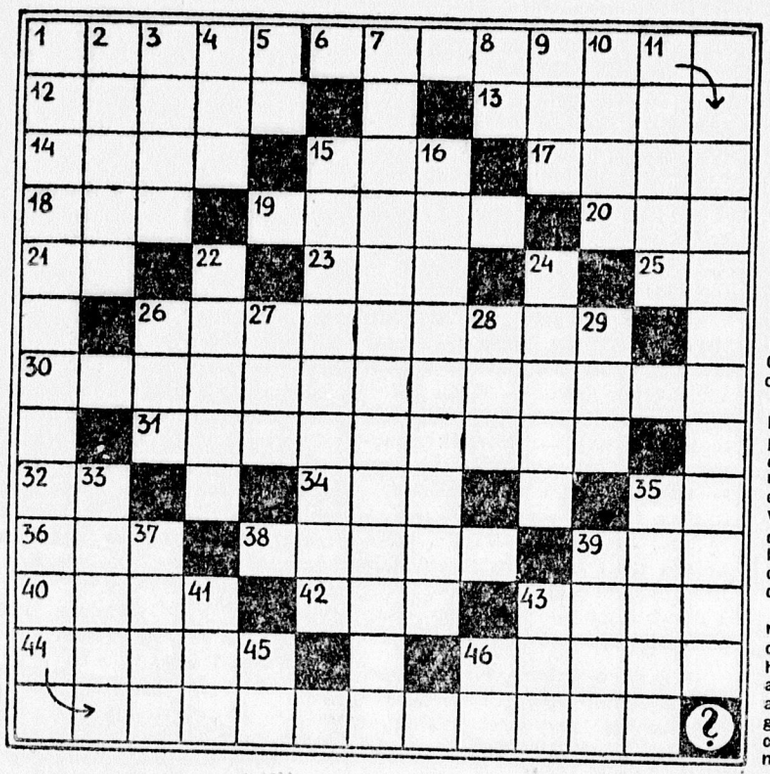

A rádiószeminárium jövőheti programmja

Hétfő: Haladó szeminárium. Hogyan számolta fel a harmincas években a Bolsevik Párt az imperialisták szovjetúnióbeli trockista ügynökségét. Előadás és konzultáció. Kossuth rádió 16.30—17 óráig.

Szerda: Haladó szeminárium. Hogyan számolta fel a harmincas években a Bolsevik Párt az imperialisták szovjetúnióbeli trockista ügynökségét? Szeminárium. Kossuth rádió 16.40—17 óráig. Alapfokú szeminárium. A Szovjetúnió a béketábor élén az imperialisták ellen. 1. Előadás és konzultáció. Kossuth rádió 19.15—19.40 óráig.

Csütörtökön: Rádiószeminárium III. konzultáció a „Bolsevik Párt története" első fejezetéhez. Petőfi rádió 19 órától 19.20-ig.

Péntek: Alapfokú szeminárium. A Szovjetúnió a béketábor élén az imperialisták ellen. I. szeminárium Kossuth rádió 19.15—19.45-ig

Elítélték a hűtlen terménybevásárlót

A debreceni megyei bíróság két napon át tárgyalta **Kurucsó Károly**, a tetétleni földmívesszövetkezet terménybevásárlója bűnügyét. — A közellátás érdekeit súlyosan veszélyeztető bűntettel, árdrágítással vádolta az államügyészség **Kurucsó** a földmívesszövetkezet részére 300 mázsa tengerit vásárolt és azzal nem számolt el, hanem saját céljaira fordította, eladta, értékesítette, elvonta a közellátástól, megkárosította a földmívesszövetkezetet.

A megyei bíróság sok tanut hallgatott ki, majd a szakértőket hallgatta meg. — A perbeszédek után hirdetett ítéletet: **Kurucsót két és félévi fegyházra ítélte.** Az ítélet nem jogerős.

SPORT

Kettős légbuktenc — nyujtóról

A teremben halálos csend. A légy zümmögését is lehet hallani. Mindenki lélekzetvisszafojtva lesi, várja a következő pillanatokat. Egy tornász áll a nyujtó előtt. Mellette az edző. Néhány pillanat és megkezdődik a gyakorlat.

A nyujtóvas megremeg, amikor a tornász megfogja s két lendületvétel után már óriás köröket látunk.

— Három... négy ... öt ... — számoljuk magunkban az óriási köröket.

Következik a hatodik, amelynél egy erős bebiciskázás, majd mégerősebb nyujtás homoritással következik s a gyakorlatot végző tornász elengedi a nyujtóvasat, felrepül vagy négy méter magasságba, gyorsan zár, a becsukódott test kétszer megfordul a levegőben, úgynevezett szaltót, szaknyelven légbukfencet végez s most jön a legizgalmasabb pillanat... de szerencsére talppal éri a földet a tornász.

És az első próba sikerült

Edzője megsápadva áll mellette, tornásztársai még mindég a csodálatos gyakorlat hatása alatt állanak néhány másodpercnyi szünet után ocsudnak fel, hogy aztán még nagyobb lelkesedéssel kiáltsák:

— Brávó Lola!

— Lola bácsi nagyszerű!

— Lola, Lola, Lola — hangzik a kiáltás s aztán a „szurkolósereg" Tóth Lajos nyakába csimpaszkodik.

*

Az eső verdesi az ablakot kivülről. Az esőcseppek koppanásai jól hallatszanak, mert most is csend van a teremben, olyan mint egy órával ezelőtt. De most már kiürült az edzőhely s csak hárman vagyunk itt. Aradi Gyula testnevelőtanár, Tóth Lajos olimpikonunk és e sorok írója.

— Olyan gyakorlatbefejező nyujtóleugrás ez — kezdi Aradi Gyula, olimpikonunk edzője — amelyet a világon csak ketten tudnak. A finn Huchtahnen és a mi Tóth Lajosunk. A háború előtt a németek élvonalbeli tornásza Winter ugrotta a dupla légbukfencet, de egyik versenyen rosszul sikerült a leugrása. Sulyos sérüléseket szenvedett és néhány óra mulva kiszenvedett.

— A londoni olimpián a finnek tornásza ugrotta ezt a nehéz légbukfencet de a földreérése rossz volt, úgyhogy a pontozóbiráktól nem kapta azt az értékelés pontszámot, mint amelyet ő várt és mint amelyet ez a gyakorlat megkivánt. Mert gondoljuk csak el, hogy milyen nagy feladat egy nehéz kivitelezésü olimpiai gyakorlat után befejezésként ugrani a dupla légbukfencet. A tornász a gyakorlat végére már nincs olyan erőben, mint a gyakorlat kezdetén és éppen ez adja ennek az ugrásnak igen veszélyes voltát. Itt ügyelni kell arra, hogy mikor nyit a tornász tájékozódnia kell, jó magasra kell mennie és számos olyan apró mozzanat van, amelyeket mind tökéletesen, pontosan el kell végeznie, be kell tartani, mert ellenkező esetben könnyen Winter sorsára juthat bárki.

— Az a tornász, aki ezt a gyakorlatot megugorja az egyszersmind képességeiről, kitartó munkáról és merészségről tesz tanubizonyságot, mondhatni ugy is, hogy a sport „igaz emberei".

*

De most beszéljen Tóth Lajos arról, hogy hogyan jutott el az első kisérletig.

— Másfélévvel ezelőtt kezdtem... — kezdi Tóth Lajos. — Először ugy gondoltam, hogy sikerül megtanulnom az ugrást az olimpiára. Az első próbálkozások után aztán láttam, hogy nem megy ez olyan egyszerüen. Lonccsal, azaz a derekamra szíjazott övvel ugrottam minden edzésen kettőt-hármat, később többet. A lonccsal való ugrásnál nem kellett félni semmitől, mert Gyuszi bácsi, aki a lonccsot, kötelek húzogatásával irányitani tudta, látta, hogy nem jön ki az ugrás és ekkor mindég „fennakadtam a levegőben". Igy volt ez hónapokon keresztül.

— Hiába vettem nagy lendületet, az ugrás nem akart kijönni, mindég másfelé fordultam a levegőben és ha nincs lonc a derekamon, akkor feljel szolvényt.

— Nagy lelkierő kellett ahhoz, hogy elhatározzam magam, és egy napon aztán határoztam. Most amikor már visszagondolok arra, hogy mit éreztem a gyakorlat megkezdése előtt élénken értem volna földet. Hónapok rendszeres gyakorlása után jutottam el oda, hogy végre sikerült lonccsal is megugranom a duplát, és több, mint kilenc hónapon át mindég csak kötéllel ugrottam. Már egész szépen kijött az ugrás s úgy gondoltam levehetjük a kötelet is. De mindég arra gondoltam, hátha még mindég nem tudom tökéletesen.

— Nagy lelkierő kellett ahhoz, hogy elhatározzam magam, és egy napon aztán határoztam. Most amikor már visszagondolok arra, hogy mit éreztem a gyakorlat megkezdése előtt élénken előttem van a kép. Ahogy az óriásköröket kezdtem, eszembejutott feleségem búcsúszava, amikor elindultam otthonról: „Ügyelj az edzésen!" Mindég ezt mondja, amikor edzésre jövök s kisgyermekeim ezt kérdezték: „Apuci mikor jössz haza?" S mintha megkétszerezödött volna az erőm. Ekkor már éreztem, hogy sikerülni fog, mert sikerülni kell. Mereszjev is eszembe jutott hiszen mindég ő volt a példakép em. Tudtam, hogy erős akarattal mindent lehet! és a leugrás sikerült is.

—(::)—

Megőrzi-e hazai verettenségét ma a Lokomotiv?

Palotás edző: A győzelem eléréséhez a közönség buzdítására is szükség van

D. Lokomotiv—Győri ETO NB I-es mérkőzés szinhelye lesz ma délután 2 órai kezdettel a Lokomotiv pálya. A debreceniek fogadkoznak, hogy a mai mérkőzésen győznek, mert a hazai pálya veretlenségét tartani akarják. Palotás edző mondotta tegnap:

— A győzelem eléréséhez a közönség buzdítására is szükség van. Ha nem is megy a játékosoknak rögtön az első percekben ugy a játék, mint ahogy azt a közönség szeretné nekiszidják őket, hanem mondják azt amit nekem is mondottak, amikor kezdő labdarugo voltam a Bocskaiban: „nem baj, majd a következő sikerül". Higyje el a közönség, hogy a különféle bekiabálásokkal csak árt a játékosoknak. Buzditásra, lelkesitésre van szükség és nem szidásra.

A csapat valószinü felállitása: — Polócz — Szilágyi II., Csárdás, Szabó I. — Tisza, Teleki — Komócsy Kálmán, Moór, Rácz, Vihar.

—(o)—

11.606 személy próbózott le Hajdú megyében

Ma még lehet próbázni a Stadionban

A sporthivatal közli, hogy Hajdu megyében Debrecennel együtt a pénteki napig lepróbázott 11.606 személy. Ebből debreceni 7530, megyei 4076. Jelenleg Hajdu megye országos viszonylatban a harmadik helyen áll. Eredménylappal próbázott-k száma több mint 6000, ügyhogy a probázottak száma megközeliti a 18 ezret.

Ma délelőtt 9 órai kezdettel rendezik az utolso ezévi szabadtéri próbázlatot a nagyerdei Stadionban azok számára, akik eddig még nem próbáztak le. Sporttárs! Utolsó alkalom, vegy részt a próbákon.

Debrecen mai labdarugó műsora

D. Lokomotiv pálya. Délelőtt fél 9: D Lokomotiv—Bújváros ifj., 10 ó: D. Postás—Záhony VSE NB III. — Délután negyed 1 ó: D. Lokomotiv II—Bújváros ker. I. o. 2 o: D. Lokomotiv—ETO NB I.

Egyetemi pálya. Fél 9: D. Népbolt II—Hajdudorog II., 10 ó: D. Egyetem—Büdszentmihály ker. I. o.

DTE pálya. 9 ó: Asztalosok—Szabók KIOSz, 10 o: D. MÉMOSz—Józsai EPOSz ker. II. o., 10 ó 20: Vasasok—Élelmezők KIOSz, 11 ó 40: Húsos—Épitők KIOSz.

Pozsonyi ut. 10 ó: D. Fások—B. MASzOVOL ker. I. o.

Repülőtéri pálya. 9 ó: D. Pénzügy—Hajdúböszörmény ker. I. o.

Szoboszlai ut. Fél 10: MÁV Forgalom—Kefegyár, alaptoku.

Játékvezetőküldés a kézilabda kispálya mérkőzésekre

9 ó: Betű—Konfekció női, v: Maláj (Barna, Szentpéteri) 9.35: Fások II—Konfekció férfi, v: Pálfiy (dr Törzsök, Mák), 10.20: Fások—Kefegyár női, v: Gábossy (Vajda, Mák), 10.55: Előre—MASzOVLET női, v: Törzsök (Szolnoki, Kárpáti), 11.30: Fások I—Előre I. férfi v: Kárpáti (Békési, Kalas). 12.15: MÉMOSz—MNDSz női, v: Kocsis (Vajda, Wranyi). 12.50: Előre II—MASzOVLET férfi, v: Veszprémi (Szolnoki, Erdélyi).

Féláru utazás Budapestre a svéd-magyar mérkőzésre

November 20-án játszák le Budapesten a magyar—svéd mérkőzést. A találkozóra Debrecenből különvonat indul. Mérkőzés állohellyel együtt 42 forint a részvételi jegy, ami féláru utazásnak számit. Jelentkezni az IBUSz debreceni kirendeltségénél lehet.

MA DÉLUTÁN TOTÓEREDMÉNYEK

Szerkesztőségünk ma délután fél öt tájban a szerkesztőség új helyisége előtt közzé teszi a heti 12 találatos számot.

Az NB I. ÁLLÁSA MA DÉLIG

1. Kispest	8	20: 3	14
2. MTK	8	18: 7	13
3. Ferencváros	8	17: 8	12
4. ETO	8	16:10	9
5. Salgótarján	7	14: 9	9
6. SzAC	8	11:12	9
7. Dorog	8	20:14	8
8. MATEOSz	8	25:17	8
9. Csepel	8	14:11	8
10. Vasas	7	16: 9	7
11. Ujpest	8	12:15	7
12. Debrecen	8	17:29	7
13. Soroksár	8	10:18	6
14. Szombathely	8	15:22	4
15. Olajmunkás	8	11:28	3
16. Előre	8	10:32	2

Jó eredmények az üzemi válogató céllövöversenyeken

A Magyar Szabadságharcos Szövetség debreceni céllövő szakosztálya most rendezte meg üzemi céllövő válogató versenyét Debrecenben. Eredmények:

Vagonsgyár: 1. Gáll Lajos 15—122, 2. Mikola Rezső 15—120, 3. Benedikti Zoltán 15—117 4. Gáll István 15—117 5. Lente József 15—116, 6. Orbán Mihály 15—111 — **Dohánygyár:** 1. Soltészky Emil 12—70, 2. Tatár László 13—67 3. Kertész László 13—64 4. Bartha Sándor 13—64 5. Lippert Béla 12—64, 6. Hunfalussy Károly 12—64, — **DHÉV:** 1. Oláh Zsigmond 15—75, 2. Páli Sándor 15—72, 3. Nagy Imre 15—68 4. Forgács Gábor 15—45, 6. Magyorósy Béla 15—64, 6. Simon András 15—63. — **Butorgyári** 1. Drabok M. Frigyes 15—95, 2. Éles Sándor 15—91, 3. Dévai Lajos 15—80 4. Timkó Kálmán 15—71, 5. Borbély Lajos 15—71, 6 Hám József 15—67. — **Elektromos müvek:** 1. Mácsi István 15—99, 2. Mácsai István 15—90, 3. Kiss János 15—83, 4. Losinszky Tibor 15—76 5. Lukács János 15—75, 6. Mészáros László 15—69.

*

A Pénzügy női röplabda csapata tegnap a MEFESz csapatával játszott. 2:2 állásnál a sötétedés miatt félbe szakadt a mérkőzés. A Pénzügy és a mezőny legjobbja Pereczényi Gitta volt. Kivüle: Gasztonyi, Rozgonyi és Dékány játéka vált ki. A mérkőzést Bokor vezette. Szettarányok: 15:10, 14:16, 15:11, 14:16.

Felhivás. Felhivom a MÉMOSz összes ifi játékosait hogy ma egynegyed 10 órára a dohánygyári pályán jelenjenek meg. Intéző.

Hajdu megye üzemi céllövő bajnokságát ma rendezik meg a Lokomotiv lőtéren. Az üzemi céllövőverseny negyed 8 órakor kezdődik és azon öt legjobb üzemünk csapatai indulnak.

A diákszövetségi kézilabda kispálya bajnokság hétfői műsora 5 ó: Közgazd II—Doczi III. 5.25: Svetits gimn.—Doczi II., 5.50: Svetits alt—Állami ipari. 6.15: Fazekas II—Közgazd 6.50. Építőipari—Révai gimn., 7.25: Fazekas I—Mezőgazdasági, 8 ó: Ref. gimn.—Gépipari.

Kosárlabda müsor. Lokomotiv pálya, 1 ó: D. Lok—Szoc. Lok ker. női — 2 ó: D. Lok.—Szoc. Lok. ker. férfi — 4 ó: D. Lok. II—Kareag ker. férf.

Mai NB I. mérkőzések, Vasas—Dorog, Ujpest—Előre, MTK—Kispest, Csepel—MATEOSz, Olajmunkás—SzAC, Salgótarjáni Törna—Ferencváros, D. Lokomotiv—ETO, Soroksár—Szombathely.

AZ ÁLLAMOSITOTT VÁROSI SZABADSÁG EGYETEMI egyesített VÁROSI NYOMDA-ÜZEMEK IRODÁJÁNAK CIME

Bajcsy Zsilinszky-u. 1

Tel.: 32 — 65

nyomtatványrendeléseket itt veszünk fel

ÜZEM: VÁROSI NYOMDA BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 6 SZ

„A mélyszántásnak köszönhetem a jó termést"

Valahol egy Hoffher traktor dübörög. Az ember tragédiája jut eszünkbe, az Úr szava: Hangot hallunk, de nem látunk senkit. Pedig már egészen a közelben hahóznak és ha nem éppen kenetes szavakról, de annál inkább a jókedvű munka hangjairól van szó. Traktoron négyen jönnek. Énekük messze száll a letarolt kukoricatáblák ázott csutkái és a tábla közepén itt felejtett ijedtképű madárijesztő között. Utánuk mélyszántás kezdődik a földterület ellenkező oldalán. **Komlóssy** Imre kisparaszt földjére húz a traktor.

A kis vidám, pirosarcú emberke már vár bennünket, helyesebben a traktort. Rögtön beszélni kezd:

— **Már én tavaly is mélyszántást végeztettem.** A gépállomás kitűnő munkát végzett és én ennek tulajdonítom, hogy az átlagosnál sokkal jobb termést takarítottam be az idén. Aztán meg ha a szomszédommal hasonlítom össze az én földemet, akkor tűnik ki igazán milyen nagy a nyereség. Ő is ragaszkodott hozzá, hogy a tehenével húzatja végig a földjét. Mi lett az eredmény. A tehén elvesztette a tejét, majdnem belegebedt a munkába és a termés, na akkor vakargatta ugyancsak a fejét, mikor átjött csépléskor és az én duzzadó zsákjaimat meglátta. Most persze itt van ő is közöttünk és az elsők között ment a gépállomásra, hogy előjegyeztesse a mélyszántást. Már tudja a hasznát.

Na, és mi a haszna a jobb termésen kívül?

— A jobb termés csak következménye annak, amit a mélyszántással közvetlenül elérünk. Azt, hogy a mély talajrétegeket is megforgatja, termővé teszi, a föld megőrzi nedvességét és így marad képes termékenységét megőrizni a nyári száraz hónapokban is. Ma már mélyszántás nélkül modern és jó gazdálkodás el sem képzelhető.

Mennyi idő alatt végeznek a mélyszántással?

— A traktoristák nagyon igyekeznek. Én csak elnézem ezt a nagy gépet, milyen fürgén szaladgál a nagy táblában és eszem be jutnak azok az idők, amikor itt görnyedtünk a mi szegényes kis igaerőnkkel. De ez még csak a kezdet. A nagyüzemi társasgazdálkodásban nyílnak meg igazán a nagy lehetőségek. Gép, mindenütt csak gép, mely jó munkát végez, segítőtársunk.

Komlóssy Imre szavai az igazságot mondják.

SZINHÁZ

Vasárnap du. fél 4 órai kezdettel az idény legnagyobb operettsikere a „Dohányon vett kapitány" van műsoron. A színház igazgatósága általános közóhajnak tesz eleget, amikor a vasárnap délutáni előadásokat rendszeresíti.

Vasárnap este és kedden este a „Moszkvai jellem" c. vígjáték kerül színre, a bemutató előadás nagyszerű szereposztásában.

SZINHÁZI MŰSOR

Vasárnap du. fél 4-kor: **Dohányon vett kapitány.** Bérletszünet.
Vasárnap este fél 8-kor: **Moszkvai jellem.** József Attila-bérlet, 3. sz.
Hétfőn: **Nincs előadás.**
Kedden este fél 8-kor: **Moszkvai jellem.** Arany-bérlet 3 sz.

——|:o:|——

— **A „Gördülő Opera" Debrecenben.** November 9-én este 8 órai kezdettel a Csokonai Színházban a Magyar Állami Operaház együttesei a budapesti MÁV Szimfónikus Zenekar közreműködésével Puccini: Bohémélet c. operáját adja elő. Az előadást Lukács Miklós vezényli, a szerepeket a többek között a következők éneklik: Szecsődy Irén, Pavlánszky Edina, Fechér Pál, Reményi Sándor, Péter Antal, Rissay Pál, Domahidy László. A Bohémélet előadására a Csokonai Színház pénztáránál válthatók mérsékelten emelt helyárú jegyek.

— **A Népzenész Vonószenekar hangversenye.** A debreceni cigányzenészekből alakult vonószenekar tizedikén, csütörtökön este újabb igényes műsorral lép a debreceni közönség elé Galánffy Lajos vezényletével. A hangverseny az idegenforgalmi hivatal „A" bérletsorozatának harmadik, egyben utolsó estje is lesz.

— **November 7-én este 7** órai kezdettel az Arany Bika dísztermében műsoros estet rendez a Magyar Függetlenségi Népfront a Szakmaközi Bizottság rendezésében az októberi forradalom alkalmából. Műsoron tánccsoportok, ének és dalárdaszámok a Dohányipari dalárda, Magánalkalmazottak, Textilgyár, Dohánygépi Fermentáló, Elektromos művek és a Postás szakszervezet kultúrcsoportjainak közreműködésével. — Műsor után tánc. Zenét a Dohánygyári zenekar szolgáltatja. Belépődíj 1.— forint.

* **A vasárnapi versenyek után hétfőn toto eredményhirdetés és 8 nap után a nyeremény a kezedben van.**

— **A miskolci Állami Nemzeti Színház országos munkaversenyre hívta ki a vidéki színházakat.** — A verseny feltételei szerint a színházak még határozottabban állanak a szocialista realista színjátszás szolgálatában.

— **Jövő héten befejezik az Urimuri és az Üttörök film felvételeit.** Az Uri-muri még ebben az évben bemutatásra kerül, a Ludas Matyi a jövő évben. — Húsztagú állandó filmtársulatot szervezenek a filmfelvételekre.

HANGFELVÉTEL A CSOKONAI SZINHÁZBAN

A rádió vágókocsija tegnap Debrecenben járt és a délután folyamán a Néplap szerkesztőségét látogatta meg, ahol a lap életéről szóló hangfelvételt készítettek. — Este a Csokonai Színházba vonultak át a rádió munkatársai és ott a Moszkvai jellem második felvonásától kezdve az előadás végig hangfelvételt készítettek.

FÖLDMŰVESSZÖVETKEZETI GYŰLÉS

Tegnap nagy érdeklődéssel zajlott le a földmivesszövetkezetek ügyvezetői és boltkezelőinek összevont hajdúmegyei értekezlete Debrecenben. Tóth Mihály a SzÖVOSz megyei titkára tartott politikai beszámolót, megválasztották az ideiglenes elnökséget, majd Mészáros Ferenc a SzÖVOSz országos ellenőrző osztályának vezetője tartott ismertetést a földmívesszövetkezetek áruellátásáról és az áruutalvány könyv bevezetéséről. Az áruutalvány könyv célja, hogy a tervgazdálkodást elősegítse és egyszerűsítse a árubeszerzést. Az érdekes ismertetést a szövetkezeti tagok nagy figyelemmel hallgatták, ami után Mészáros Ferenc gyakorlati példákat is bemutatott.

AZ ÓHATI GAZDASÁG FELAJÁNLOTTA

Az őszi mélyszántási munka ütemére serkentő hatással van a búzavetéssel kapcsolatos tapasztalat. A dolgozó parasztság látja, hogy az járt jól, aki hallgatott a Magyar Dolgozó Pártja és a népi szervek tanácsára: ezeknek már a földben van a búzája és kapja a csendes, termékenyítő őszi esőt.

A Hajdúságban az állami gazdaságok mutatnak példát. Az ohati gazdaság Sztálin születésnapjára felajánlotta, hogy tíz nappal a határidő előtt be is fejezi a munkát.

Mozi

APOLLO

Ma de. 11, du. fél 3 fél 5 órakor
A Viborgi városrész
ESTE 7 ÓRAKOR DISZBEMUTATÓ
Lenin élete

VIGSZINHAZ

Ma este 8 órakor! Ünnepi díszelőadás: Lenin élete
Film Lenin életéről

METEOR

Ma 2, 4, 6, 8-kor Utoljára!
Acélszivek
Hétfőtől:
Hurrá tavasz
Szovjet filmvígjáték

Pénztárnyitás: Apollo 10, Vig és Meteor: de. 11 óra

— **Árverési hirdetmény.** Az Állami Zálogház és Árverési Csarnok NV. (Debrecen, Csapó-utca 4.) 1949 november 17-én árverést tart. Árverésre kerülnek az **1949. évi szeptember hó** végéig lejárt, de nem rendezett zálogtárgyak, valamint az önkéntesen felajánlott tárgyak (kerékpárok és kerékpárvázak). A kiállítás 8 órakor, az árverés 10 órakor kezdődik.

— **Schaff tánciskolájában** (Sas-utca 2.) a tanfolyamok megkezdődtek, beiratások még e héten.

— **Öngyilkosságot követett el** Tóth Sándorné Papp Eszter sárrétudvari lakos, a nyári kamara gerendájára elakasztotta magát. Tettét betegsége miatt követte el.

— **Papp Mihály tordai lakos** kerékpárját Debrecenben a főutcán egy őrizetlen pillanatban el-

— **Kakuk Katalin** és **Turek Béla** 12-én délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a Szent Anna-templomban, lopták. A tettest keresik.

— **Nagytemplomi esti orgonazene hét órakor kezdődik.** Orgonál: Zsadon A.

— **Politika e heti száma a Nagy Októberi Forradalom** évfordulójának jelentőségével foglalkozik több cikkében. A vezércikk Sztálin műveinek magyar kiadása során megjelent első kötetet méltatja. Külön cikk foglalkozik a sztálini nemzetiségi politika eszméivel és eredményeivel, ugyancsak a most megjelent Sztálin-könyv alapján. „A béke titkaiból" c. rovat ismerteti Ralph Parker isrovat ismerteti Ralph Parker ismert angol újságíró könyvét a béke ellen irányuló imperialista összeesküvés mozgató alakjairól és egész politikai hátteréről. Parked mint a Times tudósítója 1941-től kezdve Moszkvában tartózkodott és a most megjelent leleplezései éppen ezért az egész világsajtóban nagy feltűnést keltett. Ugyan ezzel a témakörrel foglalkozik a „Vihar Pentagonban" c. cikk is. A lap folytatja Erdős Jenő szociográfiai tanulmányának „A szá-

— **Értesítem a táncolni tanuló ifjúságot, hogy november 15-én, kedden** este fél 7-től, fél 9-ig tánciskolát nyitok a Kisgazda Párt nagytermében, melyre szeretettel várom és hívom a táncolni tanuló ifjúságot. Minden vasárnap 7—12-ig összetánc. Hangulatos zene. Bakó Géza tánctanár.

— **Nyilvános közgyűlés.** A Debreceni Kertészeti Szakiskola és Gyümölcsfaiskola Rt. közgyűlést tart 1949 november 15-én, délelőtt 10 órakor a Debrecen, Böszörményi-út 138. szám alatti irodában. Tárgysorozat: Az 1948. évi mérleg és eredménykimutatás megállapítása, a felügyelő bizottság jelentése, a vezérigazgatóság felmentése, a felügyelő bizottság tagjainak megválasztása.

— **A városi kertészet faiskolájában, a Böszörményi úton olcsó árban nemes gyümölcsfacsemeték kaphatók. Ugyanott téli álló alma kiváló minőségű kapható.**

Hirdetmény

Felhívom a gazdaközönség figyelmét, hogy a tavaszbúza vetőmagvakat ne használják fel őrlési célokra, hanem minden körülmények között vetőmagnak tárolják. Amennyiben azon gazdálkodó, akinél tavaszbúza van és nem vetne tavaszra tavaszbúzát, úgy az cserélje el tavaszbúzáját azon gazdálkodóval, aki tavaszbúzát fog vetni.
I. fokú közigazgatási hatóság.

— **Hirdetmény.** Nyomatékosan felhívom azon gazdákat, akik az őszi betakarítási munkálatokat elvégezték, haladéktalanul kezdjenek az őszi mélyszántáshoz, hogy november 26-ra befejezést nyerjen. A mélyszántás elvégzését a népi szervek helyszínen ellenőrizni fogják. Polgármester.

HIRDETMÉNY. — Értesítem az érdekelt dohánytermelőket, hogy folyó év november hó 8-án (kedden) délelőtt 10 órakor a debreceni dohánybeváltó üzemben az 1949. évi termésű dohányok beváltási mintacsomói krülnek bemutatásra. A bemutatón a dohánytermelők közül minél nagyobb számban jelenjenek meg, annál is inkább, mert ezen mintacsomók a beváltásnál felmerülő vita esetén döntő tényezők lehetnek. Elsőfokú közigazgatási hatóság.

MNDSZ HIREK

Ügyvezetői értekezlet elmarad helyette az asszonytársak csoportjukkal zászlókkal transzparensekkel vinuljanak fel.

Jelentéseket, munkaterveket mindenki, a kultúrfelelősök is hozzák be.

Akik a 22-iki műsoros est jegyeivel nem számoltak el haladéktalnul számoljanak el.

Vasárnap du. 4 órai kezdettel Vörös Hadsereg útja 59 az MNDSz helyiségében műsoros ünnepélyt rendez, kérjük az asszonytársakat minél nagyobb számban megjelenni.

Vasárnap reggel 9 órára minden csoportból 2—2 asszonytársat kérünk.

Nőnapi beosztás:
Vasárnap. Ebes 2 ó: Szabó Károlyné, Pallag 3 ó: Pesti Lajosné
Hétfő. Belváros fel 6-kor: Záhony Lászlóné.

——(::)——

MSZT HIREK

Mivel a sakk tanulás iránt nagy az érdeklődés Társaságunk elhatározta, hogy megalakítja a sakk-szakosztályt. Jelentkezni lehet okóber 15-ig a Társaság irodájában. Oktatás kezdők és haladók részére. Az oktatás díjtalan. Jelentkezzetek 16-án, szerdán délután 5 órakor megbeszélést tartunk.

A Nagy Októberi Forradalom emlékére rendezett képkiállítás megtekinthető nagytermünkben november 15-ig díjtalanul.

November 9-én szerdán délután 5 órakor titkári értekezlet.

November 11-én, pénteken este 7—8-ig vezetőség. ülés.

Heti műsor november 7-től 12-ig:
8-án délután 6 órakor a kiselőadóteremben: Irodlmi előadás. Előadó: Asztalos Sándor.
10-én: dr Pukánszky Béla előadása. A XIX. század orosz muzsikájáról
10-én: dr Berényi Dénes: A mesterséges eső című előadást tartja.

——(X)——

KISOSZ HIREK

Vasárnap 6 órai kezdettel az Arany Bikában tartandó emlékestre szervezetten vonulunk fel Gyülekezés székházunkba udvarán fél 6 órakor.

Hétfőn üzleti záróra időpontja du. 2 óra. Fél 3 órakor gyülekezés székházunk udvarán, ahonnan az Arany Bika előtt 3 órakor megtartandó ünnepségre felvonulunk. Kérjük a kartársak pontos megjelenését.

Kedden és szerdán a Vig-színház 6 órai előadásán Lenin élete c filmet csoportosan látogatjuk meg. Jelentkezni lehet jegy igénylésért a KISOSz irodában hétfőn, kedden. Jegy ára 1.50 frt.

A fűszerkiskereskedők vasárnap délelőtt 10 órakor a Nyomtató u. 9. sz. alatt ülést tartanak. Megjelenés kötelező.

A Dohánytőzsdék az újonnan elrendelt bejelentőlap árusítása miatt mind két ünnepnapon kiszélesített inspekciót tartanak. Érdeklődni a Kónya-trafikban lehet.

Cipőkereskedők szakosztálya vasárnap de. 10 órakor a KISOSz kistermében ülést tart.

A vásári textil és bazárkereskedők 8-án, kedden du. 5 órakor a KISOSz nagytermében összevont szakosztályi ülést tartanak. Megjelenés kötelező.

——(CsSz)——

KIOSZ-HIREK

Felhívjuk a kisiparostársainkat, hogy hétfőn délután felvonulunk az Októberi Forradalomnak a Bikában tartandó megünneplésére és ezért 3 órára mindenki a KIOSz székházában legyen.

Felhívjuk az iparostársakat, a részortfelelősöket, tizescsoport vezetőket, szemináriumi hallgatókat, hogy a ma 5 órakor tartandó ünnepélyre feltétlen és pontosan jelenjenek meg.

Felkérjük a KIOSz dalárda valamennyi tagját hogy ma, vasárnap 5 órakor tartandó ünnepségen a KIOSz-ba teljes számmal jelenjenek meg.

Asztalos szakosztály futballistái, ma fél 9 órára a DTE pályán a Szabók elleni bajnoki mérkőzésre jelenjenek meg.

Vasas szakosztály összes játékosai ma fél 10 órára a DTE pályán jelenjenek meg az Élelmezők elleni bajnoki mérkőzésre, roesz idő esetén is mrt utána értekezlet lesz.

A KIOSz Élelmező futballcsapat aláb. bi játékosai a Vasasok elleni bajnoki mérkőzésre vasárnap fél 10 órára a DTE pályán feltétlenül jelenjenek meg Hajdu, Tokodi, Gombácsi Pásthy, Kelemen, Várkonyi, Szőke Béla, Kandi és Tóth Sándor.

Szabók összes futballistái ma fél 9 órára a DTE pályán az Asztalosok elleni bajnoki mérkőzésre.

Felhívom a ping-pong játékosokat, hogy hétfőn este 6—9-ig tréning az MNDSz helyiségében Vörös Hadsereg útja 59. sz. Megjelenés kötelező.

Felhívjuk a cipész szakosztály tizescsoport vezetőit, hogy ma 9 órára fontos ügyben jelenjenek meg a KIOSz székházában.

Felhívjuk a cipész iparosok figyelmét, hogy kedden és szerdán 8—12-ig anyagosztás a KIOSz székházában Iparigazolványát és legutóbbi számláját mindenki hozza magával.

Felhívjuk a tetőfedő, kőműves és ács szakosztály figyelmét hogy kedd este 6 órakor értekezletet tartunk és mindenki jelenjen meg pontosan.

Kelmefestő és kárpitos szakosztály kedden este 6 órakor értekezletet tartunk és pontosan jelenjenek meg.

Temetkezési cikkek
árusításával koszorúk készítésével vidékre hullaszállítással tovább foglalkozom.
BARTHA,
PÜSPÖKI PALOTA

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Polgár István
MÁV nyugdíjas

74 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 3 órakor lesz a díszravatalozóteremből. Gyászolják: bánatos felesége, gyermeke, unokái, testvére, sógorai, sógornői, unokaöccsei, unokahugai, a kiterjedt rokonság, valamint kartársai és jóismerősei. Lakás: Jókai utca 26.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

id. Szabó István
gazdálkodó

73 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn fél 2 órakor lesz a díszravatalozóteremből. Gyászolják: bánatos felesége, gyermekei, menyei, vejei, unokái, dédunokái, sógorai, sógornői, unokaöccsei, unokahugai a kiterjedt rokonság, jóismerősei és jószomszédai. Lakás: Belleglő 236.

HÁZASSÁG LEVELEZÉS (1)

FIATAL ember házasság cél jxból szeretne megismerkedni egy komoly kis lánnyal, választ Szeretnék boldog lenni jeligére a kiadóba kérem. 1—751

KÉT 19 éves fiatalember szórakozópartnert keres fényképes levélre válaszolunk. Klaszikus jeligére a kiadóba. 1—564

ASSZONYOK és öreglányok Igy szólok és tihozátok, Ki lesz majd az oldalamon, Élet párom boldogságom Igy keresem a kedvesem, Ki ugy érzi irjon nekem, Én mg aztán felkeresem, Vagyont én most nem keresem Csak a szép asszonyt szeretem, Keresztény özvegy magános vagyok, iparos férfi 40—55 év közötti magános nő ismeretségét keresem házasság céljából. Jeligém: Egyháztartó. 1—567

INFORMÁCIÓKÉPES, rendezett anyagiakkal intelligens jóérzésü, jómegjelenésü, 48—60-ig özvegyember, ismeretségét keresi, hasonló tulajdonságokkal házzal rendelkező középkoru özvegyasszony, jelige: Őszinték. 1—771

NYUGDIJAS férfi nyudijas nővel házasság céljából megismerkedne Nyugdijas jeligére. 1—630

ÁLLÁS (2)

FIATALASSZONYT bejárónőnek keresek, Cimmel és fényképpel ellátott ajánlkozás „Meleg szoba" jeligére a kiadóba. 2—576

óra között Csapó utca 56. sz. alatt. 2—648

HÁZTARTÁSI alkalmazottat Budapestre felvesz Hatvan u. 21. hátul az udvarban. 2—720

TANYÁRA idősebb nő felvetetik érdeklődni Eötvös 34. 2—683

BENTLAKÓ kétszobás lakásomat elcserélném. Komlóssy u. 62.

CIPŐ, RUHAZAT (6)

FEKETE női félkabát szárke... bunda, magas alakra való... box cizma eladó Mester 31

MAGASTERMETŰEKNEK perzsa... bunda kifogástalan állapotban eladó, Csapó u 18. I. 3.

JÓ állapotban levő férfi gyöngykalap eladó Mester 31

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ALIG használt szárke ferkabátnak... Aranyhegy u. 18.

SZILIKÓZIN, ezül vagy per... zsalib bunkát keresek. cim a kiadóban.

EGY fekete téli fog. egy bar... cséma (egy ul) eladó. Cso... konal u. 5.

IRHA bunda, fekete bundát... vékony nőnek, női gyapjú kabátszövet, kötött szoknya... fekete rénkül eladó. Pusp... ki pálya V. kapu 1. em 39.

KÉTTŐ pár 44-es tiszti... **KÉKRÓKA** galér — hibátlan... eladó. Cim a kiadóban.

SZÉP tiszti cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

KOMÓT, szekrény, kihuz... ható asztal eladók. Ispotály... 4. Vasbútorgyár.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

GYERMEKÁGY új fehér el... adó Elővos u. 53.

BÚTOR SZONYEG (5)

JÓMINŐSÉGŰ teleodalu ra... lámbli, bepercelő, matrac... szárek kaphatók, Péteria... u. 58.

ÓZEL REKAMIÉVASÁB. min... den kedves dogozónak aj... ből, hit ajándékozom. Major kar... bitos, Péteria u. 26.

HENGSZEEK, rekamék, leg... ónebbinan duplán rekamié... 1200 Ft-tól, 1 rendü kivi... ben 1 fotelt ingyen. Ka... rinthy u. 41. Telefon: 14—681

ELADÓ 4 drb fotel, egy re... kamié, Széchenyi u. 6.

ÉBÉDLŐSZONYEG, ebédlő... bútor kompozíció modern da... pilonokkal is eladó, Alsó... ceres u. 11.

MODERN angolszászt ovedi... ló, Sinkó Lajos utca 10. Hatfő... Hatfőn, Horthóbay u. 11.

SZIGLIGETI utca 5 szob... egy kéményes ház... bútor ellenben eladó.

HENGSZEEK rekamik leg... csobban Vig János kárpi... tosnál Pacz u. 7. II. udvar, ... davidat vidéken is vállalok.

MODERN fényezett, dió... hálo eladó Péteria u. 82.

ELADÓ sodronyos gyermek... vaságy és eporkocsi Bajcsy... utca 36.

UJ rekamié, bécser, ebbő... árban azonban kapható... Kálvin tér 12.

MODERN fábor gyermekágy... eladó Czigléd u. 14. Hu... mester.

4 darab fotel, háromrészes... barokk eladó, Nagy Jenő u. 13. b.

KÉT darab fotel, diványa... eladó, Plac u 45. II. 2.

ELADÓ Zephir és samotos... bőr lemberesek... 300 forint. Szak lengyel bőr... lok méret szerint. Hoeszu... pi vagy férfi bőr. Kabátot... nyereség. Szükség 1000 forint... trom u 3. Helyiveszut.

TETŐFEDŐSÉK készítsenek pa... tolába épületek helyreállításáti vál... talja részetre is, vegyek... bontásából épületeket. Ru... gyozsky Török Bálint 19.

Védje családját, egészségét
mesterségre nélkülözhetetlen!
Kvarclámpával
kölcsönözni lehet.
Orvosi Műszerüzem,
Vörösháromszög-utca 41.
Telefon: 31-3..

CSALÁDI ház eladó, vagy... lakásra tízhetes kocsa... Kálvin tér 19. üzlet. Déri-sarok.

6 darab vállesztott... lelébe kiadó, Nagy Pál u. 9 (Aapáh-malomnál)

PRIMA fél kháetiott sertés... eladó, Pesti u. 59.

EGY 8 hónapos keresztezett... sülő darab 9 hónapos... **EGY** darab 9 hónapos... serke eladó, Szegényházsor 38

TRHENET fejére vagy... borjut, tartásra vállalok... érdeklődni Hid u. 3. Vajda... nál.

EGY bizásban lévő mangs... lica eladó eladó, Berek 12. sz.

SZIMENTÁLI kocska, bak... kal fedeztetési vállalok... Istvánt út 56. Schmidt.

6 darab vállesztott... malac... lelébe kiadó, Nagy Pál u. 9 (Aapáh-malomnál)

TEHENET, tejére vagy... borjut, tartásra vállalok... Erdeklődni Hid u. 3. Vajda... nál.

EGY bizásban lévő mangs... lica eladó eladó, Berek 12. sz.

SZIMENTÁLI kocska, bak... kal fedeztetési vállalok... István út 56. Schmidt.

CSALÁDI ház eladó, Lendvay u. 4. 9—729

mŰvep vhgki xrőlnő 1234 ... ldöni Piac u. 67. I. 5. 6—672

ELADÓ zongora, bécsi... **ELŐSBERÉEK** hasas kocsi... mok u. 91. 9—706

TENYÉSZTŐSBE alkalmas... bersiri malacok eladók Sa... etrom u 3. Helyiveszut. 9—702

TEHÉNTELEPEN gyümcs... ha, pelz cipőszobor... szobát lakásomat... Széchenyi u. 9—696

GYUMŐLCSOS villatelek... Nagyerdőn, tanári lakások... nál, lakhely, Szegfű utca... lok, érdeklődni Piac 13. I. emelet. Telefon: 44-14 20—732

BELTERÜLETEN gyümcs... ültetési kerestek. Tőkeletes... gondozott jellegre. 20—719

GYUMŐLCSOS villatelek... Nagyerdőn, tanári lakások... nál, lakhely, Szegfű utca... lok, érdeklődni Piac 13. I. emelet. Telefon: 44-14 20—732

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM Kossuth... ügyvanilyenre vagy... komfortosra. Ajánlatokat... 4. második. Kacsa... 20—731

FÖLDELJETI egy... konyhás lakásomra... rőlnöm lakásomra... 20—731

FÖLD, TELEK (20)

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM Kossuth... ügyvanilyenre vagy... komfortosra. Ajánlatokat... 4. második. Kacsa... 20—731

FÖLDELJETI egy... konyhás lakásomra... rőlnöm lakásomra... 20—731

FÖLD, TELEK (20)

BELTERÜLETEN gyümcs... ültetési kerestek. Tőkeletes... gondozott jellegre. 20—719

GYUMŐLCSOS villatelek... Nagyerdőn, tanári lakások... nál, lakhely, Szegfű utca... lok, érdeklődni Piac 13. I. emelet. Telefon: 44-14 20—732

BAKÓCZI kerben 352 n.-öl... eladó, egy kéményes ház... Erdeklődni: Kacsa u. 20—731

INGATLANFORGALMI IRODA (22)

VAGONGYÁRI Mátyáshegyi... gyakorlati kertes ház... családi házak, kedvezmé... ajánlatok... Kossuth u. 24. üzletben.

ÜZENETGYŰJTŐ kedvezmé... üzeneggyel, Fáncsy-utca 3.

HÁLÁSZ úré, bekerülő... hétszentszász, Árpád-utca 5.

DUDÁS József ingatlanirodája Kossuth u. 49 házat... lakásokat, szép fronti... lakásokat, kis házakat... kedvező feltételek mellett... Csapó u. 27 22—724

VÁROS minden... kálmi és belsőhelyiségek... lehet vannak Thorma... u. 19. 22—714

DUDÁS József ingatlanirodája Kossuth u. 49 házat... lakásokat, szép fronti... lakásokat, kis házakat... kedvező feltételek mellett... Csapó u. 27 22—724

VÁROS minden... kálmi és belsőhelyiségek... lehet vannak Thorma... u. 19. 22—714

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

BONTÁSBÓL kikerült tég... ia, gerenda, deszka eladó... Elővos u 25 10—607

ELADÓ negyedmás üveges... ablakszárnyak, gyalupad, vas... csiszolókő, zománc, garnitúr... ajtó, ablakvas, Libakert. Vilo... 12—700

12 m2 haemált hajópadló... jó állapotban eladó. Vörös... mirág u. 9. 10—763

KÜLÖNBÖZŐ gerendák, szek... reny, lécezés láda eladó, ten... gyedrészben olcsón megvé... gerjert malomnál elgecse... télcm. Ruyter u. 72. 10—707

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútoro... zott szoba azonnal is kiadó... Rákóczi u. 45. 16—660

ELADÓ tehetős családnál... tudakozódás Marx pékudvar... 16—676

ELADÓ 2 méter harmincas... ablak 2 méter negyvenes... tele konyhaajtó Virág u. 2. 10—647

KÉT darab gázos 2 colos... ló, Kálmán u 3. 10—779

GÉP MŰSZER (11)

EGY karighajós Singer... pur-Rajtudal eladó, Darnai... vegyészet, Vörös Hadsereg... útja 42. 11—769

IRÓ, számoló-, sokszorosító... gépek, kellékek irodafelsze... felesek, irodabutorok kéd... Szent Anna utca 10. II. 1. 11—716

EGY prima nagy férfi Sin... kal gyorsan járó gép eladó. Csapó u. 81 11—737

JÓKABAN levő Singer var... rógép motorral vagy nél... kül eladó, Bethlen u. 29. 11—693

KERESEK megvételre ta... lán lakással alkimi... 11—623

AZONNAL bekölthető ház... Nyulas. 19—592

ELADÓ Pazekas Mihály u. 6... lakóház, üzlet, műhely... Anna u. 21. udvarban 19—583

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

ELADÓ Téglakészlet Kazalja... családi házak építésére... csak melett. 22—777

ELADÓ házak a szoba... dem rezében kisebb ház... jobb családi házak, adunk... házat csapókerti házunkra... Kálvin kápla eladó... lehet 40.000 Bethlen utca... 18.000. Arany Jánosnál... 16500. Árpád-utca... 18.000, Kerteshen 600... —10.000. 22—734

BAKÓCZY László ingatlan... u. 8. Eladó családi házak... jogosan irodája, Wesse... 11—715

ELADÓ egy szomszédos... házrészlet, uccére házak... kétszobás, konyhás, kamrás... 12 öles árka utcán, kis... Ft-ért. Érdeklődni: Kará... 19—655

ELADÓ házak a szoba... dem rezében kisebb ház... jobb családi házak, adunk... házat csapókerti házunkra... Kálvin kápla eladó... lehet 40.000 Bethlen utca... 18.000. Arany Jánosnál... 16500. Árpád-utca... 18.000, Kerteshen 600... —10.000. 22—734

BAKÓCZY László ingatlan... u. 8. Eladó családi házak... jogosan irodája, Wesse... 11—715

EGY prima nagy férfi Sin... kal gyorsan járó gép eladó. Csapó u. 81 11—737

JÓKABAN levő Singer var... rógép motorral vagy nél... kül eladó, Bethlen u. 29. 11—693

KERESEK megvételre ta... lán lakással alkimi... 11—623

AZONNAL bekölthető ház... Nyulas. 19—592

ELADÓ Pazekas Mihály u. 6... lakóház, üzlet, műhely... Anna u. 21. udvarban 19—583

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

ELADÓ Téglakészlet Kazalja... családi házak építésére... csak melett. 22—777

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

CSALÁDI ház eladó, Lendvay u. 4. 9—729

mŰvep vhgki xrőlnő 1234 ... ldöni Piac u. 67. I. 5. 6—672

ELADÓ zongora, bécsi... **ELŐSBERÉEK** hasas kocsi... mok u. 91. 9—706

TENYÉSZTŐSBE alkalmas... bersiri malacok eladók Sa... etrom u 3. Helyiveszut. 9—702

TEHÉNTELEPEN gyümcs... ha, pelz cipőszobor... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM Kossuth... ügyvanilyenre vagy... komfortosra. Ajánlatokat... 4. második. Kacsa... 20—731

FÖLDELJETI egy... konyhás lakásomra... rőlnöm lakásomra... 20—731

FÖLD, TELEK (20)

BELTERÜLETEN gyümcs... ültetési kerestek. Tőkeletes... gondozott jellegre. 20—719

GYUMŐLCSOS villatelek... Nagyerdőn, tanári lakások... nál, lakhely, Szegfű utca... lok, érdeklődni Piac 13. I. emelet. Telefon: 44-14 20—732

BAKÓCZI kerben 352 n.-öl... eladó, egy kéményes ház... Erdeklődni: Kacsa u. 20—731

INGATLANFORGALMI IRODA (22)

VAGONGYÁRI Mátyáshegyi... gyakorlati kertes ház... családi házak, kedvezmé... ajánlatok... Kossuth u. 24. üzletben.

ÜZENETGYŰJTŐ kedvezmé... üzeneggyel, Fáncsy-utca 3.

HÁLÁSZ úré, bekerülő... hétszentszász, Árpád-utca 5.

DUDÁS József ingatlanirodája Kossuth u. 49 házat... lakásokat, szép fronti... lakásokat, kis házakat... kedvező feltételek mellett... Csapó u. 27 22—724

VÁROS minden... kálmi és belsőhelyiségek... lehet vannak Thorma... u. 19. 22—714

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

BONTÁSBÓL kikerült tég... ia, gerenda, deszka eladó... Elővos u 25 10—607

ELADÓ negyedmás üveges... ablakszárnyak, gyalupad, vas... csiszolókő, zománc, garnitúr... ajtó, ablakvas, Libakert. Vilo... 12—700

12 m2 haemált hajópadló... jó állapotban eladó. Vörös... mirág u. 9. 10—763

KÜLÖNBÖZŐ gerendák, szek... reny, lécezés láda eladó, ten... gyedrészben olcsón megvé... gerjert malomnál elgecse... télcm. Ruyter u. 72. 10—707

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútoro... zott szoba azonnal is kiadó... Rákóczi u. 45. 16—660

ELADÓ tehetős családnál... tudakozódás Marx pékudvar... 16—676

ELADÓ 2 méter harmincas... ablak 2 méter negyvenes... tele konyhaajtó Virág u. 2. 10—647

KÉT darab gázos 2 colos... ló, Kálmán u 3. 10—779

GÉP MŰSZER (11)

EGY karighajós Singer... pur-Rajtudal eladó, Darnai... vegyészet, Vörös Hadsereg... útja 42. 11—769

IRÓ, számoló-, sokszorosító... gépek, kellékek irodafelsze... felesek, irodabutorok kéd... Szent Anna utca 10. II. 1. 11—716

EGY prima nagy férfi Sin... kal gyorsan járó gép eladó. Csapó u. 81 11—737

JÓKABAN levő Singer var... rógép motorral vagy nél... kül eladó, Bethlen u. 29. 11—693

KERESEK megvételre ta... lán lakással alkimi... 11—623

AZONNAL bekölthető ház... Nyulas. 19—592

ELADÓ Pazekas Mihály u. 6... lakóház, üzlet, műhely... Anna u. 21. udvarban 19—583

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

ELADÓ Téglakészlet Kazalja... családi házak építésére... csak melett. 22—777

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

CIPŐ, RUHAZAT (6)

FEKETE női félkabát szárke... bunda, magas alakra való... box cizma eladó Mester 31

MAGASTERMETŰEKNEK perzsa... bunda kifogástalan állapotban eladó, Csapó u 18. I. 3.

JÓ állapotban levő férfi gyöngykalap eladó Mester 31

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ALIG használt szárke ferkabátnak... Aranyhegy u. 18.

SZILIKÓZIN, ezül vagy per... zsalib bunkát keresek. cim a kiadóban.

EGY fekete téli fog. egy bar... cséma (egy ul) eladó. Cso... konal u. 5.

IRHA bunda, fekete bundát... vékony nőnek, női gyapjú kabátszövet, kötött szoknya... fekete rénkül eladó. Pusp... ki pálya V. kapu 1. em 39.

KÉTTŐ pár 44-es tiszti... **KÉKRÓKA** galér — hibátlan... eladó. Cim a kiadóban.

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

KOMÓT, szekrény, kihuz... ható asztal eladók. Ispotály... 4. Vasbútorgyár.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

GYERMEKÁGY új fehér el... adó Elővos u. 53.

BÚTOR SZONYEG (5)

JÓMINŐSÉGŰ teleodalu ra... lámbli, bepercelő, matrac... szárek kaphatók, Péteria... u. 58.

ÓZEL REKAMIÉVASÁB. min... den kedves dogozónak aj... ből, hit ajándékozom. Major kar... bitos, Péteria u. 26.

HENGSZEEK, rekamék, leg... ónebbinan duplán rekamié... 1200 Ft-tól, 1 rendü kivi... ben 1 fotelt ingyen. Ka... rinthy u. 41. Telefon: 14—681

ELADÓ 4 drb fotel, egy re... kamié, Széchenyi u. 6.

ÉBÉDLŐSZONYEG, ebédlő... bútor kompozíció modern da... pilonokkal is eladó, Alsó... ceres u. 11.

MODERN angolszászt ovedi... ló, Sinkó Lajos utca 10. Hatfő... Hatfőn, Horthóbay u. 11.

SZIGLIGETI utca 5 szob... egy kéményes ház... bútor ellenben eladó.

HENGSZEEK rekamik leg... csobban Vig János kárpi... tosnál Pacz u. 7. II. udvar, ... davidat vidéken is vállalok.

MODERN fényezett, dió... hálo eladó Péteria u. 82.

ELADÓ sodronyos gyermek... vaságy és eporkocsi Bajcsy... utca 36.

UJ rekamié, bécser, ebbő... árban azonban kapható... Kálvin tér 12.

MODERN fábor gyermekágy... eladó Czigléd u. 14. Hu... mester.

4 darab fotel, háromrészes... barokk eladó, Nagy Jenő u. 13. b.

KÉT darab fotel, diványa... eladó, Plac u 45. II. 2.

ÁRUSÍTÓNŐT keresek... Komlóssy u. 62.

ELADÓ Zephir és samotos... bőr lemberesek... 300 forint. Szak lengyel bőr... lok méret szerint. Hoeszu... pi vagy férfi bőr. Kabátot... nyereség. Szükség 1000 forint... trom u 3. Helyiveszut.

TETŐFEDŐSÉK készítsenek pa... tolába épületek helyreállításáti vál... talja részetre is, vegyek... bontásából épületeket. Ru... gyozsky Török Bálint 19.

Védje családját, egészségét
mesterségre nélkülözhetetlen!
Kvarclámpával
kölcsönözni lehet.
Orvosi Műszerüzem,
Vörösháromszög-utca 41.
Telefon: 31-3..

CSALÁDI ház eladó, Lendvay u. 4. 9—729

mŰvep vhgki xrőlnő 1234 ... ldöni Piac u. 67. I. 5. 6—672

ELADÓ zongora, bécsi... **ELŐSBERÉEK** hasas kocsi... mok u. 91. 9—706

TENYÉSZTŐSBE alkalmas... bersiri malacok eladók Sa... etrom u 3. Helyiveszut. 9—702

TEHÉNTELEPEN gyümcs... ha, pelz cipőszobor... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM Kossuth... ügyvanilyenre vagy... komfortosra. Ajánlatokat... 4. második. Kacsa... 20—731

FÖLDELJETI egy... konyhás lakásomra... rőlnöm lakásomra... 20—731

FÖLD, TELEK (20)

BELTERÜLETEN gyümcs... ültetési kerestek. Tőkeletes... gondozott jellegre. 20—719

GYUMŐLCSOS villatelek... Nagyerdőn, tanári lakások... nál, lakhely, Szegfű utca... lok, érdeklődni Piac 13. I. emelet. Telefon: 44-14 20—732

BAKÓCZI kerben 352 n.-öl... eladó, egy kéményes ház... Erdeklődni: Kacsa u. 20—731

INGATLANFORGALMI IRODA (22)

VAGONGYÁRI Mátyáshegyi... gyakorlati kertes ház... családi házak, kedvezmé... ajánlatok... Kossuth u. 24. üzletben.

ÜZENETGYŰJTŐ kedvezmé... üzeneggyel, Fáncsy-utca 3.

HÁLÁSZ úré, bekerülő... hétszentszász, Árpád-utca 5.

DUDÁS József ingatlanirodája Kossuth u. 49 házat... lakásokat, szép fronti... lakásokat, kis házakat... kedvező feltételek mellett... Csapó u. 27 22—724

VÁROS minden... kálmi és belsőhelyiségek... lehet vannak Thorma... u. 19. 22—714

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

BONTÁSBÓL kikerült tég... ia, gerenda, deszka eladó... Elővos u 25 10—607

ELADÓ negyedmás üveges... ablakszárnyak, gyalupad, vas... csiszolókő, zománc, garnitúr... ajtó, ablakvas, Libakert. Vilo... 12—700

12 m2 haemált hajópadló... jó állapotban eladó. Vörös... mirág u. 9. 10—763

KÜLÖNBÖZŐ gerendák, szek... reny, lécezés láda eladó, ten... gyedrészben olcsón megvé... gerjert malomnál elgecse... télcm. Ruyter u. 72. 10—707

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútoro... zott szoba azonnal is kiadó... Rákóczi u. 45. 16—660

ELADÓ tehetős családnál... tudakozódás Marx pékudvar... 16—676

ELADÓ 2 méter harmincas... ablak 2 méter negyvenes... tele konyhaajtó Virág u. 2. 10—647

KÉT darab gázos 2 colos... ló, Kálmán u 3. 10—779

GÉP MŰSZER (11)

EGY karighajós Singer... pur-Rajtudal eladó, Darnai... vegyészet, Vörös Hadsereg... útja 42. 11—769

IRÓ, számoló-, sokszorosító... gépek, kellékek irodafelsze... felesek, irodabutorok kéd... Szent Anna utca 10. II. 1. 11—716

EGY prima nagy férfi Sin... kal gyorsan járó gép eladó. Csapó u. 81 11—737

JÓKABAN levő Singer var... rógép motorral vagy nél... kül eladó, Bethlen u. 29. 11—693

KERESEK megvételre ta... lán lakással alkimi... 11—623

AZONNAL bekölthető ház... Nyulas. 19—592

ELADÓ Pazekas Mihály u. 6... lakóház, üzlet, műhely... Anna u. 21. udvarban 19—583

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

ELADÓ Téglakészlet Kazalja... családi házak építésére... csak melett. 22—777

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

CIPŐ, RUHAZAT (6)

FEKETE női félkabát szárke... bunda, magas alakra való... box cizma eladó Mester 31

MAGASTERMETŰEKNEK perzsa... bunda kifogástalan állapotban eladó, Csapó u 18. I. 3.

JÓ állapotban levő férfi gyöngykalap eladó Mester 31

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ALIG használt szárke ferkabátnak... Aranyhegy u. 18.

SZILIKÓZIN, ezül vagy per... zsalib bunkát keresek. cim a kiadóban.

EGY fekete téli fog. egy bar... cséma (egy ul) eladó. Cso... konal u. 5.

IRHA bunda, fekete bundát... vékony nőnek, női gyapjú kabátszövet, kötött szoknya... fekete rénkül eladó. Pusp... ki pálya V. kapu 1. em 39.

KÉTTŐ pár 44-es tiszti... **KÉKRÓKA** galér — hibátlan... eladó. Cim a kiadóban.

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

KOMÓT, szekrény, kihuz... ható asztal eladók. Ispotály... 4. Vasbútorgyár.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

GYERMEKÁGY új fehér el... adó Elővos u. 53.

BÚTOR SZONYEG (5)

JÓMINŐSÉGŰ teleodalu ra... lámbli, bepercelő, matrac... szárek kaphatók, Péteria... u. 58.

ÓZEL REKAMIÉVASÁB. min... den kedves dogozónak aj... ből, hit ajándékozom. Major kar... bitos, Péteria u. 26.

HENGSZEEK, rekamék, leg... ónebbinan duplán rekamié... 1200 Ft-tól, 1 rendü kivi... ben 1 fotelt ingyen. Ka... rinthy u. 41. Telefon: 14—681

ELADÓ 4 drb fotel, egy re... kamié, Széchenyi u. 6.

ÉBÉDLŐSZONYEG, ebédlő... bútor kompozíció modern da... pilonokkal is eladó, Alsó... ceres u. 11.

MODERN angolszászt ovedi... ló, Sinkó Lajos utca 10. Hatfő... Hatfőn, Horthóbay u. 11.

SZIGLIGETI utca 5 szob... egy kéményes ház... bútor ellenben eladó.

HENGSZEEK rekamik leg... csobban Vig János kárpi... tosnál Pacz u. 7. II. udvar, ... davidat vidéken is vállalok.

MODERN fényezett, dió... hálo eladó Péteria u. 82.

ELADÓ sodronyos gyermek... vaságy és eporkocsi Bajcsy... utca 36.

UJ rekamié, bécser, ebbő... árban azonban kapható... Kálvin tér 12.

MODERN fábor gyermekágy... eladó Czigléd u. 14. Hu... mester.

4 darab fotel, háromrészes... barokk eladó, Nagy Jenő u. 13. b.

KÉT darab fotel, diványa... eladó, Plac u 45. II. 2.

BENTLAKÓ kétszobás lakásomat elcserélném. Komlóssy u. 62.

ELADÓ Zephir és samotos... bőr lemberesek... 300 forint. Szak lengyel bőr... lok méret szerint. Hoeszu... pi vagy férfi bőr. Kabátot... nyereség. Szükség 1000 forint... trom u 3. Helyiveszut.

TETŐFEDŐSÉK készítsenek pa... tolába épületek helyreállításáti vál... talja részetre is, vegyek... bontásából épületeket. Ru... gyozsky Török Bálint 19.

Védje családját, egészségét
mesterségre nélkülözhetetlen!
Kvarclámpával
kölcsönözni lehet.
Orvosi Műszerüzem,
Vörösháromszög-utca 41.
Telefon: 31-3..

CSALÁDI ház eladó, Lendvay u. 4. 9—729

mŰvep vhgki xrőlnő 1234 ... ldöni Piac u. 67. I. 5. 6—672

ELADÓ zongora, bécsi... **ELŐSBERÉEK** hasas kocsi... mok u. 91. 9—706

TENYÉSZTŐSBE alkalmas... bersiri malacok eladók Sa... etrom u 3. Helyiveszut. 9—702

TEHÉNTELEPEN gyümcs... ha, pelz cipőszobor... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM gyümcsös... lakásomat... Tőkeletes... szobát lakásomat... Széchenyi u. 20—719

ELCSERÉLEM Kossuth... ügyvanilyenre vagy... komfortosra. Ajánlatokat... 4. második. Kacsa... 20—731

FÖLDELJETI egy... konyhás lakásomra... rőlnöm lakásomra... 20—731

FÖLD, TELEK (20)

BELTERÜLETEN gyümcs... ültetési kerestek. Tőkeletes... gondozott jellegre. 20—719

GYUMŐLCSOS villatelek... Nagyerdőn, tanári lakások... nál, lakhely, Szegfű utca... lok, érdeklődni Piac 13. I. emelet. Telefon: 44-14 20—732

BAKÓCZI kerben 352 n.-öl... eladó, egy kéményes ház... Erdeklődni: Kacsa u. 20—731

INGATLANFORGALMI IRODA (22)

VAGONGYÁRI Mátyáshegyi... gyakorlati kertes ház... családi házak, kedvezmé... ajánlatok... Kossuth u. 24. üzletben.

ÜZENETGYŰJTŐ kedvezmé... üzeneggyel, Fáncsy-utca 3.

HÁLÁSZ úré, bekerülő... hétszentszász, Árpád-utca 5.

DUDÁS József ingatlanirodája Kossuth u. 49 házat... lakásokat, szép fronti... lakásokat, kis házakat... kedvező feltételek mellett... Csapó u. 27 22—724

VÁROS minden... kálmi és belsőhelyiségek... lehet vannak Thorma... u. 19. 22—714

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

BONTÁSBÓL kikerült tég... ia, gerenda, deszka eladó... Elővos u 25 10—607

ELADÓ negyedmás üveges... ablakszárnyak, gyalupad, vas... csiszolókő, zománc, garnitúr... ajtó, ablakvas, Libakert. Vilo... 12—700

12 m2 haemált hajópadló... jó állapotban eladó. Vörös... mirág u. 9. 10—763

KÜLÖNBÖZŐ gerendák, szek... reny, lécezés láda eladó, ten... gyedrészben olcsón megvé... gerjert malomnál elgecse... télcm. Ruyter u. 72. 10—707

KÜLÖNBEJÁRATÚ bútoro... zott szoba azonnal is kiadó... Rákóczi u. 45. 16—660

ELADÓ tehetős családnál... tudakozódás Marx pékudvar... 16—676

ELADÓ 2 méter harmincas... ablak 2 méter negyvenes... tele konyhaajtó Virág u. 2. 10—647

KÉT darab gázos 2 colos... ló, Kálmán u 3. 10—779

GÉP MŰSZER (11)

EGY karighajós Singer... pur-Rajtudal eladó, Darnai... vegyészet, Vörös Hadsereg... útja 42. 11—769

IRÓ, számoló-, sokszorosító... gépek, kellékek irodafelsze... felesek, irodabutorok kéd... Szent Anna utca 10. II. 1. 11—716

EGY prima nagy férfi Sin... kal gyorsan járó gép eladó. Csapó u. 81 11—737

JÓKABAN levő Singer var... rógép motorral vagy nél... kül eladó, Bethlen u. 29. 11—693

KERESEK megvételre ta... lán lakással alkimi... 11—623

AZONNAL bekölthető ház... Nyulas. 19—592

ELADÓ Pazekas Mihály u. 6... lakóház, üzlet, műhely... Anna u. 21. udvarban 19—583

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

ELADÓ Téglakészlet Kazalja... családi házak építésére... csak melett. 22—777

ELADÓ 300 öl telekkel 3... lakóház, 2 szoba, konyha... Bethlen u. 4. 19—723

ELADÓ 360 öl telekkel 4... lakóház, Ág u. sarkán. 19—653

CIPŐ, RUHAZAT (6)

FEKETE női félkabát szárke... bunda, magas alakra való... box cizma eladó Mester 31

MAGASTERMETŰEKNEK perzsa... bunda kifogástalan állapotban eladó, Csapó u 18. I. 3.

JÓ állapotban levő férfi gyöngykalap eladó Mester 31

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ALIG használt szárke ferkabátnak... Aranyhegy u. 18.

SZILIKÓZIN, ezül vagy per... zsalib bunkát keresek. cim a kiadóban.

EGY fekete téli fog. egy bar... cséma (egy ul) eladó. Cso... konal u. 5.

IRHA bunda, fekete bundát... vékony nőnek, női gyapjú kabátszövet, kötött szoknya... fekete rénkül eladó. Pusp... ki pálya V. kapu 1. em 39.

KÉTTŐ pár 44-es tiszti... **KÉKRÓKA** galér — hibátlan... eladó. Cim a kiadóban.

SZÉP tiszta cséma 43-as ... eladó Deák Ferenc u. 10. I. 6.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

KOMÓT, szekrény, kihuz... ható asztal eladók. Ispotály... 4. Vasbútorgyár.

ROKAMLIS eladó Hüvelyes... utca 11. sz.

GYERMEKÁGY új fehér el... adó Elővos u. 53.

BÚTOR SZONYEG (5)

JÓMINŐSÉGŰ teleodalu ra... lámbli, bepercelő, matrac... szárek kaphatók, Péteria... u. 58.

ÓZEL REKAMIÉVASÁB. min... den kedves dogozónak aj... ből, hit ajándékozom. Major kar... bitos, Péteria u. 26.

HENGSZEEK, rekamék, leg... ónebbinan duplán rekamié... 1200 Ft-tól, 1 rendü kivi... ben 1 fotelt ingyen. Ka... rinthy u. 41. Telefon: 14—681

ELADÓ 4 drb fotel, egy re... kamié, Széchenyi u. 6.

ÉBÉDLŐSZONYEG, ebédlő... bútor kompozíció modern da... pilonokkal is eladó, Alsó... ceres u. 11.

MODERN angolszászt ovedi... ló, Sinkó Lajos utca 10. Hatfő... Hatfőn, Horthóbay u. 11.

SZIGLIGETI utca 5 szob... egy kéményes ház... bútor ellenben eladó.

HENGSZEEK rekamik leg... csobban Vig János kárpi... tosnál Pacz u. 7. II. udvar, ... davidat vidéken is vállalok.

MODERN fényezett, dió... hálo eladó Péteria u. 82.

ELADÓ sodronyos gyermek... vaságy és eporkocsi Bajcsy... utca 36.

UJ rekamié, bécser, ebbő... árban azonban kapható... Kálvin tér 12.

MODERN fábor gyermekágy... eladó Czigléd u. 14. Hu... mester.

4 darab fotel, háromrészes... barokk eladó, Nagy Jenő u. 13. b.

KÉT darab fotel, diványa... eladó, Plac u 45. II. 2.

XI

Bajcsy-Zsilinszky utca 1.
Debreceni Városi Nyomda vál.
Kiadóhivatal: 536-610.
**Fel